

**СПРОВОЂЕЊЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА
ПЕРИОД ОД 2013. ДО 2018. ГОДИНЕ И АКЦИОНОГ
ПЛАНА ЗА ЊЕНО СПРОВОЂЕЊЕ**

- АЛТЕРНАТИВНИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2014. ГОДИНУ -

Приватизација и јавно-приватно партнерство, Просторно
планирање и изградња, Здравство, образовање и спорт,
Превенција корупције

Београдски центар за људска права

Јануар 2015. године

Пројекат је финансиран преко Агенције за борбу против корупције, а средствима Амбасаде Краљевине Норвешке у Београду. Ставови и мишљења изнети током трајања пројекта не представљају нужно и ставове Агенције за борбу против корупције или Краљевине Норвешке.

САДРЖАЈ

Увод	4
Методологија	6
Резиме и препоруке	8
Области Стратегије	
3.3 Приватизација и јавно-приватно партнерство	19
3.6 Просторно планирање и изградња	36
3.7 Здравство	47
3.8 Образовање	60
3.8 Спорт	73
4. Превенција корупције	79
Анекс	
Слободан приступ информацијама од јавног значаја	94
Приватизација и јавно-приватно партнерство	96
Просторно планирање и изградња	107
Здравство	115
Образовање	120
Спорт	127
Превенција корупције	130
Литература	142

УВОД

Државне институције обавезане прописаним у Националној стратегији за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013 – 2018. године и у Акционом плану за њено спровођење, дужне су да Агенцији за борбу против корупције доставе званичне извештаје о напретку то јест о испуњавању циљева постављених у поменутиим стратешким документима. Претпоставка је да ће институције поднети извештаје који су објективни, балансирани, адекватни и благовремени.

Улога организација цивилног друштва у овом процесу контролне је природе. Путем алтернативних извештаја организације цивилног друштва из своје перспективе могу да оцене испуњење обавеза институција и напоре који се у то улажу, али и да укажу и на евентуалне недостатке и пропусте. Значај овог алтернативног извештаја је у томе што ће читаоцу својом оценом о томе да ли институције своје обавезе испуњавају у складу са сврхом Стратегије омогућити критичко разматрање мера из Стратегије и Акционог плана које институције спроведе.

Овај алтернативни извештај се својим садржајем фокусира на информације о томе да ли су активности из одређених области Националног плана акције (области приватизације, јавно-приватног партнерства, просторног планирања и изградње, здравства, образовања и спорта и превенције корупције) испуњене у складу са индикаторима активности и сврхом Стратегије, уз оцену квалитета реализоване активности, а на основу за ту сврху осмишљене методологије.

У извештај су уграђене конкретне и образложене препоруке за даље поступање одговорних субјеката и осталих органа јавне власти, засноване на резултату прикупљања података и анализа које су током рада на извештају спровођене.

Израдом овог извештаја испуњава се потреба за постојањем средства верификације закључака изнетим у извештајима обвезника стратешких докумената. На основу такве чињеничне подлоге Агенција за борбу против корупције Републике Србије биће у могућности да усвоји прецизне закључке о спровођењу прописаног у стратешким документима у пракси, односно адекватне препоруке које се односе на будући рад институција.

Циљ нашег пројекта био је да се да оцена испуњавања предвиђених активности у складу са сврхом због које су усвојене тј. *оцена усклађености спровођења мера са сврхом Стратегије*, а на основу анализе прикупљених података о догађајима, мерама и активностима везаним за области приватизације, јавно-приватног партнерства, просторног планирања и изградње, здравства, образовања и спорта и превенције корупције које су предузимане у 2013. и 2014. години и које имају утицај на остварење прописаног Стратегијом и Акционим планом,

Сврха нашег пројекта била је, пре свега, повећање учешћа и изградња капацитета организација цивилног друштва за надзор над спровођењем антикоруптивних мера у областима приватизације, јавно-приватног партнерства, просторног планирања и изградње, здравства, образовања и спорта и превенције корупције, а за чију имплементацију су задужене институције, са једне стране. Са друге стране, сврха пројекта било је и повећање транспарентности и ажурности у раду институција које

делују у областима приватизације, јавно-приватног партнерства, просторног планирања и изградње, здравства, образовања и спорта и превенције корупције, као и њихова већа посвећеност суштинском испуњавању циљева постављених стратешким антикорупцијским документима.

Пројекат „Спровођење Националне стратегије за борбу против корупције 2013. – 2018. године и Националног плана акције – Алтернативни извештај за 2013. и 2014. годину“ у оквиру кога је настао овај Извештај подржала је Агенција за борбу против корупције средствима Амбасаде Краљевине Норвешке у Републици Србији кроз пројекат „Мапирање и надгледање одговорних за сузбијање корупције у Србији“. Ставови и размишљања изнети у овом извештају припадају ауторима и не изражавају нужно став Агенције за борбу против корупције или Краљевине Норвешке.

Тим истраживача Центра који је радио на Извештају остаје отворен за све критике, коментаре и све сугестије које се односе на садржину и препоруке извештаја, као и на његову методологију.

Извештај су израдиле сараднице Београдског центра за људска права Анђелка Марковић, Невена Дичић Костић, Соња Тошковић и директорка НВО *Правни скенер*, Марина Мијатовић. У изради Извештаја учествовали су Бојан Стојановић и Николина Милић.

МЕТОДОЛОГИЈА

Агенција врши надзор над спровођењем Стратегије и Акционог плана, у складу са чланом 5. алинеја 1. Закона о Агенцији за борбу против корупције, тако што оцењује да ли је активност испуњена у складу с индикатором из Акционог плана или не. Ова, техничка, оцена допуњује се мишљењем Агенције о спровођењу Стратегије и Акционог плана, у складу са чланом 5. алинеја 7, које представља оцену квалитативног карактера, односно мишљење Агенције, на основу података који су јој доступни, о томе да ли је активност реализована на начин и у року предвиђеним Акционим планом, што обухвата оцену квалитета реализације активности. Начин реализације подразумева испуњеност инструкције из мере, активности и напомене уз активност, а инструкција се у неким случајевима може односити и на колону „потребни ресурси“. Поред техничке и квалитативне оцене, Агенција, уколико сматра да је потребно, даје и додатно мишљење и препоруку у циљу унапређења примене одређене активности из Акционог плана. Поред препоруке Агенције, уз активност се, уколико је дата у оквиру извештаја, наводи и препорука одговорног субјекта.¹

Циљ *алтернативног* извештавања о спровођењу Стратегије и Акционог плана је допринос унапређењу квалитета надзора и извештавања о спровођењу Стратегије, тако што се из аспекта организације цивилног друштва прати реализација активности из Акционог плана и даје, пре свега, квалитативна оцена извршених задатака, идентификују проблеми, бележи добра пракса и отварају питања која су се појавила у овом процесу. Циљ је да извештај послужи Агенцији као допунски изворе информација и оцена у вршењу надзора и изради свог извештаја.

Алтернативни извештај који је израдио Београдски центар за људска права, односи се на активности одговорних субјеката у областима приватизације и јавно-приватног партнерства, просторног планирања и изградње, здравства, образовања, спорта и превенције корупције које су доспеле у 2014. години. Извештај је покрио активности одговорних субјеката закључно са 6. децембром 2014. године (у питању су активности за које је Акционим планом утврђено да доспевају у року од 15 месеци од његовог ступања на снагу). Поред обавеза које према роковима у Акционом плану доспевају у години за коју се извештај израђује, предмет алтернативног извештаја биле су и активности које су орочене временском одредницом „трајно“, за које Агенција сматра да доспевају за сваки извештајни период.

Методологија овог извештаја у основи развијена је у сарадњи са Агенцијом. Да би испунио задатке који су постављени Центар се служио додатним методама рада (истраживања, анализе, интервјуи, упитници), како би дошао до података, закључака и препорука који су уграђени у Извештај. Прикупљање података закључено је 24. децембра 2014. године

Основне алате у раду на Извештају представљали су захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја и интервју. Анализе, запажања и препоруке изнете у

¹ Детаљнији приказ целокупне методологије вршења надзора и давања мишљења Агенције дат је у Извештају о спровођењу Стратегије за 2013. годину, који је доступан на следећем линку: http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/pracenje-strategije.html.

извештају засновани су на подацима до којих су истраживачи Центра добили на овај начин.

Овај начин прикупљања података није био без препрека, али је знатан број информација прикупљен.

Попис послатих захтева и попис институција којима су упућени приложен је у одељку *Слободан приступ информацијама од јавног значаја* у анексу Извештаја. На крају Извештаја налазе се и пристигли одговори на захтеве. Због обимности садржаја, сви захтеви, као и документација прилагана уз одговоре на захтеве доступни су у архиви Београдског центра за људска права.

Упоредо са активношћу слања захтева за слободан приступ информацијама, сарадници Центра заказивали су састанке са представницима министарстава, институција и невладиних организација ради интервјуа. Записници са одржаних састанака ради интервјуа доступни су такође у архиви Центра. Између осталог, састанци су одржани са представницима Министарства омладине и спорта, НВО БИРОДИ, Правосудне академије, Републичког геодетског завода, НВО Србија у покрету, Министарства правде (Група за координацију имплементације Стратегије), Повереника за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности, Агенције за борбу против корупције, Привредне коморе Србије, Савета за борбу против корупције, итд), НВО Центра за права детета, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, итд.

У току рада на Извештају, сарадници Центра сакупили су и неколико стотина јединица секундарних извора информација, као што су законски и подзаконски акти, мишљења, стратегије, акциони планови, публикације, извештаји, брошуре, саопштења, анализе, медијски извештаји. Попис извора који су били коришћени и консултовани при изради овог извештаја приложен је на крају документа.

У претходних 5 месеци, предмет анализа тима Центра било је испуњавање активности у периоду од 15 месеци – од ступања на снагу Закључка Владе којим је усвојен Акциони план, 6. септембра 2013., до 6. децембра 2014. године.

РЕЗИМЕ

На основу прикупљених и анализираних података, општи налази су следећи:

- Активности се не испуњавају у року, по правилу.
- Највећи изазов спровођењу Акционог плана је неадекватна контрола над спровођењем активности у року.
- Акциони план за поглавље 23 предвиђа другачије рокове од Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције. Ова несагласност уноси конфузију и потребно ју је хитно разрешити.
- Одговорни субјекти за испуњење предметних активности нису довољно јасно означени.
- Значајан број законских решења у посматраном периоду усвајан је по хитној процедури и на то су истицане примедбе од стране стручне јавности. Већи део усвојених законских решења који су били тема овог Извештаја, од којих нека врло свежа, захтевају измене и допуне. Знатан број законских решења треба тек усвојити.
- Анализе прописа на ризике од корупције се не спроводе, по правилу. Усвојена законска решења садрже ризике на корупцију.
- Усвајање неопходних подзаконских аката касни, по правилу.

Опште препоруке:

- Постојећи механизам контроле над спровођењем активности потребно је претрести и размотрити.
- Акциони план за поглавље 23 предвиђа другачије рокове од Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције. Ова несагласност уноси конфузију и потребно ју је хитно разрешити у корист Плана за спровођење Стратегије. Супротстављена решења могу додатно успорити спровођење мера и одговорне субјекте демотивисати и одвратити од савесног испуњавања активности.
- Адекватним механизмом потребно је под хитно уредити да у целом Плану буду означене институције која се сматрају одговорним субјектима за испуњење предметних активности на начин који се не оставља простор недоумицама.
- Размотрити адекватан механизам који би омогућио да се активности предвиђене Акционим планом ефикасно и без одлагања спроводе, уколико одредбе Закона о

буџетском систему („забрана запошљавања“) успоравају, компликују или на други начин отежавају спровођење тих активности о року. Одговорним субјектима разјаснити како да у тим околностима активности спроведу.

- Потребно је са одговорним субјектом/субјектима усагласити на који ће се начин подаци, неопходни да би се периодично мерио прогрес, учинити доступним, како ће се конкретизовати и сл., не би ли се олакшало надзирање спровођења предвиђеног Акционим планом.

3.3 ПРИВАТИЗАЦИЈА И ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- Закон о приватизацији и Закон о изменама и допунама Закона о стечају усвојени су у августу 2014. године. Не постоје подаци да је за Закон о приватизацији и Закон о изменама и допунама Закона о стечају израђена претходна анализа прописа на ризик од корупције. Оба законска решења имају мањкавости које стварају ризик на корупцију у овој области.
- Потписан је меморандум о сарадњи између Агенције за приватизацију, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Врховног касационог суда, Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције. У року од 15 месеци није одржан ниједан координациони састанак, нити је дефинисан приручник предвиђен Планом.
- Правосудна академија није произвела план и програм обуке у контексту Акционог плана, јер већ има своје редовне програме обуке. Релевантни планови и програми стручног усавршавања до сада нису достављани Агенцији за борбу против корупције. Академија обучава полазнике у складу са својим мандатом, те нема надлежност за обуку службеника или стручњака који се баве приватизацијом.

Кључне препоруке:

- Потребно је предузети мере у циљу измене усвојених прописа. Усвојена решења о приватизацији и о стечају не откалањају сваку могућност корупције у поступцима приватизације и стечаја.
- Размотрити могућности за отклањање праксе непридржавања рокова из Акционог плана од стране институција
- Приликом ревидирања Акционог плана водити рачуна о томе да се почетак координације или међуресорне сарадње у циљу спровођења активности не везује за формалности око (усвајања) докумената о сарадњи

- Размотрити могућности за отклањање нејасноћа око надлежности у вези обука, то јест појаснити задужења и, уколико је потребно, проширити круг одговорних субјеката.
- Потребно је са одговорним субјектом / субјектима усагласити на који ће се начин подаци, неопходни да би се периодично мерио прогрес, учинити доступним, како ће се конкретизовати и сл., не би ли се олакшало надзирање спровођења предвиђеног Акционим планом.

3.6 ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи усвојен у децембру 2014. године. Закон је поједноставио процедуре, пребацивши терет прибављања свих оних доказа које поседује неки државни или други орган, са лица коме су ти докази потребни на орган надлежан за издавање грађевинске дозволе, по службеној дужности, у обједињеној процедури. Међутим, процедуре нису прилагођене врсти објекта, како је Акционим планом захтевано.
- Усвојеним законским решењем, предвиђен је институт раног јавног увида, али на такав начин да се може лако догодити да корисни ефекте овако постављеног решења изостану.
- Закон је ојачао улогу грађевинске инспекције, али мрежа инспекцијских служби није проширена.

Кључне препоруке:

- Законско решење о планирању и изградњи изменити тако да процедуре буду прилагођене врсти објекта
- Формулисање и усвајање решења којим се отклањају недоумице о томе да ли информација о раном јавном увиду која се објављује на интернету мора да садржи све податке који могу бити релевантни
- Формулисање јасних критеријума који се тичу примедби и сугестија правних и физичких лица на планска решења
- Законско решење изменити тако да се прошири мрежа инспекцијских служби
- Размотрити адекватан механизам који би омогућио да се активности предвиђене Акционим планом ефикасно и без одлагања спроводе, уколико одредбе Закона о буџетском систему успоравају, компликују или на други начин отежавају

спровођење тих активности о року. Одговорним субјектима разјаснити како да активности спроведу.

- Потребно је да Републички геодетски завод изради ажурирани приручник за странке, програм и план обуке запослених на информативном шалтеру о односима са странкама, програм и план кампање, пратеће материјале и план медијске пропраћености
- Усвајити ново законско решења у области управног поступка (Закон о општем управном поступку)
- У Акционом плану предвидети нове рокове за доношење Правилника којим се усклађује начин издавања извода из катастра тако да исти има форму електронског потписа и документа

3.7 ЗДРАВСТВО

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- У протеклом периоду било је измена Закона о здравственој заштити и Закона о здравственом осигурању, али не са освртом на спровођење Стратегије. Да је постојала намера да се узму у обзир мере из Акционог плана не би се мењали само поједини чланови закона, већ би се урадила свеобухватна измена.
- Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о коморама здравствених радника није посветила пажњу кључним тачкама које су основ за корупцију у Закону о коморама здравствених радника, као што је финасирање коморе, праћење токова новца, надлежности директора/управног одбора/скупштине.
- Област праћења токова новца путем електронског информационог система није регулисана, поред тога што су здравствене установе обавезне да у финансијском извештају доставе и кретање тока новца који су добили из донација. Проблем је што не постоји јединствена методологија која не треба да има за циљ кочење рада здравствених установа, већ да повећа њихову ефикасност уз повећану транспарентност.
- Министарство здравља је израдило Нацрт закона о потврђивању Европске повеље о правима пацијената, али је Министарство спољних послова доставило мишљење да Повеља не подлеже поступку потврђивања уговора. У складу са датим мишљењем поступак је прекинут.
- Меморандум о сарадњи између Министарства здравља, Министарства правде и државне управе, Министарства унутрашњих послова, Одбора за здравље и породицу, Републичког јавног тужиоца, Државне ревизорске институције и Агенције за борбу против корупције је потписан 27. јуна 2014. године.

- Ниједна радна група, осим радне групе за анализу ризика на корупцију Закона о лековима и медицинским средствима, није у својој анализи обрадила меру 3.7.2.2 („Изменити Закон о здравственој заштити и Закон о лековима и медицинским средствима тако да се јасним и транспарентним правилима уреди област донација медицинских апарата, лекова и медицинских средстава; однос са фармацеутском индустријом; висина и поступање са поклоном; као и сукоб интереса здравствених радника и сарадника, као и лица која обављају функције“). Стиче се утисак да радне групе нису имале вољу да обраде питања која би значила ограничавање права и постављање додатних обавеза/дужности лица која су надлежна за примену закона.

Кључне препоруке:

- Изменити Уредбу о плану мреже здравствених установа. Потребно је прво урадити комплетну анализу мреже здравствених установа. У ову анализу морају бити укључене и приватне установе.
- Основати адекватне надзорне и контролне механизме рада здравствених установа.
- Увести јединствен начин заказивања приликом пружања услуга у здравственим центрима.
- Ускладити подзаконске акте и законе тако да буду применљиви у пракси. Ово је системски проблем, али је веома битно усагласити све норме
- Променити чланове 68, 69. и 70. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања
- Увести боље механизме за контролу формирања и ажурирања листа чекања.
- Усвојити електронски информациони систем за праћење токова новца, а посебно ванстандардних услуга и сопствених прихода (одвојено од информационог система пружања здравствених услуга).
- Даље развијати механизме финансијске мотивације запослених у здравству на бази резултата рада – тренутно не постоји систем финансијске мотивације.
- Регулисати положај здравствених радника у складу с положајем јавних службеника.
- Увести и уредити механизме контроле комисија у Републичком фонду за здравствено осигурање.
- Потребно је уредити законодавни оквир у делу који уређује област донација медицинских апарата, висина и поступање са поклоном; као и сукоб интереса здравствених радника и сарадника, као и лица која обављају функције

- Измена Закона о донацијама и хуманитарној помоћи тако да се јасним и транспарентним правилима уреди област донација медицинских апарата, лекова и медицинских средстава, као и да се уведе обавеза код донација у здравству да се оформи комисија која ће процењивати оправданост, трошкове и исплативост донација, није спроведена, нити су урађене анализе.
- Испитати рад Здравственог савета, квалитативно и квантитативно (спољна оцена). Оценити стручност и рад сваког појединачног члана Здравственог савета. Спровести мере које ће утицати да рад Здравственог савета буде транспарентнији. Израдити анализу разлога због чега се не врши спровођење контроле и транспарентно извештавање о резултатима.

3.8 ОБРАЗОВАЊЕ

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- Министарство просвете напомиње да ограничавање мандата директора у установама у области предуниверзитетског образовања није у складу са концепцијом професионализације предвиђене Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године и пратећим документима. Мишљења су да би овакво решење било у супротности и са Законом о раду.
- Још увек се није започело са радом на изради Нацрта закона о просветној инспекцији, јер још увек није усвојен кровни закон у области инспекцијског надзора.
- Према Акционом плану, министарство надлежно за послове просвете требало је да у року од 15 месеци измени систематизацију и запосли одговарајући број стручног кадра у складу са урађеном анализом. Овај индикатор није у потпуности испуњен, анализа је урађена али капацитети у смислу људских ресурса нису проширени.
- Као посебан проблем истакнута је стручна спрема просветних инспектора, јер по садашњем решењу просветни инспектори не морају да буду, и најчешће нису правници. У пракси то су професори и наставници који немају адекватну стручну спрему како би тумачили да ли су закони и други релевантни прописи законити и да ли се исправно примењују у пракси.
- Акциони план предвиђа да се обезбеди праћење примене кодекса понашања за наставнике, тј да министарство задужено за послове просвете, у року од 8 месеци, направи план и програм кампање ради упознавања наставних радника и ученика/студената са правилима кодекса. Министарство просвете, науке и технолошког развоја указало је на правни проблем, односно на непостојање правног основа за израду оваквог кодекса.

- Министарство не саставља саставља извештаје о најчешће подношеним представкама и жалбама с анализом њихових узрока и препорукама за отклањање, као и вршење квалитативног увида у најчешће жалбе и анализирање њиховог узрока. Сматрају да није могуће у будућности састављати овакве извештаје „јер у оквиру постојеће систематизације радних места не постоји особа који би могла да ради овакве врсте анализа, нити је могуће неке додатно дати и ову врсту посла.“

Кључне препоруке:

- Изменити Закон о основама система образовања тако да се уведе законска обавеза избора, периодичне евалуације рада и учинка директора, декана и наставног особља у свим школским установама на основу објективних, јасних и прецизних критеријума
- Изменити Закон о високом образовању тако да претходне антикоруптивне мере које нису унете последњим изменама закона буду међу приоритетним изменама следеће године
- Ускладити Стратегију за развој образовања, Закон о раду и Законе о основном и средњем образовању како не би били кочница/препрека у реализацији мере које се односи на ограничавање мандата директора у просветним установама
- Усвојити предложене мере Агенције за борбу против корупције у коначном тексту Закона о инспекцијском надзору
- Израдити и усвојити посебан Закон о просветној инспекцији
- Ојачати капацитет просветне инспекције са посебним акцентом на стручну спрему просветних инспектора (заговарати да буду дипломирани правници)
- Унапредити интернет презентацију Министарства просвете како би механизми за представке, захтеве и жалбе били јаснији и доступнији грађанима
- Обезбедити израду извештаја о најчешће подношеним представкама и жалбама с анализом њихових узрока и препорукама за отклањање, као и вршење квалитативног увида у најчешће жалбе и анализирање њиховог узрока
- Изменити Закон о високом образовању тако да се одредбе о акредитацији и раду Комисије за акредитацију и проверу квалитета ускладе са критеријумима заснованим на јасним, објективним, транспарентним и унапред утврђеним правилима
- Будуће измене Закона о високом образовању усвајати у редовном поступку (не по хитном), како би сви релевантни актери могли да учествују и искажу своје мишљење на измене и допуне Закона

- Ускладити и боље координирати рад Националног савета за високо образовање, Комисије за акредитацију и Министарства просвете, науке и технолошког развоја
- Прецизније дефинисати контролу и надзор над радом Комисије за акредитацију и проверу квалитета

3.8 СПОРТ

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- Процес израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту је у току.
- Израда Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта на државном нивоу условљена је изменама и допунама Закона о спорту, чија је израда у току.
- Израда Правилника о расподели средстава у јавним предузећима за финансирање програма из области спорта је у току.
- Није извршена измена Правилника о номенклатури спортских занимања, тако да се уведу одредбе о забрани сукоба интереса при обављању професије спортског менаџера.

Кључне препоруке:

- Израдити и усвојити измене Правилника о номенклатури спортских занимања, како би се увеле одредбе о забрани сукоба интереса при обављању професије спортског менаџера.
- Израдити Правилник о расподели средстава намењених спорту у јавним предузећима на основу јасних критеријума
- Директорима јавних предузећа укинути дискрециона права за расподелу средстава намењених спорту.
- Израдити ранг листу спортских организација у Републици Србији, на основу јасних критеријума.
- Изменити и унапредити подзаконске скте који регулишу финансирање програма којима се остварује општи интерес у области спорта, укључујући и Правилник о суфинансирању пројеката из области спорта од интереса за АП Војводину.

- Створити услове за завршетак израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту и упућивање Предлога Влади, да би Закон био усвојен у року прописаним Планом
- Унапредити и учинити транспарентнијим рад Комисије за израду измена и допуна Закона о спорту.
- Усвајање Закона о спорту како би се утврдио статус спортских савеза и удружења, власништва над имовином и финансирања из јавних средстава

4. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ

На основу прикупљених и анализираних података, кључни налази су следећи:

- Министарство надлежно за послове правосуђа требало је да изради и достави Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције, којим се Агенцији даје овлашћење да пропише методологију за анализу ризика на корупцију у прописима, а предлагачи прописа обавезују да је примењују. Ова активност која је требало да буде обављена у року од 12 месеци није испуњена, а према сазнањима Београдског центра за људска права радна група још увек није ни формирана.
- Измене и допуне Пословника Владе које је требало да омогуће да се утврди обавеза Владе да нацрте закона и предлоге прописа даје на мишљење Агенцији, као и да мишљење (уколико је достављено у року од 10 дана) приложи уз предлог закона приликом достављања Народној скупштини, нису израђене и усвојене у предвиђеном року.
- Ниједна активност није спроведена у оквиру мере која предвиђа да се измени Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја тако да се прошири круг органа власти и носилаца јавних овлашћења на који се односи обавеза објављивања информатора о раду, као и да се Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности да овлашћење да покреће прекршајне поступке против одговорног лица који не поступи по решењу и мерама Повереника и да обавести јавност и орган који га је поставио/ изабрао/ именован о непоступању по решењима и мерама Повереника.
- Акционим планом за поглавље 23 предвиђено је да се обезбеђење потребних финансијских и кадровских ресурса Поверенику за информације одлаже за почетак 2016. године. Чињеница је да Повереник од оснивања ради са бројем сарадника који је неупоредиво мањи од потребног и предвиђеног што је у потпуном раскораку са великим и стално растућим бројем жалби грађана који траже заштиту својих права.
- Активност измене Закона о Агенцији за борбу против корупције тако да се за функционере и запослене у јавном сектору уведе обавеза да похађају обуке у

области борбе против корупције, етике и интегритета, за које су били надлежни министарство надлежно за послове државне управе, Влада и Народна скупштина није спроведена у предвиђеним роковима.

- Привредна комора Србије, између осталог, доноси и објављује антикорупцијске стандарде и праксе (Кодекс пословне етике, Кодекс корпоративног управљања) и промовише стандарде Међународне трговинске коморе за борбу против корупције, правила Декларације о борби против корупције Глобалног договора Србија, као и привредна друштва која су усвојила антикорупцијске планове или планове интегритета, што утиче на активније учешће приватног сектора у борби против корупције.
- Агенција за борбу против корупције и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности су у неколико наврата формулисали анализе потреба са препорукама у правцу проширења и/или прецизирања надлежности, унапређења кадровских капацитета и услова рада. Анализе су достављане надлежним органима али одговор није уследио
- Закон о заштити узбуњивача је усвојен, али решење отвара многа питања и недоумице. Узбуњивачима се не пружа кривично-правна заштита, већ само судска, и то, уз драстична ограничења. Новоусвојени Закон за случај одмазде према узбуњивачу предвиђа само накнаду штете у складу са општим правилима облигационог права, што може бити неадекватна и недовољна санкција. Уз то, подзаконски прописи неопходни за имплементацију овог Закона још увек нису усвојени.

Кључне препоруке:

- Неопходно је ојачати законодавни оквир како би се обезбедило адекватно поштовање и делотворност Повереникових одлука.
- Неопходно је омогућити Поверенику да у пуном капацитету извршава своја овлашћења и проширити овлашћења како би имала пуни смисао.
- Унапредити комуникацију између канцеларија Повереника и надлежних министарстава, првенствено Министарства правде.
- Хитно усвојити све подзаконске акте који су неопходни за пуну примену Закона о тајности података.
- Обуку запослених о корупцији и начинима борбе против корупције врше многи државни органи али ни један орган нема обавезу да доставља планове обуке Агенцији. Та чињеница води ка томе да нема јасне структуре и система обуке, и да није познато на који начин и колико корисника пролази обуке. Неопходно је појачати капацитете Одељења за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом како би могли у још већој мери да дођу до крајњих корисника и имају увид у обуке које се врше.

- Искористити утицај и углед који има Привредна комора Србије како би се дошло до што више људи на различитим нивоима корпоративног управљања, у јавном и у приватном сектору.
- Велики број мера усмерених на стварање услова за активније учешће организација цивилног друштва у борби против корупције није испуњен што јасно говори о томе како је овај аспект превенције корупције ниско на лествици приоритета. Ово је посебно симптоматично ако се узме у обзир једноставност предвиђених мера. Неопходно је усмерити напоре да се утврде разлози који стоје иза инертности надлежних тела.

3.3 ПРИВАТИЗАЦИЈА И ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

Међу циљевима Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2013. до 2018. године и Акционог плана за њено спровођење нашло се и отклањање ризика од корупције у прописима којима се уређује поступак и контрола приватизације, реорганизације и стечаја предузећа са државним и друштвеним капиталом.

Планом је било предвиђено да одговарајућа законска решења буду усвојена током ове године.

У току 2014. године Народна скупштина Републике Србије је усвојила нова законска решења у пољу приватизације и стечаја.

Усвајање прописа представља позитиван помак. Међутим уочено је доста недостатака у овом процесу, а своја запажања и сугестије тим поводом изнеле су међународне организације, независна тела и невладин сектор.

Тако је у Извештају Европске комисије о напретку Србије за 2014. годину, подцртано да су усвојена решења важна, али да су „ови закони донети по хитном поступку, уз ограничене могућности за скупштинску расправу“ (стр 9). На нетранспарентност законодавног процеса указивале су и невладине организације.²

Између осталог, Извештај о напретку је указао и на потребу израда свеобухватних анализа ризика у областима осетљивим на корупцију, међу које сврстава и приватизацију. Да анализа ризика у областима осетљивим на корупцију није пракса институција у Србији, конкретно у пољу прописа, у својим Мишљењима редовно је указивала и Агенција за борбу против корупције.³

Мада приватизација представља једну од области са веома високим ризиком за настанак корупције, посебно због непрецизности прописа и недовољне транспарентности самог поступка, стручна јавност све чешће указује да је опасност од појаве ризика на корупцију већа у области јавно-приватног партнерства.

Став стручне јавности је да је ризик настанка корупције много већи у јавно-приватном партнерству него код јавних набавки или приватизација, а главни разлог лежи у недовољно јасној подели ризика и добити између јавног и приватног партнера у таквом аранжману. Између осталих, организација Транспарентност Србија посебно ризичним сматра оне врсте јавно-приватних партнерстава које су изузете из примене закона, а то су пре свега велики пројекти који се реализују међудржавним споразумима.⁴

Контекст у коме се у јавности обично говори о „јавно-приватним партнерствима која су изузета из примене закона, а то су пре свега велики пројекти који се реализују међудржавним споразумима“ односи се пре свега на закључен споразум о сарадњи и

² *Протест због нетранспарентног законодавног процеса*, Комитет правника за људска права, Београд, 15. јул 2014.

³ Види *Анализе прописа на ризике од корупције* на http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html

⁴ *Корупција у јавно-приватном партнерству*, РТС, 10. април 2014.

усвојен Закон о потврђивању споразума о сарадњи између Владе Републике Србије и владе Уједињених Арапских Емирата.⁵

У септембру 2014. године, Уставном суду Србије поднета је иницијатива за оцену уставности одредаба овог споразума. Подносилац захтева навео је, између осталог, да су „одредбе члана 3. став 2. и члана 6. Споразума који је саставни део тог Закона, супротне одредбама Устава Републике Србије.. јер предвиђају да... споразуми, уговори, програми и пројекти закључени у складу са овим споразумом не подлежу јавним набавкама, јавним тендерима, јавним надметањима или другом поступку предвиђеном националним законодавством Републике Србије.“⁶

Област јавно-приватног партнерства осетљива је на неправилности и појаву корупције и из других разлога. Наиме према извештајима независних тела⁷, значајан изазов представља и чињеница да јавности и даље нису доступни подаци о јавно-приватним партнерствима, односно да није успостављен Регистар јавних уговора, који би у складу са Законом и Правилником о начину вођења и садржају јавних уговора требало да буде јединствена електронска база података на порталу јавних набавки - подпортал.

Исти извештаји указују и да су према важећим прописима, различита министарства надлежна за вршење надзора и припрему и праћење прописа у области јавно-приватног партнерства,⁸ што отвара широк простор за неправилности.

Када је у питању примена Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, оцена је да он није заживео у довољној мери у пракси, „о чему говори и податак да је Комисија за јавно-приватна партнерства од оснивања 2012. године до краја јуна 2014. године дала позитивно мишљење за само једанаест предлога пројеката јавно-приватних партнерстава, а да се од појединих предлога пројеката након давања овог мишљења одустало.“⁹

⁵ Закон о потврђивању споразума о сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Уједињених Арапских Емирата, *Сл. гласник РС – Међународни уговори*, бр. 3/13

⁶ Поднесак доступан на линку <http://goo.gl/5i7prf>

⁷ *Извештај о правном оквиру и ризицима корупције у области јавно-приватног партнерства и концесија*, Агенција за борбу против корупције, 23. јул 2014., стр 6, доступно на: http://www.acas.rs/images/stories/Izvestaj_o_JPP_-_final.pdf

⁸ „Законом и Уредбом о надзору реализације јавних уговора прописано је да је за надзор над реализацијом јавних уговора надлежно министарство надлежно за послове финансија, односно орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе надлежан за послове финансија, у зависности од тога ко је јавни партнер. С друге стране, одредбама Закона о министарствима из 2012. и 2014. године предвиђено је да Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, а сада Министарство трговине, туризма и телекомуникација, обавља послове државне управе који се односе на прописе у области страних улагања, концесија и јавно-приватног партнерства. Имајући у виду наведено, чини се да је потребно усагласити одредбе ових прописа и превидети да је Министарство финансија, поред вршења надзора, надлежно и за прописе у области страних улагања, концесија и јавно-приватног партнерства.“ *Ибид.* стр 6 и 7.

⁹ *Ибид.* стр 7

Спровођење Стратегије и Акционог плана

У области *Приватизација и јавно-приватно партнерство* Акционим планом, у оквиру одговарајућих мера, прописан је читав низ активности које је потребно спровести у одређеном року, у којима је као одговорни субјект означено министарство надлежно за послове финансија (и привреде). Министарство је тако означено као одговорно за реализацију свих или за реализацију појединих активности у оквиру мера 3.3.1.1, 3.3.1.2, 3.3.1.3, 3.3.1.4, 3.3.1.5, 3.3.1.6, 3.3.2.3, 3.3.3.1, 3.3.3.2, 3.3.3.3, 3.3.3.4, 3.3.3.5 и 3.3.3.6.

Са циљем прибављања прецизних и исцрпних информација о спровођењу активности из ове области, Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама¹⁰ обратио прво Министарству привреде.

У свом одговору,¹¹ Министарство привреде је означило као надлежне - и сараднике Центра упутило да се обрате - Министарству финансија и Министарству трговине, туризма и телекомуникација.

Према инструкцији Министарства привреде, Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама¹² обратио Министарству финансија.

У свом одговору,¹³ Министарство финансија је објаснило да не поседује документе који садрже тражене информације и означило Министарство привреде као одговорног субјекта за испуњење активности предвиђених Акционим планом.

Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама, а према инструкцији Министарства привреде, обратио и Министарству трговине, туризма и телекомуникација.

У свом одговору,¹⁴ Министарство трговине, туризма и телекомуникација је објаснило да не поседује документе који садрже тражене информације, означило Министарство финансија као одговорног субјекта за испуњење активности предвиђених Акционим планом и упутило сараднике Центра да им се обрате.

Министарству привреде и Министарству финансија су представници Центра упућивали и захтеве за састанак ради интервјуа, али до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај до реализације ових састанака није дошло.¹⁵

Покушаји да се утврди ко је одговорни субјект, као и да се од одговорног субјекта прикупе информације о реализацији активности предвиђених Акционим планом остали

¹⁰ Тражене су информације о активностима које би требало да су спроведене у првих 15 месеци важења Акционог плана.

¹¹ Сви дописи контактираних министарстава доступни су у одељку *Анекс* овог Извештаја

¹² Тражене су информације о активностима које би требало да су спроведене у првих 15 месеци важења Акционог плана.

¹³ Сви дописи контактираних министарстава доступни су у одељку *Анекс* овог Извештаја

¹⁴ *Ибид.*

¹⁵ Министарство финансија није достављало повратне информације о захтевима за састанак, а састанак који је заказан са представником Министарства привреде непосредно пред одржавање отказан је позивом из Министарства.

су без резултата. Повратне информације, као и неопходни подаци везани за реализацију побројаних активности, нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај.

Због изостанка неопходних података, нисмо успели да утврдимо да ли су активности у оквиру мера 3.3.1.1, 3.3.1.4, 3.3.1.5, 3.3.1.6, 3.3.2.3, 3.3.3.1, 3.3.3.3, 3.3.3.4, 3.3.3.5 и 3.3.3.6 реализоване. У недостатку података, није било могуће извршити ни анализу и оцену квалитета реализације активности, нити је било могуће формулисати адекватне препоруке.

Од усвајања Акционог плана до данас, долазило је до политичких промена као и до промена које су се тичале устројства и надлежности институција – промене прописа о министарствима. Повратне информације добијене од институција у процесу тражења слободног приступа информацијама од јавног значаја показују да постоје нуспојаве промена које су се догодиле, а на које је потребно обратити пажњу. Центар сматра да је адекватним механизмом¹⁶ потребно под хитно уредити да у целом Плану буду означене институције која се сматрају одговорним субјектима за испуњење предметних активности на начин који се не оставља простор недоумицама.

Циљ Стратегије

3.3.1. Измењен правни оквир тако да се отклоне ризици на корупцију у прописима којима се уређује поступак и контрола приватизације, реорганизације и стечаја предузећа са државним и друштвеним капиталом.

Са аспекта спровођења Акционог плана, формално посматрано, може се рећи да су активности у оквиру мера које се односе на усвајање законских решења о приватизацији (мера 3.3.1.2) и о стечају (мера 3.3.1.3), спроведене благовремено и у складу с индикатором активности из Акционог плана. Закон о приватизацији и Закон о изменама и допунама Закона о стечају усвојени су у августу 2014. године.

Са стране суштине, међутим, неопходни документи и подаци који би требало да пруже подлогу за оцену квалитета реализације активности (као што су нпр. анализа одредаба прописа са аспекта ризика на корупцију на основу методологије Агенције, извештаји са јавне расправе, документи који садрже разматрање коментара, предлога и сугестија на Нацрт закона, и сл.), нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај. У недостатку података, анализу и оцену квалитета реализоване активности, као ни формулисање адекватних препорука следствено није било могуће извршити.

¹⁶ Тумачењем, упутством, изменом садржаја Акционог плана или на други начин

Мера 3.3.1.2.

Изменити Закон о приватизацији (евентуално и друге законе ако је неопходно) у складу с анализом тако да се отклоне недостаци који омогућавају корупцију у поступцима приватизације, реорганизације и стечаја

Агенција за борбу проти корупције дала је у јулу 2014. године Мишљење о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о приватизацији.¹⁷ Тај Нацрт израдило је Министарство привреде.

Решења Нацрта посматрана су и коментарисана и кроз призму захтева излистаних у Акционом плану у сврху елиминисања ризика на корупцију.¹⁸

Између осталог, у Мишљењу се запажа да „Агенција нема сазнања да је изради Нацрта закона претходила анализа ризика корупције у прописима, на начин који је предвиђен Акционим планом, а предложеним решењима нису обухваћене све наведене потребне измене које су од значаја за отклањање ризика корупције у овој области.“ (стр.1)

У новембру 2014. године, Београдски центар је покушао да дође до текста анализе тражећи захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја да надлежно министарство достави документ који садржи анализу одредаба решења са аспекта ризика на корупцију на основу методологије Агенције. Тај документ нисмо успели да добијемо.

Мишљење Агенције о о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о приватизацији указало је, уопштено и у појединостима, на неке од кључних слабости Нацрта. У закључку, Агенција тако износи став да „предложеним решењима нису обухваћене све потребне измене, које су наведене у Националној стратегији и Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције. Нацртом закона није довољно прецизиран правни положај Агенције за приватизацију, нити је довољно јасно уређено у којим случајевима, односно под којим условима, ће Влада, надлежни орган аутономне покрајине, или јединице локалне самоуправе, донети одлуку о приватизацији субјеката који послују јавним капиталом. Такође, одредбама Нацрта закона нису прописани критеријуми и услови које морају испуњавати лица која се именују за привремене заступника капитала, чланове комисије за спровођење поступка јавног прикупљања понуда са јавним надметањем и комисије која доноси одлуке у поступку контроле извршења уговорних обавеза, као и представнике у органима управљања субјекта приватизације. Одредбама Нацрта закона нису јасно и прецизно утврђени критеријуми који ће се користити приликом одређивања модела и

¹⁷ Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о приватизацији, 14. јул 2014., доступно на

http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html

¹⁸ У контексту ове мере, у Акционом плану појашњено је да је изменама Закона о приватизацији потребно пре свега прецизирати предмет приватизације и издвајања стратешких ресурса (нпр. електро, водоводна, телекомуникациона мрежа итд.), начин оглашавања поступака приватизације и повећати јавност поступка приватизације; затим прецизно дефинисати начине одлучивања о методу приватизације и контроле над уговорима о приватизацији; потом прописати обавезу испитивања економске суштине реструктурирања, садржаја приватизационог уговора и финансијског извештаја, критеријуме за избор руководиоца у Агенцији за приватизацију. Исто, питање власништва над земљиштем мора бити претходно питање за поступак приватизације. Потребно је и уредити случајеве у којима држава директно или преко јавних предузећа преузима на себе обавезе када купац приватизованог предузећа не испуни обавезе, итд.

метода приватизације у сваком конкретном случају... Нацртом закона, такође, нису одређени јасни и прецизни критеријуми за доношење одлуке о мерама за припрему и растерећење обавеза субјекта приватизације. Поред наведених недостатака, Нацрт закона садржи и ... непостојање рокова, употребу недовољно прецизних формулација, недостатак процедура, постојање правних празнина, употребу појмова који нису дефинисани Нацртом закона, погрешно упућивање и неусаглашеност појединих одредаба“ (стр. 12). Агенција је изнела и став да би отклањање побројаних недостатака и ризика корупције из Нацрта допринело стварању одговарајућег правног оквира и отклањању, односно смањењу, ризика корупције у области приватизације.

Упркос томе што је Мишљењем исцрпно указало на порозне тачке у Нацрту, оне нису све отклоњене. Закон о приватизацији (*Сл. гласник РС*, бр. 83/14) усвојен у августу 2014. године није их се ослободио. Решења која су била предмет критике Агенције, ипак су усвојена. Нека од њих су следећа:

- Члан 10 Закона - Овим чланом прописано је да је у поступку приватизације могуће применити комбинацију више метода и модела приватизације. „Одредбама нису одређени довољно јасни и прецизни критеријуми, чијом применом се одлучује на који начин ће бити спроведена приватизација у конкретном случају.“ (Мишљење Агенције о члану 10 Нацрта)
- Члан 13 Закона - Овим чланом предвиђено је да Агенција за приватизацију пре закључења уговора прибавља од надлежне организације за спречавање прања новца мишљење о непостојању сметњи на страни купца, односно стратешког инвеститора. „По нашем мишљењу, ову одредбу је потребно допунити и прецизније одредити поступање Агенције и организације за спречавање прања новца у погледу утврђивања непостојања сметњи на страни купца, односно стратешког инвеститора.“ (Мишљење Агенције о члану 13 Нацрта)
- Члан 33 Закона - Одредбе овог члана тичу се метода јавног прикупљања понуда, које се врши објављивањем јавног позива за избор стратешког инвеститора. „Није уређен садржај јавног позива, док је ставом 2. једино предвиђено да Влада прописује квалификационе услове које мора да испуњава стратешки инвеститор. Имајући у виду наведено, указујемо да је законом потребно уредити садржај јавног позива за избор стратешког инвеститора, као и услове које мора да испуњава стратешки инвеститор.“ (Мишљење Агенције о члану 31 Нацрта)
- Члан 36 Закона - Према одредби става 2, проценат јавног капитала који се приватизује одређује Влада, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе. „Није одређено по којим критеријумима Влада, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе доносе одлуку о томе који се проценат јавног капитала приватизује, па је препорука да се то учини.“ (Мишљење Агенције о члану 34 Нацрта)
- Члан 47 Закона - Ставом 5. овог члана прописано је да представнике у органима управљања субјекта приватизације предлаже министарство надлежно за послове

привреде, сразмерно учешћу капитала који је пренет на Агенцију за приватизацију у укупном капиталу субјекта приватизације, у року од 15 дана од дана раскида уговора о продаји капитала.

„Нису прописани критеријуми и услови које лица које предлаже министарство надлежно за послове привреде за представнике у органима управљања морају да испуне. Имајући у виду наведено, препорука је да се ове одредбе допуне на тај начин што ће се утврдити критеријуми и услови које лица која се именују за представнике у органима управљања субјекта приватизације морају да испуне.“ (Мишљење Агенције о члану 47 Нацрта)

- Члан 57 Закона - Према ставу 5 овог члана, поступак контроле извршења уговорних обавеза ближе прописује министар надлежан за послове привреде.
„По нашем мишљењу, поступак контроле извршења уговорних обавеза треба детаљније уредити одредбама закона.“ (Део Мишљења Агенције о члану 60 Нацрта)
- Члан 65 Закона - Овај члан односи се на пренос капитала без накнаде стратешком инвеститору. Како је наведено, *услови и начин преноса капитала без накнаде на стратешког инвеститора утврђују се у складу са прописима којима се уређује подстицај за инвестиције а на основу одлуке Владе.*
„По нашем мишљењу, законом би морало детаљније бити уређено питање преноса капитала без накнаде на стратешког инвеститора. Такође, указујемо да је потребно прецизирати формулацију *прописи којима се уређује подстицај за инвестиције.*“ (Мишљење Агенције о члану 69 Нацрта)
- Члан 70 Закона - Према овом решењу, одлуку о стратешком партнерству оснивањем новог привредног друштва, односно докапитализацијом постојећег субјекта приватизације доноси Влада.
„Као што је већ поменуто, нису одређени довољно прецизни и јасни критеријуми за доношење одлуке о стратешком партнерству, па је препорука да се то законом учини.“ (Мишљење Агенције о члановима 72 и 75 Нацрта)
- Члан 75 Закона - Овим чланом прописано је да Влада *може* да доноси одлуку о мерама за припрему и растерећење обавеза субјекта приватизације, када субјекат приватизације испуњава најмање један од следећих критеријума: стратешки значај за регион; величина имовине; број запослених; величине прихода из регистроване претежне делатности и тржишни потенцијал.
„По нашем мишљењу, наведени критеријуми су уопштени и непрецизни, па се могу тумачити на различите начине. Имајући у виду наведено, сматрамо да је ове одредбе потребно изменити и одредити прецизније критеријуме за одлучивање о мерама за припрему и растерећење обавеза субјекта приватизације.“ (Мишљење Агенције о члану 77 Нацрта)
- Члан 76 Закона - Овај члан односи се на отпис дуга. Ставом 1. предвиђено је да Влада *може* да донесе одлуку да државни повериоци субјекта приватизације отпишу дуг са стањем на дан 31.12.2013. године према субјекту приватизације који послује у целини или већинским друштвеним или државним капиталом.
„Међутим, потребно је појаснити у којим случајевима и на основу којих, прецизно одређених критеријума ће Влада доносити овакву одлуку.“ (Мишљење Агенције о члану 78 Нацрта)

- Члан 77 Закона - Овим чланом уређује се конверзија, односно претварање дуга субјекта приватизације у трајни улог. Према ставу 1, у поступку приватизације *може се спровести конверзија потраживања поверилаца у трајни улог субјекта приватизације, ако Влада донесе одлуку о конверзији потраживања државних поверилаца у трајни улог субјекта приватизације.* У ставу 2. наведено је да су државни повериоци дужни да конвертују потраживања у капитал ако је Влада донела поменути одлуку.
„Слично као и код осталих мера за припрему и растерећење обавеза субјеката приватизације, указујемо да нису предвиђени довољно прецизни критеријуми, како би било јасније у којим случајевима ће Влада доносити одлуку о конверзији.“ (Мишљење Агенције о члану 89 Нацрта)

и друго.

Из наведеног се може закључити да решење које је усвојено не отклања сваку могућност корупције у поступцима приватизације, што значи да није испуњено оно што је Акционим планом прописано.

У том смислу, потребно је да одговорни субјект предузме мере да се Планом предвиђена активност испуни и сви ризици на корупцију отклоне.

Мера 3.3.1.3.

Изменити Закон о стечају и Закон о Агенцији за лиценцирање стечајних управника, тако да се, у складу са анализом, отклоне недостаци који омогућавају корупцију

Активност 1

Део 1

Агенција за борбу проти корупције дала је у јулу 2014. године Мишљење о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о стечају.¹⁹ Тај Нацрт израдило је Министарство привреде.

Решења Нацрта посматрана су и коментарисана и кроз призму захтева излистаних у Акционом плану у сврху елиминисања ризика на корупцију.²⁰

¹⁹ Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о стечају, 14. јул 2014., доступно на

http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html

²⁰ У контексту ове мере, у Акционом плану појашњено је да је изменама закона потребно пре свега прецизирати формирања редова поверилаца, вештачења вредности имовине (са и без терета); стечајни управник мора имати законску обавезу да анализира пословање стечајног дужника пре покретања стечаја, да утврди разлоге који су довели до стечаја и да о томе обавести повериоце подношењем детаљног извештаја; брисати изузетак да стечајни судија може изабрати стечајног управника и прецизирати већа овлашћења скупштини повериоца за смену стечајног управника; прецизирати овлашћења и поступке у којима учествује Агенција за приватизацију.

Између осталог, у Мишљењу се запажа да „Агенција нема сазнања да је изради Нацрта закона претходила анализа ризика корупције у прописима, на начин који је предвиђен Акционим планом, а предложеним решењима нису обухваћене све наведене потребне измене које су од значаја за отклањање ризика корупције у овој области.“ (стр.1)

У новембру 2014. године, Београдски центар је покушао да дође до текста анализе тражећи захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја да надлежно министарство достави документ који садржи анализу одредаба решења са аспекта ризика на корупцију на основу методологије Агенције. Тај документ нисмо успели да добијемо.

Мишљење Агенције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о стечају указало је, уопштено и у појединостима, на неке од кључних слабости Нацрта.²¹

Агенција је нагласила и да предложеним решењима нису обухваћене све потребне измене, које су наведене у Националној стратегији и Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције. „Отклањање побројаних недостатака и ризика корупције из Нацрта допринело би стварању одговарајућег правног оквира и отклањању, односно смањењу, ризика корупције у области приватизације.“ (стр. 6)

Упркос томе што је Мишљењем исцрпно указало на порозне тачке у Нацрту, оне нису све отклоњене.

Закон о изменама и допунама Закона о стечају (*Сл. гласник РС*, бр. 83/14) усвојен у августу 2014. године није их се ослободио - нека од решења која су била предмет критике Агенције, ипак су усвојена.

Као пример, нису уважене сугестије Агенције да би требало навести да рочиште за разматрање плана реорганизације и гласање од стране поверилаца не може бити одржано пре достављања мишљења органа надлежног за заштиту конкуренције у предвиђеном року, односно пре истека тог рока (у вези са чланом 157 Закона); затим, да

²¹ Агенција, између осталог, наводи да „предложеним решењима нису обухваћене измене које се односе на прецизирање већих овлашћења Скупштине поверилаца за смену стечајног управника, нити се, за разлику од претходне верзије, предвиђа обавеза стечајног управника да изврши анализу пословања стечајног дужника за период од пет година пре покретања стечаја. Такође, Нацртом закона није предвиђено да су сви извештаји стечајног управника јавни документи који се објављују у електронском облику. У погледу уочене потребе да се изменама Закона о стечају прецизирају овлашћења и поступци у којима учествује Агенција за приватизацију, утисак је да то одредбама Нацрта закона није учињено у довољној мери. Наиме, једино је одредбом члана 39. Нацрта закона предвиђено да је Агенција овлашћена да у име правног лица које је у већинској државној или друштвеној својини поднесе унапред припремљен план реорганизације, те да, у том случају, она не може бити именована за независно стручно лице које ће пратити спровођење плана. Поред наведеног, указујемо да, иако је то значајно, Нацртом закона нису допуњене одредбе којима се одређује која се лица сматрају повезаним лицима, нити су одређени обавезни елементи процене вредности стечајног дужника, коју је стечајни управник дужан да изврши пре него што изложи продаји дужника као правно лице. Према Нацрту закона, министар ће одређена питања регулисати подзаконским актом, иако би та питања требало уредити законским одредбама. Конкретно, предвиђено је да ће министар ближе прописати које неправилности у раду представљају лакше, а које теже повреде дужности стечајног управника. Поред тога, Нацртом закона није одређено у ком року је министар дужан да донесе поменути акт, као и акт којим ће ближе прописати изглед, образац и садржину легитимације стечајног управника“ (стр. 1 и 2).

се одредба која прецизира да независно стручно лице, које је задужено да прати спровођење плана реорганизације у интересу свих поверилаца који су њиме обухваћени, не може бити лице које ради или које је повезано са стечајним дужником у смислу овог закона, као ни привремени стечајни управник, допуни тако што ће се навести да ово лице не може бити ни лице које ради, или које је повезано са неким од поверилаца (у вези са чланом 156 Закона); потом, препорука да се став 4 члана 61 Закона прецизира, јер су стечајном судији између осталог пружена широка дискрециона овлашћења у односу на стечајног дужника и друга лица (у вези са чланом 61 Закона); затим није уважена ни сугестија да се детаљније уреди садржај извештаја о економско-финансијском положају стечајног дужника, који је стечајни управник дужан да састави, као ни да се – у циљу транспарентности и спречавања корупције - задржи претходно решење о обавези стечајног управника да изврши анализу пословања стечајног дужника за период од пет година пре покретања стечаја, као и то да сви извештаји стечајног управника буду јавни документи који се објављују у електронском облику (у вези са чланом 61 Закона); затим, да се одредбама закона, а не актом министра, одреди које неправилности у раду стечајног управника представљају лакше, а које теже повреде дужности (у вези са чланом 26 Закона), и друго.

Из наведеног се може закључити да решење које је усвојено не отклања сваку могућност корупције у поступцима стечаја, што значи да није испуњено оно што је Акционим планом прописано.

У том смислу, потребно је да одговорни субјект предузме мере да се Планом предвиђена активност испуни и сви недостаци који омогућавају корупцију отклоне.

Део 2

Акционим планом је прописано да је потребно „израдити и доставити Влади Нацрт закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника, којим се, у складу са анализом, отклањају недостаци који омогућавају корупцију“. Према Плану, рок за спровођење овог дела активности био је 15 месеци, а као одговорни субјект означено је министарство надлежно за послове финансија.

Са циљем прибављања прецизних и исцрпних информација о спровођењу ове активности, Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама обратио надлежним институцијама. Међутим, релевантни подаци и документи (као што су нпр. акт о оснивању радне групе за израду Нацрта закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника, акти које је радна група донела и сл.), до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај нису нам постали доступни.

Због изостанка неопходних података, није било могуће утврдити да ли се приступило изради нацрта новог законског решења о Агенцији за лиценцирање стечајних управника, како је то предвиђено Акционим планом.

Следствено, није било могуће извршити ни анализу и оцену квалитета реализације овог дела активности, нити је било могуће формулисати адекватну препоруку за даље поступање одговорног субјекта.

Закон о Агенцији за лицензирање стечајних управника (Сл. гласник РС, бр. 84/04 и 104/09) у тренутку закључења рада на овом Извештају и даље је на снази.

Циљ Стратегије

3.3.2. Успостављање система ефикасне примене и контроле спровођења позитивних прописа у области приватизације, реорганизације и стечаја

Мера 3.3.2.1.

Успоставити систем сталне и обавезне координације између Агенције за приватизацију и одговарајућих државних органа и тела у циљу успостављања проактивног приступа у спречавању ризика на корупцију у овој области

Активност 1

Да би систем сталне и обавезне координације био успостављен, Акционим планом прописано је „потписивање меморандума о сарадњи између Агенције за приватизацију, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Врховног касационог суда, Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције“. Према Плану, рок за спровођење активности потписивања меморандума био је 3 месеца, а као одговорни субјект означена је Агенција за приватизацију.

Формално посматрано, а на основу података добијених од Агенције за приватизацију, може се рећи да је активност испуњена у складу с индикатором активности из Акционог плана, али не и благовремено.

Самим документом, наиме, предвиђено је да ће Меморандум ступити на снагу када последња страна потпише документ (тачка 3.). Иако је рок за спровођење активности био три, сам документ ступио је на снагу 21. октобра 2014. године, дакле више од десет месеци по истеку Планом утврђеног рока. Министарство унутрашњих послова, као последњи потписник, наиме тек тада је Агенцији за приватизацију доставило потписани примерак Меморандума.

Са стране суштине, садржином Меморандума (тачка 2.) успоставља се механизам сталне и обавезне координације институција пре свега кроз одржавање редовних (полугодишњих) састанака. Меморандум наводи које питања могу бити разматрана на састанцима (као пример, указивање на потенцијалне ризике од корупције, међусобно обавештавање о предузетим мерама, реализација других активности из Плана као што су нпр. дефинисање приручника са примерима добре праксе). Такође, Меморандум налаже да после састанака буду „формулисане конкретне препоруке и / или задаци страна потписница, у виду закључка, за период до следећег полугодишњег састанка, који ће бити објављен на интернет страни сваке од страна потписница, а чије ће испуњење бити једна од тема наредног полугодишњег састанка“. Може се рећи да је меморандумом формулисан једноставан, али јасан и свеобухватан механизам координације. Уз то, овако успостављен механизам представља отеловљење начела

свеобухватности примене мера и сарадње субјеката, начела ефикасности и начела транспарентности на којима почива Стратегија.

Иако је суштински активност реализована у складу са сврхом Стратегије, важно је рећи – у контексту поштовања рокова - да је једно од основних начела постављених Стратегијом и начело одговорности, а то начело одговорне субјекте обавезује да „политике спроводе *ефикасно*, укључујући примену ове Стратегије и Акционог плана“.

Препорука:

- Размотрити могућности за отклањање праксе непридржавања рокова из Акционог плана од стране институција²²

Активност 2

Акционим планом прописано је „организовање полугодишњих састанака – полугодишње у односу на потписивање Меморандума о сарадњи“, у којима учествују представници Агенције за приватизацију, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Врховног касационог суда, Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције. Као одговорни субјект означена је Агенција за приватизацију.

Према распореду и роковима утврђеним Планом, у временском периоду од септембра 2013. године до децембра 2014. године, требало је да буду одржана барем два полугодишња састанка.²³

На основу података добијених од Агенције за приватизацију, међутим, утврђено је да је Меморандум о сарадњи ступио на снагу 21. октобра 2014. године, дакле више од десет месеци по истеку Планом утврђеног рока. Такође, у свом допису, Агенција за приватизацију најавила је да се „одржавање редовног полугодишњег састанка између представника страна потписница очекује до краја календарске године године.“

Иако је одржавање састанка најављено, од датума усвајања Акционог плана до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај, према подацима који су били доступни, није одржан ниједан од Планом предвиђених састанака у циљу сталне и обавезне координације релевантних институција.

Чињеница да у року од 15 месеци није одржан ниједан састанак институција не представља демонстрацију *посвећености* институција борби против корупције. *De facto* чекање на потпис акта одложило је имплементацију једног од важнијих механизма за борбу против корупције.

Једно од основних начела Стратегије јесте начело одговорности, а оно одговорне субјекте обавезује да „политике спроводе *ефикасно*, укључујући примену ове

²² Унапредити механизам надзора над поштовањем рокова у контексту координације спровођења Стратегије и Плана

²³ У тачки 2. Меморандум о сарадњи оставља простор и за „организовање чешћих састанака уколико је то потребно“

Стратегије и Акционог плана“. У складу са наведеним, активност се не може сматрати испуњеном, а не може се сматрати ни да је реализована у складу са сврхом Стратегије.

Препоруке:

- Размотрити могућности за отклањање праксе непридржавања рокова из Акционог плана од стране институција²⁴
- Приликом ревидирања Акционог плана водити рачуна о томе да се почетак координације или међуресорне сарадње у циљу спровођења активности не везује за формалности око (усвајања) докумената о сарадњи

Активност 3

Акционим планом прописано је „дефинисање приручника примера добре праксе и начина поступања у овој области као механизма за превентивно деловање“, у чијем креирању учествују представници Агенције за приватизацију, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Врховног касационог суда, Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције. Према Плану, рок за спровођење активности био је 12 месеци, а као одговорни субјект означена је Агенција за приватизацију.

На основу података добијених од Агенције за приватизацију, утврђено је да приручник још увек није дефинисан.

У складу са наведеним, активност се не може сматрати испуњеном.

Препоруке:

- Дефинисати приручник примера добре праксе и начина поступања у овој области као механизма за превентивно деловање
- Размотрити могућности за отклањање праксе непридржавања рокова из Акционог плана од стране институција²⁵

Мера 3.3.2.2.

Креирање и спровођење програма узајамног стручног усавршавања органа који учествују у поступку приватизације и органа задужених за превенцију и кривично гоњење случајева корупције

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „направити план и програм стручног усавршавања“ органа који учествују у поступку приватизације и органа задужених за

²⁴ Унапредити механизам надзора над поштовањем рокова у контексту координације спровођења Стратегије и Плана

²⁵ Ибид.

превенцију и кривично гоњење случајева корупције. Према Плану, рок за спровођење активности био је 6 месеци, а као одговорни субјект означена је Правосудна академија.

Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја обратио Правосудној академији тражећи приступ, између осталог, примерку плана и примерку израђеног програма, као и податку о томе да ли су план и програм, уколико су израђени, достављени Агенцији за борбу против корупције. Релевантни подаци и документи, у смислу одговора на упућени захтев, до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај нису нам постали доступни.

На основу података добијених током састанка ради интервјуа са директором Правосудне академије, утврђено је да Академија није произвела план и програм обуке у контексту Акционог плана, јер већ има своје редовне програме обуке. До данас, Академија је спроводила обуке не само у пољу кривичног права, већ и у области борбе против корупције, за судове свих судова у Републици Србији.²⁶

Академија обучава полазнике у складу са својим мандатом, а на своје обуке позива и припаднике других органа спровођења закона (нпр. припаднике полиције). Академија нема надлежност за обуку службеника или стручњака који се баве приватизацијом. „Мандат за обуку већине јавних службеника имају друге институције (нпр. Служба за управљање кадровима).“²⁷

Када је у питању креирање курикулума на основу анализе потреба, планови и програми које спроводи Академија осмишљавају се и производе на основу евалуација. „Евалуације су спровођене на свим антикорупцијским семинарима који су спроведени од 2006. године наовамо.“²⁸

Релевантни планови и програми стручног усавршавања до сада нису достављани Агенцији за борбу против корупције.

На основу прикупљених података, утврђено је да Академија спроводи велики број обука и других активности. Ипак, да ли је активност прописана Акционим планом спроведена, дословно онако како је прописано, као и да ли је спроведена у року одређеним Планом, није било могуће утврдити.

Препоруке:

- Размотрити могућности за отклањање нејасноћа око надлежности у вези обука, то јест појаснити задужења и, уколико је потребно, проширити круг одговорних субјеката.

²⁶ “Академија је још на свом почетку, у сарадњи са проф. др Борисом Беговићем, осмислила програм који се односи на превенцију економске корупције за судије трговинских судова (трговински судови као контролни механизми). Академија у сарадњи са судовима и Агенцијом за борбу против корупције спроводи и обуку о плановима интегритета. За 2015. годину планиран је посебан програм обуке за рачуноводствену форензику (обука економиста о правним терминима, пре свега о питању доказа и доказивања у поступку). Веома је важно да Министарство правде подржи спровођење овог програма.“ Интервју са г. Ненадом Вујићем, директором Правосудне академије, одржан 18. децембра 2014. године

²⁷ Интервју са г. Ненадом Вујићем

²⁸ Ибид.

- Са одговорним субјектом усагласити на који ће се начин подаци, неопходни да би се периодично мерио прогрес, учинити доступним, како ће се конкретизовати и сл., не би ли се олакшало надзирање спровођења предвиђеног Акционим планом.

Активност 2

Акциони план је прописао да је потребно „спроводити план и програм стручног усавршавања“ органа који учествују у поступку приватизације и органа задужених за превенцију и кривично гоњење случајева корупције. Према Плану, активност је потребно спроводити трајно, а као одговорни субјект означена је Правосудна академија.

Центар се захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја обратио Правосудној академији тражећи приступ, између осталог, податку о томе да ли је започето спровођење плана и програма обуке (захтевани су примерак извештаја о реализацији плана обуке, програми и спискови учесника обука, извештаји о евалуацији обука), као и подаци о томе да ли је Академија имала на располагању средства за спровођење ове активности предвиђене Акционим планом и колико новца је утрошено на припрему и спровођење обука. Релевантни подаци и документи, у смислу одговора на упућени захтев, до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај нису нам постали доступни.

На основу података добијених у разговору са директором Правосудне академије, утврђено је да Академија није произвела план и програм обуке у контексту Акционог плана, јер већ има своје редовне програме обуке.

Такође, утврђено је да Академија обучава полазнике у складу са својим мандатом. Академија нема надлежност за обуку службеника или стручњака који се баве приватизацијом.

Када су неопходни ресурси у питању, утврђено је да Академија има своју финансијску евиденцију. Међутим, финансијска евиденција не води се на начин на који би без улагања додатних напора било могуће пружити информацију да ли су на располагању средства за спровођење предметних обука и колико средстава је од усвајања Акционог плана до сада утрошено на спровођење предметних обука.²⁹

На основу прикупљених података, утврђено је да Академија спроводи велики број обука и других активности. Ипак, да ли се активност прописана Акционим планом спроводи дословно онако како је прописано, као и да ли је за активност опредељено или није опредељено довољно средстава, није било могуће утврдити.

²⁹ „Нема посебне линије у буџету, не води се евиденција тако да се види трошак сваког семинара. Кога подаци занимају може да дође и да изврши увид у финансијску документацију Академије.“ Ибид.

Препоруке:

- Размотрити могућности за отклањање нејасноћа око надлежности у вези обука, то јест појаснити задужења и, уколико је потребно, проширити круг одговорних субјеката.

- Такође, потребно је са одговорним субјектом усагласити на који ће се начин подаци, неопходни да би се периодично мерио прогрес, учинити доступним, како ће се конкретизовати и сл., не би ли се олакшало надзирање спровођења предвиђеног Акционим планом. Поготову је то важно учинити у случају активности код којих као временски оквир стоји временска одредница „трајно“.

Циљ Стратегије

3.3.3. Уклоњени ризици од корупције у области јавно-приватних партнерстава и концесија и његова доследна примена

Мера 3.3.3.1.

Спровести анализу ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама и степена усклађености са осталим законима

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „израдити анализу ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама и степена усаглашености са осталим законима“. Према Плану, рок за спровођење активности био је 12 месеци, а као одговорни субјект означено је министарство надлежно за послове финансија.

Са циљем да прибављања прецизних и исцрпних информација о спровођењу ове активности, Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама обратио надлежним институцијама. Међутим, неопходни документи и подаци везани за реализацију ове активности (као што су нпр. акт о оснивању радне групе за израду анализа, саме анализе, методологије којом су се аутори анализа служили, и сл.) нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај.

Због изостанка неопходних података, није било могуће утврдити да ли се приступило изради анализе ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама и степена усаглашености са осталим законима, како је то предвиђено Акционим планом.

Следствено, није било могуће извршити ни анализу и оцену квалитета реализације овог дела активности, нити је било могуће формулисати адекватну препоруку за даље поступање одговорног субјекта.

Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама (Сл. гласник РС, бр. 88/11), у тренутку закључења рада на овом Извештају и даље је на снази.

Мера 3.3.3.6.

Успоставити механизме за контролу и транспарентност рада Комисије за јавно-приватно партнерство

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „редовно објављивати на веб-презентацији и ажурирати податке о сврсисходности ЈПП и концесијама“. Према Плану, активност је потребно спроводити трајно, а као одговорни субјект означено је министарство надлежно за послове финансија.

Са циљем да прибављања прецизних и исцрпних информација о спровођењу ове активности, Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама, као и захтевима за састанке обратио надлежним институцијама. Међутим, неопходни документи и подаци везани за реализацију ове активности нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај.

Због изостанка неопходних података, није било могуће утврдити да ли је активност спроведена како је Планом прописано. Следствено, није било могуће извршити ни анализу и оцену квалитета реализације овог дела активности, нити је било могуће формулисати адекватну препоруку.

3.6 ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

Опис стања

У Националној стратегији за борбу против корупције констатовано је да је у претходне две деценије бесправно изграђено неколико стотина хиљада објеката без потребних грађевинских дозвола и одговарајуће сагласности.³⁰

Према студији Светске банке *Doing Business* за 2015. годину, у области "прибављање грађевинске дозволе" Србија је рангирана на 186 месту од укупно 189 држава, јер издавање грађевинске дозволе по тој студији у просечно траје 264 дана.³¹ Домаћа процедура издавања грађевинских дозвола оцењена је као једна од најлошијих на свету, обзиром да пракса издавања грађевинске дозволе у роковима варира од неколико дана, до преко годину дана. Зато, у посматраном периоду, једну од најзначајнијих промена представља усвајање измена и допуна Закона о планирању и изградњи.

У периоду на који се овај Извештај односи усвојене су измене Закона о планирању и изградњи, од којих се очекује да допринесу измени лоших пракси. Закон доноси бројна решења која могу утицати да се смање трошкови и убрзају поступци издавања дозвола и сагласности. Ипак, усвојено законско решење није у потпуности лишено неправилности, непрецизности и ризика од корупције,

Област планирања и изградње је у извештајном периоду била у центру пажње и због бројних дебата вођених у стручној и широј јавности поводом „измена урбанистичких планова које отварају могућност да се реализује пројекат *Београд на води*“.³²

Контроверзни пројекат који су београдске власти ставиле на увид јавности отворио је бројна питања, а у дебату су се укључиле медији, организације цивилног друштва, струковна удружења, па и припадници Српске академије наука и уметности.³³ Отворено је низ питања, као што су да ли се инвеститори прилагођавају урбанистичким плановима или планови инвеститорима, (не)организовање конкурса за избор пројекта важне градске локације, чињеница да пројекат није прошао претходне урбанистичке провере, као и питање да ли је смислено трошити новац и друге ресурсе „на организовање јавних увида урбанистичких планова и комисијско разматрање предлога, на којима ће све што се не уклапа у унапред донету одлуку бити по аутоматизму одбачено.“³⁴

Очигледно је да су проблеми у области урбанизма у Србији много шири од (бесправне) изградње објеката. Остаје да се види да ли ће институције и њихова руководства

³⁰ Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, *Сл. гласник РС*, бр. 57/2013, стр. 12

³¹ У 2014 Србија је заузимала 184 место, што значи да је у 2015. рангирана два места ниже. Подаци на којима је заснована оцена за 2015. годину су из јуна 2014. Види *Doing Business - Dealing with Construction Permits* (<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/serbia#dealing-with-construction-permits>)

³² *Инвеститорски урбанизам – суноврат правне државе*, текст организације Транспарентност Србија, 15. септембар 2014.

³³ *САНУ изнела 22 странице примедба на „Београд на води“*, Политика, 06. новембар 2014.

³⁴ *Инвеститорски урбанизам – суноврат правне државе*, текст организације Транспарентност Србија, 15. септембар 2014.

одлучити да у свом поступању буду доследни и поштују решења усвојених антикорупцијских прописа и стратешких докумената или ће третирати усвојена решења као обичну гомилу слова на папиру.

Спровођење Стратегије и Акционог плана

У области *Просторно планирање и изградња* Акционим планом, у оквиру одговарајућих мера, прописан је читав низ активности које је потребно спровести у одређеном року, у којима је као одговорни субјект означено министарство надлежно за послове грађевинарства и урбанизма. Министарство је тако означено као одговорно за реализацију свих или за реализацију појединих активности у оквиру мера 3.6.1.1, 3.6.1.2, 3.6.1.5, 3.6.2.1, 3.6.2.2, 3.6.2.3, 3.6.3.1, 3.6.3.2, 3.6.3.3, 3.6.3.4, 3.6.4.1, 3.6.4.2, 3.6.4.3, 3.6.4.4, 3.6.4.5 и 3.6.4.6.

Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама³⁵, као и захтевом за састанак ради интервјуа обратио Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Међутим, повратне информације, као и неопходни подаци везани за реализацију побројаних активности, нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај.

Због изостанка неопходних података, нисмо успели да утврдимо да ли су активности у оквиру мера 3.6.1.1, 3.6.1.2, 3.6.1.5, 3.6.2.2, 3.6.2.3, 3.6.3.2, 3.6.3.3, 3.6.3.4, 3.6.4.1, 3.6.4.2, 3.6.4.3, 3.6.4.5 и 3.6.4.6. реализоване. У недостатку података, није било могуће извршити ни анализу и оцену квалитета реализације активности, нити је било могуће формулисати адекватне препоруке.

Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи усвојен у децембру 2014. године.

Са аспекта спровођења Акционог плана, формално посматрано, може се рећи да су активности у оквиру мера које се односе на усвајање Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи (мере 3.6.2.1, 3.6.3.1 и 3.6.4.4), а за које је било одговорно Министарство, спроведене благовремено и у складу с индикатором активности из Акционог плана.

Са стране суштине, међутим, неопходни документи и подаци који би требало да пруже подлогу за оцену квалитета реализоване активности (као што су нпр. извештај са јавне расправе, документи који садрже разматрање коментара, предлога и сугестија на Нацрт закона, и сл.), нису нам постали доступни до завршетка периода прикупљања података за овај Извештај. У недостатку података, анализу и оцену квалитета реализоване активности, као ни формулисање адекватних препорука следствено није било могуће извршити.

³⁵ Тражене су информације о активностима које би требало да су спроведене у првих 15 месеци важења Акционог плана.

У циљу смањења броја процедура и увођење „једношалтерског система” за издавање грађевинских и других дозвола и сагласности, Акционим планом је прописано да се Закон о планирању и изградњи измени тако да се процедуре поједноставе и да одговарају врсти објекта (мера 3.6.2.1.).

Анализа која следи односи се на Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи (*Сл. гласник РС*, бр. 132/14 и 145/14) (у наставку: ЗПИ).³⁶

Усвојеним законским решењем уведен је систем тзв. обједињене процедуре у поступцима за издавање аката у остваривању права на изградњу и коришћење објеката.

Према усвојеном решењу, надлежни органи, дужни су да одреде посебну организациону целину у свом саставу, која спроводи обједињену процедуру за: издавање локацијских услова; издавање грађевинске дозволе; пријаву радова; издавање употребне дозволе; за прибављање услова за пројектовање, односно прикључење објеката на инфраструктурну мрежу; за прибављање исправа и других докумената које издају имаоци јавних овлашћења, а услов су за изградњу објеката, односно за издавање локацијских услова, грађевинске дозволе и употребне дозволе из њихове надлежности, као и обезбеђење услова за прикључење на инфраструктурну мрежу и за упис права својине на изграђеном објекту (члан 8, ст. 1).

Предвиђено је и да се размена докумената и поднесака у обједињеној процедури обавља електронским путем. Сва акта која у вези са обједињеном процедуром доносе надлежни органи и имаоци јавних овлашћења, као и поднесци и документи који се достављају у обједињеној процедури, укључујући и техничку документацију, достављају се у форми електронског документа (члан 8а)

ЗПИ је прописао рокове у којима су дужни да поступају имаоци јавних овлашћења у обједињеној процедури, као и услове под којима надлежни орган може поднети захтев за покретање прекршајног поступка, ако ималац јавних овлашћења не поступи у року (члан 8б). Поред тога, ЗПИ је предвидео постојање регистра обједињених процедура (члан 8в), затим постојање централне евиденције обједињених процедура (члан 8г), као и поступак спровођења обједињене процедуре (члан 8д).

Овако постављеним решењем, терет прибављања свих оних доказа које поседује неки државни или други орган, пребацује се са лица коме су ти докази потребни на орган надлежан за издавање грађевинске дозволе, по службеној дужности, у обједињеној процедури. У том смислу, то представља значајан корак напред у поједностављивању процедура.

Међутим, у свом Мишљењу о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи,³⁷ Агенција за борбу против корупције указала је, између осталог, да процедуре нису прилагођене врсти објеката, како је Акционим планом захтевано.

³⁶ Предлог закона доступан на интернет презентацији Народне Скупштине (одељак *Донети закони*), http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/4326-14.pdf

³⁷ *Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи*, 19. август 2014., доступно на http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html

Одговарајуће решење не постоји ни у усвојеној верзији прописа. То значи да ризик на корупцију опстаје.

Препорука:

- Законско решење изменити тако да процедуре одговарају врсти објекта

У циљу постизања транспарентних критеријума и учешћа јавности у поступку разматрања, измена и усвајања просторних и урбанистичких планова на свим нивоима власти, Акционим планом је прописано да се Закон о планирању и изградњи измени тако да се уведе обавеза раног обавештавања о почетку израде просторних и урбанистичких планова на свим нивоима власти, као и објављивања нацрта плана на веб-презентацијама (мера 3.6.3.1.).

Усвојеним законским решењем, предвиђен је институт раног јавног увида. Чланом 45а ЗПИ је прописао да после доношења одлуке о изради планског документа, носилац израде плана организује упознавање јавности (правних и физичких лица) са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој просторне целине, могућим решењима за урбану обнову или развој просторне целине, као и ефектима планирања.

Прописано је да се обавештавају и позивају органи, организације и јавна предузећа, који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, да би дали мишљење у погледу услова и неопходног обима и степена процене утицаја на животну средину. Сва друга лица информацију о раном јавном увиду добијају тако што се увид оглашава седам дана пре отпочињања, „у средствима јавног информисања и у електронском облику на интернет страници јединице локалне самоуправе и на интернет страници доносиоца плана“ и траје 15 дана од дана објављивања.

Све примедбе и сугестије правних и физичких лица дужан је да евидентира носилац израде планског документа, а евидентиране примедбе и сугестије могу утицати на планска решења. Јавност мора имати могућност изјашњавања, а евидентиране примедбе могу утицати на планска решења.

Предвиђено је да рани јавни увид и јавни увид обавља комисија за планове јединице локалне самоуправе за планска документа из надлежности јединице локалне самоуправе, односно комисија за јавни увид за просторне планове у надлежности Републике Србије коју образује министарство надлежно за послове просторног планирања и урбанизма, а за просторне планове у надлежности аутономне покрајине комисија за јавни увид коју образује орган аутономне покрајине надлежан за послове просторног планирања и урбанизма.

Оакво законско решење има своју добру страну, пре свега јер заинтересовани грађани имају могућност да утичу на планска решења у раној фази поступка израде плана.

Ипак, овако формулисана одредба могла би да створи недоумице приликом спровођења, нпр. да ли носилац израде плана, уз *информацију о раном јавном увиду*

путем интернета, прилаже и нацрт плана, затим упознаје јавност са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој просторне целине, могућим решењима за урбану обнову или развој просторне целине, као и ефектима планирања, то јест омогућава ли јавности увид у *све податке* који могу бити релевантни.

Такође, прописано је да „евидентирани примедбе и сугестије правних и физичких лица могу утицати на планска решења“, што значи да *не морају*. Извесности ради и у циљу избегавања арбитрерности, требало би уредити процедуру (не)уважавања коментара и / или појаснити критеријум по коме се примедбе и сугестије имају сматрати (не)прихватљивим и предочити их јавности. Изостанак поменутих јасних критеријума може спречити корисне ефекте законског решења.

Препоруке:

- Формулисање и усвајање решења којим се отклањају недоумице о томе да ли информација о раном јавном увиду која се објављује на интернету мора да садржи све податке који могу бити релевантни
- Формулисање јасних критеријума који се тичу примедби и сугестија правних и физичких лица на планска решења и упознавање јавности

У циљу постизања ефикасне интерне и екстерне контроле у поступку издавања грађевинских и других дозвола и сагласности у области урбанизма, Планом је прописано да се Закон о планирању и изградњи измени тако да се прошири мрежа инспекцијских служби (мера 3.6.4.4.)

У образложењу Предлога закона³⁸ наводи се да се “овим законом нарочито ојачава улога грађевинске инспекције. Уместо да се органи управе баве контролом техничке документације, за шта су често много мање компетентни од пројектаната који ту документацију израђују, док инспекције које треба да контролишу изградњу на терену имају јако слабе капацитете, овим предлогом се предвиђа мања контрола техничке документације од стране управе, а више теренског рада. Прописане су најмање две обавезне инспекцијске контроле сваког објекта током изградње. Овим предлогом се дају и одређена нова овлашћења која грађевинска инспекција раније није имала за сузбијање нелегалне градње и градње супротно грађевинској дозволи.“ (стр 75 Предлога). Одредбе усвојеног законског решења су у духу овог образложења.

ЗПИ је ојачао улогу грађевинске инспекције, али мрежа инспекцијских служби овим законом није проширена.

Препорука:

- Законско решење изменити тако да се прошири мрежа инспекцијских служби

³⁸ Предлог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, 1. децембар. 2014., доступно на http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/4326-14.pdf

Београдски центар се захтевом за слободан приступ информацијама,³⁹ као и захтевом за састанак ради интервјуа обратио Републичком геодетском заводу (Завод). Завод је благовремено пружио све неопходне податке везане за реализацију активности из Акционог плана у којима је био означен као одговорни субјект, а одржан је и састанак ради интервјуа са представницима Завода.⁴⁰ Анализа која следи заснована је на подацима и информацијама које је Завод пружио.

Циљ Стратегије

3.6.1. Све непокретности у Републици Србији и са њима повезани подаци уписани су у јавни електронски Катастар непокретности

Мера 3.6.1.1.

Обезбедити шалтер за информације и бесплатну правну помоћ у службама катастра непокретности

Активност 2

Акциони план је прописао да је потребно „запослити стручне кадрове у складу са систематизацијом.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 15 месеци, а као одговорни субјект означене су службе за катастар непокретности.

У јулу 2014. године, директор Завода донео је Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, на који је Влада дала сагласност.⁴¹ Правилник је ступио на снагу крајем октобра, а примењиваће се од 1. јануара 2015. године.

И у допису Центру и током разговора, представници Завода су нагласили да се Завод мора придржавати одредаба Закона о буџетском систему (*Сл. гласник РС*, 108/13), којим је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31. децембра 2015. године. Да би Завод расписао јавни конкурс за попуњавање слободних радних места и пријем у радни однос на неодређено време нових запослених, претходно мора добити сагласност Владе.

Из наведених разлога запошљавање није обављено у броју који одговара систематизацији.⁴²

³⁹ Тражене су информације о активностима које би требало да су спроведене у првих 15 месеци важења Акционог плана.

⁴⁰ Разговор је обављен са др Зораном Поповићем, директором и са стручњацима Завода Снежаном Јосиповић и Зораном Стојановићем, у Београду 24. децембра 2014. године

⁴¹ Види одељак *Анекс* овог Извештаја, одговор Републичког геодетског завода на захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја

⁴² *Ибид.*

Суштински, Завод је предузео неопходне кораке у циљу испуњења активности, који су били у његовој надлежности. Такође, кораци су предузети благовремено и ефикасно, што је у складу са сврхом Стратегије.

Иако формално гледано активност није испуњена, током рока предузимани су сви неопходни кораци у циљу испуњења активности.

Препорука:

- Запослити стручне кадрове у складу са систематизацијом

- Потребно је размотрити адекватан механизам који би омогућио да се активности предвиђене Акционим планом ефикасно и без одлагања спроводе, уколико одредбе Закона о буџетском систему успоравају, компликују или на други начин отежавају спровођење тих активности о року. Одговорним субјектима разјаснити како да активности спроведу.

Активност 3

Акциони план је прописао да је потребно „припремити приручник за странке и информативне флајере са подацима о процедурама и потребним документима.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 12 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

Завод није израдио посебан приручник, како је задато Акционим планом. Међутим, Завод у Службама за катастар непокретности, као и путем своје интернет странице, пружа странкама информације у вези поступка уписа непокретности и права на њима у катастар непокретности. Средином 2012. године, на интернет страници Завода објављена је форма која је названа „Корак по корак“ и која садржи упутства и објашњења у вези са поступком уписа непокретности и права на непокретностима катастар. Такође, Завод предузима низ других мера да што потпуније информише кориснике својих услуга.⁴³

Представник Центра је добио примерак флајера *Потребна документација и таксе за упис у катастар непокретности* Службе за катастар непокретности Земун. Флајер исцрпно информише корисника о потребној документацији и висини такси за реализацију појединих права. Према наводима Завода⁴⁴ информативни флајери налазе се на интернет страници Завода и у Службама за катастар непокретности.

Суштински, одговорни субјект је предузео неопходне кораке у циљу испуњења активности. Такође, кораци су предузети благовремено и ефикасно, што значи и у складу са сврхом Стратегије.

Формално гледано, ова активност је делимично испуњена

⁴³ Види одељак *Анекс* овог Извештаја, одговор Републичког геодетског завода на захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја

⁴⁴ *Ибид.*

Препорука:

- Одговорни субјект да изради ажурирани приручник за странке.
- Одговорни субјект да комуницира са подручним јединицама / Службама за катастар непокретности инструкцију да својим корисницима обезбеђују (штампају у довољном броју) редовно освежену верзију приручника.

Активност 4

Акциони план је прописао да је потребно „направити програм и план обуке запослених на информативном шалтеру о односима са странкама.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 12 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

Завод је доставио информацију да „још није у потпуности направљен програм и план обуке запослених који ће пружати информације и бесплатну правну помоћ правним и физичким лицима у вези уписа у катастар непокретности.“⁴⁵

Формално гледано ова активност није испуњена

Препорука:

- Одговорни субјект да изради програм и план обуке запослених на информативном шалтеру о односима са странкама

Напомена: Завод је Центру накнадно доставио документ из којег се види да је у свом Финансијском плану за 2015. годину предвидео средства за обуку и усавршавање запослених у износу од 1.501.000 динара како би се спровео план обуке запослених предвиђен Акционим планом.⁴⁶

Мера 3.6.1.3.

Спровести кампању о промовисању електронског катастра непокретности, вредности укњижене непокретности, потребној процедури и документима

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „направити програм и план кампање, пратеће материјале и план медијске прапаћености.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 6 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

⁴⁵ *Ибид.*

⁴⁶ *Ибид.*

На основу информација које је Завод пружио, РГЗ „кампању промовисања електронског катастра непокретности спроводи већ дужи низ година и ову активност је реализовао на свом сајту www.rgz.gov.rs. Такође, Завод на свим скуповима, семинарима, презентацијама, конференцијама за медије, као и у средствима јавног информисања промовише електронски катастар, као и чињеницу да укњижена непокретност више вреди. Такође, и у раду са странкама константно се промовише електронски катастар давањем упутстава како могу претражити податке базе катастра непокретности без долажења у Службу за катастар непокретности.“⁴⁷

Завод наводи и да није израђен посебан план и програм кампање, као ни план медијске пропраћености за промовисање електронског катастра непокретности.

Формално посматрано, предметна активност не може се сматрати испуњеном.

Препоруке:

- Одговорни субјект да изради програм и план кампање, пратеће материјале и план медијске пропраћености

Мера 3.6.1.4.

Јачање капацитета организационих јединица служби Катастра непокретности, као и интерне контроле у оквиру Сектора за стручни и управни надзор Републичког геодетског завода

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „израдити анализу потреба.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 9 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

Завод је крајем фебруара 2014. године израдио Документациону основу за израду Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, у којој је обухваћена анализа потреба која се односи на јачање капацитета организационих јединица Служби за катастар непокретности као и интерне контроле у оквиру надлежних Сектора. У садржају Документационе основе наведене су и обавезе које Завод има на основу Акционог плана, па тако Основа између осталог предвиђа „да се изменом акта о систематизацији радних места и запошљавањем одговарајућег броја стручних кадрова изврши јачање капацитета Служби за катастар непокретности, као и интерне контроле.“⁴⁸

Одговорни субјект је предузео неопходне кораке у циљу испуњења активности. Такође, кораци су предузети благовремено и ефикасно, што значи и у складу са сврхом Стратегије.

Активност је испуњена.

⁴⁷ *Ибид.*

⁴⁸ *Ибид.*

Активност 2

Акциони план је прописао да је потребно „изменити систематизацију и запослити одговарајући број стручног кадра у складу са анализом.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 15 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

У јулу 2014. године, директор Завода донео је Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, на који је Влада дала сагласност.⁴⁹ Правилник је ступио на снагу крајем октобра, а примењиваће се од 1. јануара 2015. године.

И у допису Центру и током разговора, представници Завода су нагласили да се Завод мора придржавати одредаба Закона о буџетском систему (*Сл. гласник РС*, 108/13), којим је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31. децембра 2015. године. Да би Завод расписао јавни конкурс за попуњавање слободних радних места и пријем у радни однос на неодређено време нових запослених, претходно мора добити сагласност Владе.

Из наведених разлога запошљавање није обављено.⁵⁰

Суштински, одговорни субјект је предузео неопходне кораке у циљу испуњења активности, који су били у његовој надлежности. Такође, кораци су предузети благовремено и ефикасно, у складу са сврхом Стратегије.

Иако формално гледано активност није испуњена, током рока предузимани су сви неопходни кораци у циљу испуњења активности.

Препорука:

- Запослити стручне кадрове у складу са систематизацијом
- Потребно је размотрити адекватан механизам који би омогућио да се активности предвиђене Акционим планом ефикасно и без одлагања спроводе, уколико одредбе Закона о буџетском систему успоравају, компликују или на други начин отежавају спровођење тих активности о року. Одговорним субјектима разјаснити како да активности спроведу.

⁴⁹ Види одељак *Анекс* овог Извештаја, одговор Републичког геодетског завода на захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја

⁵⁰ *Ибид.*

Мера 3.6.1.6.

Усвојен Правилник којим се усклађује начин издавања извода из катастра тако да исти има форму електронског потписа и документа

Активност 1

Акциони план је прописао да је потребно „израдити и усвојити Правилник тако да буде у складу са Законом о електронском потпису и Законом о електронском документу.“ Према Плану, рок за спровођење активности био је 6 месеци, а као одговорни субјект означен је Републички геодетски завод.

Завод је пружио објашњење зашто Правилник није израђен и усвојен.⁵¹

У свом допису, Завод је појаснио да је одредбама Закона о државном премеру и катастру (*Сл. гласник РС*, бр. 65/13) прописано да се на поједина питања поступка која нису уређена овим законом сходно примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Такође, истим Законом прописано је да се захтев за упис подноси у писаном облику. Са друге стране, Закон о општем управном поступку (*Сл. гласник РС*, бр. 30/10) не прописује електронско општење органа и странака и прописује у члану 57. став 2 да је подносилац дужан да својеручно потпише поднесак. Закон о електронском потпису (*Сл. гласник РС*, бр. 134/04) пак каже да се „одредбе тог закона примењују на општење органа, општење органа и странака, достављање и израду одлуке органа у електронском облику у управном, судском и другом поступку пред државним органом – ако је законом којим се уређује тај поступак прописана употреба електронског потписа“ (чл. 1, ст. 2 Закона о електронском потпису). Члан 4, став 3 Закона о електронском потпису прописује да се одредбе ст. 1 и 2. тог члана тог Закона не примењују се на друге правне послове или радње, за које је посебним законом или на основу донетих прописа, изричито одређена употреба својеручног потписа у документима на папиру или овера својеручног потписа.

Завод се овим поводом у новембру 2014. године обратио са захтевом за мишљење Министарству државне управе и локалне самоуправе, које га је упутило на Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Активност није испуњена, услед околности које се не могу довести у везу са одговорним субјектом.

Препорука:

- Усвајање новог законског решења у области управног поступка
- У Акционом плану предвидети нове рокове за доношење Правилника

⁵¹ *Ибид.*

3.7 ЗДРАВСТВО

Опис стања

Здравство у Србији је већ две године оцењено као најлошије у Европи. Оцену квалитета здравствених услуга дала је *Health Consumer Powerhouse* (HCP)⁵² у својим извештајима за 2012.⁵³ и 2013.⁵⁴ годину. HCP је посебну пажњу посветила утицају корупције на лошу позицију на листи и упозорење да је Србија за борбу против корупције у здравству добила негативну оцену, односно црвену боју. Ово би требало да буде сасвим довољна опомена која указује да се морају предузети хитне мере у циљу смањења корупције.

Кроз Извештај Европске комисије о напретку Републике Србије за 2014. годину⁵⁵ јасно се види да је потребно још много рада у борби против корупције, а да је област здравства посебно осетљива на корупцију. Питање анализе тачака које су осетљиве на корупцију нису урађене што значи да не постоји политичка воља да се корупција елиминише.

Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године⁵⁶ (у даљем тексту: Стратегија) издваја основе области у здравству које су подложне корупцији.⁵⁷ Ипак, због озбиљних проблема у здравству и веома негативне прецепције грађана о проценту корупције ову листу је потребно проширити. Узимајући у обзир три циља која су дефинисана у Стратегији јасно је да методологија мора бити добро разрађена. Пракса је показала, а и резултати предузетих мера, да приступ борби против корупције није био озбиљан, те нема ни позитивних резултата.

У Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године⁵⁸ (даљем тексту: Акциони план) предвиђени су циљеви и мере за здравство. Ово је значајно поменути ако се узме у обзир да у претходном Акционом плану оне нису постојале.

Колико су здравствене установе спремне да учествују у активностима чији је циљ смањење корупције показује и проценат установа које су усвојиле план интегритета. Од укупног броја установа у здравственом систему (372), само 105 је урадило план интегритета (28%).⁵⁹ Све институције су биле обавезне да поднесу свој план интегритета до 31. марта 2013. године. Комплетне информације о поступку израде плана интегритета налазе се на интернет страници Агенције за борбу против корупције.⁶⁰ Највећа мана прописа који регулишу усвајање плана интегритета је што не постоји санкција за одговорна лица или институције уколико не испуне своју обавезу. С

⁵² <http://www.healthpowerhouse.com/>

⁵³ <http://www.healthpowerhouse.com/files/Report-EHCI-2012.pdf>

⁵⁴ <http://www.healthpowerhouse.com/files/ehci-2013/ehci-2013-report.pdf>, страна 15, параграф 1.1.18

⁵⁵ http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/Izvestaj_o_napretku_dec14.pdf

⁵⁶ *Сл. гласник РС*, бр. 57/2013

⁵⁷ Види 3.7 Здравство

⁵⁸ *Сл. гласник РС*, бр. 79/2013

⁵⁹ http://www.acas.rs/images/stories/plan_integriteta/PI_izvestaj.pdf, 9. Систем здравства, стр. 123

⁶⁰ Види *План интегритета*, Агенција за борбу против корупције на http://www.acas.rs/sr_cir/component/content/article/41/323.html

обзиром на однос запослених према постојању корупције у здравству, питање је да ли за њих план интегритета представља обавезу.

Према истраживању јавног мњења које су спровели ЦеСИД и УНДП у децембру 2013. године⁶¹ расте број грађана који сматрају да су лекари носиоци корупције. Веома је забрињавајуће што резултати истраживања показују да само 5% грађана сумња у постојање корупције, а 2% мисли да је нема.

За борбу против корупције која ће дати добре резултате важан је и сектор правосуђа, односно кажњавање за извршење кривичних дела примања и давања мита. Анализу судске праксе урадили су НВО Партнери за демократске промене и НВО Правни скенер.⁶² Здравство се налази на четвртном месту према броју кривичних поступака. Истовремено са истраживањем судске праксе, спроведено је анкетаирање грађана о корупцији у здравству у шест градова (Београд, Ниш, Нови Сад, Зрењанин, Панчево и Шабац). Један од циљева истраживања је провера колико грађани имају поверења у рад заштитника пацијентових права⁶³ и да ли би му пријавили корупцију. Резултат говори да је поверење на веома ниском нивоу, само 38% испитаних би заштитнику пријавило корупцију.

Спровођење Националне стратегије и Акционог плана

Циљ Стратегије

3.7.1: Идентификовани и отклоњени сви недостаци у правном оквиру који погодују

Мера 3.7.1.1

Изменити Закон о здравственој заштити, Закон о здравственом осигурању, Закон о коморама здравствених радника и Закон о лековима и медицинским средствима тако да се отклоне недостаци који стварају ризик на корупцију

Активности

Према Акционом плану предвиђено је да Министарство здравља у оквиру мере 3.7.1.1 спроведе две врсте активности. За обе активности предвиђени су рокови од седам до десет месеци:

⁶¹http://www.rs.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/Serbian/Corruption%20UNDP_SR_B_Benchmarking%20Survey%20Serbian%20December%202013.pdf

⁶²<http://www.partners-serbia.org/antikorupcija/code/uploads/2014/10/Aktivni-gradjani-protiv-korupcije-pdf-1.41MB.pdf>

⁶³ Према Закону о правима пацијената (*Сл. гласник РС*, бр.45/2013) укинут је заштитник пацијентових права и његова надлежност је прешла на саветника за заштиту права пацијената

- Израдити анализу ризика на корупцију наведених системских закона у здравству са препорукама (7 месеци)
- Израдити и доставити Влади нацрт закона о изменама и допунама закона у складу са препорукама анализе (10 месеци)

У овом периоду Министарство правде је у сарадњи са Министарством здравља образовало фокус групу за борбу против корупције. Основни циљ фокус групе је анализа целокупног правног оквира у области здравства. Поред тога Министарство здравља је организовало посебне радне групе за израду анализе ризика на корупцију закона из мере 3.7.1.1.

Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о здравственој заштити је дефинисала неколико основних тачака осетљивих на корупцију:

- Први проблем је пријем у радни однос - да ли постоји јавни конкурс, који су услови које кандидат мора да испуни и изборни поступак.
- Већа контрола здравствених установа приликом повећања броја запослених. Конкретно, обавеза директора установа да достављају шестомесечни извештај Управном одбору, Министарству здравља и Републичком фонду за здравствено осигурање. Наведена обавеза би постојала у свим облицима радног ангажовања (повећан обим посла, пријем у радни однос на одређено или неодређено време, замене због привременог одсуства и др). Циљ мере је да се транспарентност подигне на виши ниво.
- Допунски рад здравствених радника је регулисан у члановима 199 – 202. У пракси се показало да је највише злоупотреба било у овом пољу. Предлог измене радне групе је да здравствени радник који већ ради пуно радно време може да закључи уговор о допунском раду са другим послодавцем уз обавезу достављања примерка оригинала уговора здравственој инспекцији.
- Чланови 137, 139, 144 - 149 Закона о здравственој заштити регулишу организацију и састав тела (управни одбор, надзорни одбор, стручни савет, стручни колегијум, етички одбор, комисија за проверу квалитета стручног рада) чији рад се организује у оквиру установе. Тачка која је осетљива на корупцију је избор чланова „унутрашњих“ органа, односно да се спречи да исте особе буду чланови у два или више органа. Предложена мера би смањила утицај директора на доношење одлука. Иста ситуација се везује за однос чланова у управном и надзорном одбору. Предлог је да 2/3 чланова именује оснивач, а 1/3 да буду представници запослених у здравственој установи.
- Одобрење за клиничка испитивања даје етички одбор здравствене установе, те би према предлогу радне групе требало забранити да чланови етичког одбора учествују у клиничким испитивањима.
- Посебно је питање односа лекара и фармацеутских компанија и утицај на повећање корупције. Због тога би требало боље регулисати облике стручног усавршавања. Ако би се потпуно искључило финансирање фармацеутских компанија, према мишљењу радне групе то би значило изолацију домаћих лекара јер не би могли да плате одласке на

конференције и стручна усавршавања. Због тога се инсистира на уређењу финансирања лекара од стране фармацеутских компанија.

Радна група је у свом извештају обрадила још неколико спорних тачака, али су мишљења да немају директну везу са корупцијом: прецизније одређивање времена и узрока смрти; појма „истакнути здравствени радници“; унапредити акредитације установа; донације и хуманитарне помоћи и избор директора.

Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о здравственом осигурању је веома површно и штуро дефинисала три основне тачке осетљиве на корупцију:

- Радна група је истакла да се највећи проблем налази у члану 48, ставови 5 и 6. Према њиховој анализи потребно је прецизније уредити обим, садржај и стандард здравствене заштите. Уколико би се то урадило смањила би се опасност од произвољног тумачења шта је то што улази у ванстандардне услуге.
- Злоупотреба листа чекања је изазвала велике полемике у јавности. Промена члана 56 је неопходна. Радна група је предложила да се уведу објективни критеријуми за формирање листе чекања, транспарентност и да се креира јединствена база.
- Трећа тачка се везује за члан 61 који регулише услуге које нису покривене обавезним здравственим осигурањем. Радна група предлаже да се дефинише листа ванстандардних услуга.

Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о коморама здравствених радника је своје чланове поделила на три подгрупе:

- Представници Стоматолошке коморе су предложили да:
 - ❖ директор мора бити у радном односу у комори
 - ❖ листа надзорника за редовну и ванредну проверу стручног рада буде дефинисана на основу предлога Скупштина коморе
 - ❖ боље регулишу критеријуми за континуирану медицинску едукацију (уплата котизације – да се врши директно на рачун организатора)
- Представници Лекарске коморе су предложили да се:
 - ❖ појасни члан 8, тачка 7 у којој је комора надлежна да одређује цене услуга у приватном сектору које нису покривене обавезним здравственим осигурањем
 - ❖ боље регулише осигурање од професионалне одговорности
 - ❖ измени члан 22 и да се јавне набавке усагласе са Законом о јавним набавкама
 - ❖ прецизира број представника сваке појединачне установе из које министар здравља именује одбор за расписивање избора за чланове Скупштине коморе

Комора медицинских сестара и здравствених техничара није имала предлоге, док се Комора здравствених установа изјаснила да не примењује Закон о коморама здравствених радника, већ само Закон о здравственој заштити.

Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о лековима и медицинским средствима је прецизно предложила измене конкретних чланова:

- Члан 7 регулише органе Агенције за лекове и медицинска средства (у даљем тексту: Агенција за лекове) и ограничава ко не може бити члан Управног одбора, директор и заменик директора. Радна група је предложила да се став 6 овог члана прошири и на „лица која остварују права по основу прописа којима се уређују пензијско и инвалидско осигурање“
- У члану 9 се предлаже да министар здравља оснује комисију за давање мишљења о квалитету, безбедности и ефикасности лека на предлог Агенције за лекове. Такође, да се допуни члан 9 у складу са чланом 7 ставом 6, али и да чланови комисије не могу бити чланови комисија Републичког фонда за здравствено осигурање, Републичке стручне комисије и чланови истраживачког тима у клиничком испитивању лекова. Министарство здравља објављује решења о именовању чланова комисије на својој интернет страници.
- Члан 10 који регулише креирање листе стручњака који процењују документацију о лековима и медицинским средствима. Предлог је да се члан допуни у складу са чланом 7 став 6 („лица која остварују права по основу прописа којима се уређују пензијско и инвалидско осигурање“) и чланом 9 (чланови комисије не могу бити чланови комисија Републичког фонда за здравствено осигурање, Републичке стручне комисије и чланови истраживачког тима у клиничком испитивању лекова). Агенција за лекове да на својој интернет страници објави листу стручњака
- Члан 12 регулише надзор над радом Агенције за лекове. Овај члан би требало допунити тако да се донесе подзаконски акт који детаљније уређује надзор.
- Предлог је да Агенција за лекове према члану 78 објави на својој интернет страници решења којима се дозвољава спровођење клиничких испитивања

Трећа активност везана за меру 3.7.1.1 није реализована јер Министарство здравља није урадило предлог закона о изменама и допунама закона о Здравственој заштити.

Оцена спровођења активности

Министарство здравља је једино израдило анализу ризика и дало опште препоруке о изменама закона из мере 3.7.1.1 које је потребно урадити. До момента закључења рада на овом Извештају нису урађени нацрти измена и допуна ниједног закона, што значи да Влади нису могли бити достављени нацрти.

У протеклом периоду било је измена Закона о здравственој заштити⁶⁴ и Закона о здравственом осигурању, али не са освртом на спровођење Стратегије. Да је постојала намера да се узму у обзир мере из Акционог плана не би се мењали само поједини чланови закона, већ би се урадила свеобухватна измена.

Ипак, не може се прихватити мишљење радне групе за анализу ризика на корупцију Закона о здравственој заштити да донације и хуманитарне помоћи не могу бити предмет корупције. Исто важи и за избор директора. Члан 132 регулише избор

⁶⁴ Анализиран је Закон о здравственој заштити (*Сл. гласник РС*, бр. 107/05, 72/09, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13)

директора здравствене установе: спроводи се јавни конкурс, али коначну одлуку доноси оснивач. Комплетна процедура избора има доста недостатака и потребно је да се измене сви елементи услова и поступка избора директора.

Када су у питању тачке везане за пријем у радни однос, НВО Правни скенер и НВО Србија у покрету су доставили Министарству здравља у фебруару 2014. године предлог измене и допуне Закона о здравственој заштити у делу који регулише област запошљавања. Први део предлога је предвиђао детаљно регулисање процедуре пријема, дакле поступак избора нових лекара мора бити прецизан и јасан тако да се не остави простора за коруптивне радње.

Други део се везује за допунски рад лекара и надовезује се на транспарентност њиховог рада у другим установама. Наиме, препорука је да се на званичној својој интернет страници Министарства здравља објави списак лекара који су закључили уговор о допунском раду и здравствених установа у којима обављају допунски рад.

Такође, питање је да ли је оправдан предлог радне групе о промени односа чланова управног и надзорног одбора ради смањења утицаја директора, ако је за коначно именовање директора надлежно Министарство здравља, односно посредно оснивач.

Анализа није обухватила све ставке из напомене, тако да се не може рећи да је приступ био свеобухватан.

Због своје непрецизности и контрадикторности област здравственог осигурања има велики број тачака које су порозне на корупцију. Јасно је да се не могу све ситуације из праксе навести у закону и да због тога постоје подзаконски акти којима се само детаљније уређују поједина права и обавезе. Међутим, већи је проблем што акти, законски и подзаконски, нису усклађени, што се тумаче тако да представљају кршење права и што нема адекватне санкције. Питање кажњавања наводи и радна група, мада подвлачи да одредбе Закона о здравственом осигурању саме по себи не представљају основ за корупцију. Није разумљиво гледиште радне групе јер су сами указали на три важне празнине закона. Поред тога, додали су да је потребно детаљније разрадити казнене одредбе и одредбе које регулишу надзор.

Затим, када су у питању предлози за измену члана 48, пре би се могло рећи да се мора приступити реформи здравственог осигурања јер није јасно шта су то услуге које покрива добровољно осигурање.

Предлог да се уведе списак ванстандардних услуга је немогуће спровести. Ово питање је сложено и тешко је навести сваку појединачну услугу. С друге стране, ако би се направиле групе ванстандардних услуга то би поново било основ за корупцију јер би се тумачило произвољно и од установе до установе. Најбоље би било дефинисати пакете осигурања.

Радна група за анализу ризика на корупцију Закона о коморама здравствених радника није посветила пажњу кључним тачкама које су основ за корупцију у Закону о коморама здравствених радника, као што је финасирање коморе, праћење токова новца, надлежности директора/управног одбора/скупштине.

Препоруке

- Прилагодити мрежу здравствених установа здравственој карти становништва. Изменити Уредбу о плану мреже здравствених установа. Потребно је прво урадити комплетну анализу мреже здравствених установа. У ову анализу морају бити укључене и приватне установе.
- Основати адекватне надзорне и контролне механизме рада здравствених установа. Здравствене установе имају перцепцију да постоји велики број тела који их контролишу и да су контроле честе, исцрпне и да их ометају у раду. Неопходно је урадити анализу свих тела која су надлежна за разне облике контроле здравствених установа и предложити решење како би механизми били ефикасни.
- Увести јединствен начин заказивања приликом пружања услуга у здравственим центрима. Увођењем јединственог начина заказивања услуга у здравственим установама смањиће се простор за корупцију и повећа ће се ефикасност рада установа
- Ускладити подзаконске акте и законе тако да буду применљиви у пракси. Ово је системски проблем, али је веома битно усагласити све норме
- Променити чланове 68, 69. и 70. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања
- Увести боље механизме за контролу формирања и ажурирања листа чекања. Прво се мора проверити начин и метод креирања листи чекања, а затим контрола ажурирања.
- Усвојити електронски информациони систем за праћење токова новца, а посебно ванстандардних услуга и сопствених прихода (одвојено од информационог система пружања здравствених услуга) – ово поље није регулисано, поред тога што су здравствене установе обавезне да у финансијском извештају доставе и кретање тока новца који су добили из донација. Проблем је што не постоји јединствена методологија која не треба да има за циљ кочење рада здравствених установа, већ да повећа њихову ефикасност уз повећану транспарентност.
- Даље развијати механизме финансијске мотивације запослених у здравству на бази резултата рада – тренутно не постоји систем финансијске мотивације. Здравствене установе не могу саме да креирају модел награђивања јер буџет добијају од Републичког фонда за здравствено осигурање и Министарства здравља. Да би се увео систем награђивања потребно је уредити поље финансирања здравствених установа и усагласити са претходном тачком.
- Регулисати положај здравствених радника у складу с положајем јавних службеника – у овом сегменту се мора детаљно планирати измена закона који регулишу положај државних службеника, али и ускладити са законима у области здравства
- Увести и уредити механизме контроле комисија у Републичком фонду за здравствено осигурање.

Мера 3.7.1.4

Потврђивање Европске повеље о правима пацијената из 2002. године

Активност

Министарство здравља је израдило Нацрт закона о потврђивању Европске повеље о правима пацијената (у даљем тексту: Повеља), али је Министарство спољних послова доставило мишљење⁶⁵ да Повеља не подлеже поступку потврђивања уговора.⁶⁶ У складу са датим мишљењем поступак је прекинут.

Оцена спровођења активности

Министарство здравља је показало вољу да се ратификује Повеља. Међутим, Министарство спољних послова је дало мишљење у складу са чланом 14 став 1 да Повеља не подлеже потврђивању. У одговору Министарства спољних послова није било речи о другом ставу овог члана. Други члан јасно каже: „Међународни уговори који не спадају у уговоре из става 1. овог члана не подлежу поступку потврђивања. О овим уговорима Влада доставља информацију надлежном одбору Народне скупштине.“

Оцена спровођења мере није спроведена до краја јер није примењен став 2, члана 14 Закона о закључивању и извршавању међународних уговора.

Препорука

- Потребно је да Министарство здравља поново тражи мишљење од Министарства спољних послова за поступање са Повељом у складу са чланом 14 став 2 Закона о о закључивању и извршавању међународних уговора

⁶⁵ Мишљење Министарства спољних послова број 486-3/2014/9 од 22. јула 2014. године

⁶⁶ Закон о о закључивању и извршавању међународних уговора (*Сл. гласник РС*, бр. 32/13), члан 14.

Циљ Стратегије

3.7.2 Успостављени ефикасни механизми за интегритет, одговорност и транспарентност у доношењу и спровођењу одлука.

Мера 3.7.2.1

Унапређивање сарадње и координације активности између релевантних институција на сузбијању корупције у систему здравствене заштите

Активност

Мера 3.7.2.1 је испуњена. Меморандум о сарадњи између Министарства здравља, Министарства правде и државне управе, Министарства унутрашњих послова, Одбора за здравље и породицу, Републичког јавног тужиоца, Државне ревизорске институције и Агенције за борбу против корупције је потписан 27. јуна 2014. године.

Оцена спровођења активности

Меморандум о сарадњи није потписан у предвиђеном року, али је мера испуњена.

Препорука

- Пратити да ли се сарадња одвија у континуитету и оценити квалитет

Мера 3.7.2.2

Изменити Закон о здравственој заштити и Закон о лековима и медицинским средствима тако да се јасним и транспарентним правилима уреди област донација медицинских апарата, лекова и медицинских средстава; однос са фармацеутском индустријом; висина и поступање са поклоном; као и сукоб интереса здравствених радника и сарадника, као и лица која обављају функције (а немају статус функционера у смислу Закона о Агенцији за борбу против корупције)

Активност

Једино је радна група за анализу ризика на корупцију Закона о лековима и медицинским средствима дала конкретан одговор на меру 3.7.2.2. У својој анализи су истакли да Закон о лековима и медицинским средствима не уређује област донација. Члан 120 став 8 помиње промет лекова из хуманитарне помоћи. У образложењу радне групе наводи се да се припрема нацрт закона о изменама и допунама Закона о лековима и медицинским средствима.

Оцена спровођења активности

Ниједна радна група, осим радне групе за анализу ризика на корупцију Закона о лековима и медицинским средствима, није у својој анализи обрадила меру 3.7.2.2. Стиче се утисак да радне групе нису имале вољу да обраде питања која би значила ограничавање права и постављање додатних обавеза/дужности лица која су надлежна за примену закона.

Препорука

- Потребно је уредити законодавни оквир у делу који уређује област донација медицинских апарата, висина и поступање са поклоном; као и сукоб интереса здравствених радника и сарадника, као и лица која обављају функције
- Урадити детаљну анализу закона и подзаконских аката, ускладити норме које се мењају како не би постојала контрадикторност

Мера 3.7.2.3

Изменити Закон о донацијама и хуманитарној помоћи тако да се јасним и транспарентним правилима уреди област донација медицинских апарата, лекова и медицинских средстава, као и да се уведе обавеза код донација у здравству да се оформи комисија која ће процењивати оправданост, трошкове и исплативост донација

Мера 3.7.2.3 није спроведена, нити су урађене анализе.

Мера 3.7.2.4

Изградња капацитета за инспекције у оквиру министарства надлежног за послове здравља

Активност

Због веома малог броја здравствених инспектора број инспекцијских прегледа у одељењу за инспекцију лекова и медицинских средстава и одељењу за опојне дроге и прекурсоре је само 5% од укупно планираних. Узрок малог процента инспекцијског прегледа за период јануар-септембар 2013. године је несразмеран број инспектора и број субјеката који подлежу надзору (7 инспектора за лекове и медицинска средства; 2 инспектора за психоактивне контролисане супстанце и прекурсоре).

Затим, проблем је однос броја здравствених инспектора (47) и броја здравствених установа (6.000). Уз надлежности које је инспекција имала додата је контрола Закона о трансплантацији органа, Закона о трансплантацији ткива и ћелија, Закона о трансфузиолошкој делатности, Закона о лечењу неплодности биомедицински потпомогнутом оплодњом.

Планира се запошљавање нових инспектора, најпре лица која имају завршен медицински факултет и налазе се на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Оцена спровођења активности

Министарство здравља је доставило допис и образложење предлога кадровског плана за 2014. годину.⁶⁷ Уз допис није прослеђен и предлог кадровског плана, те су се могли анализирати само подаци који су наведени у допису.

Рад инспекције у оквиру Министарства здравља је веома осбиљан проблем који значајно утиче на смањење корупције. Мере које може да спроводи инспекција и поступке које може да покреће су механизми који могу да имају посебан утицај на елиминисање корупције.

Министарство здравља је морало започети рад на мери 3.7.2.4 јер су и сами указали на пропусте у раду инспекције.

Не може се са сигурношћу тврдити да ли у кадровском плану постоји анализа потреба са посебним освртом на смањење корупције.

Део мере који подразумева израду плана и програма обуке није спроведен јер њему мора да претходи анализа потреба. Не постоје ни информације о написаним приручницима, плану спровођења обука.

Препорука

- Направити план и програм обуке
- Израдити приручнике
- Спровести обуке запослених

Мера 3.7.2.5

Унапредити контролу квалитета и спровођења програма континуираног стручног усавршавања од стране Здравственог савета

Активност

Нема информација о активностима

Оцена спровођења активности

Београдски центар за људска права је Здравственом савету проследио захтев за приступ информацијама од јавног значаја. Међутим, одговор на питања из захтева није достављен, већ само образложење да је престао мандат члановима Здравственог савета и да се сви тражени подаци налазе у Министарству здравља.⁶⁸ У складу са одговором,

⁶⁷ Сектор за инспекцијске послове, број 112-01-000690/2013-10 од 01.10.2013. године

⁶⁸ Одговор Здравственог савета број 153-02-3982/2014-01 од 13.11.2014. године

захтев је упућен Министарству здравља које је послало обавештење да ће информације доставити у року од 40 дана.

Препорука

- Испитати рад Здравственог савета, квалитативно и квантитативно (спољна оцена)
- Оценити стручност и рад сваког појединачног члана Здравственог савета
- Спровести мере које ће утицати да рад Здравственог савета буде транспарентнији
- Израдити анализу разлога због чега се не врши спровођење контроле и транспарентно извештавање о резултатима
- Израдити извештај са конкретним препорукама за превазилажење недостатака
- Поднети извештај Влади о примени препорука из извештаја

Мера 3.7.2.6

Израда и објављивање извештаја о спроведеним јавним набавкама за сваку здравствену установу

Активност

Мера 3.7.2.6 је делимично испуњена. На почетној страни интернет презентације Министарства здравља се налази секција „Јавне набавке“ са две подсекције: набавке мале вредности и велике вредности. Такође, отворен је и Портал јавних набавки <http://portal.ujn.gov.rs/> где се могу претражити подаци.

Оцена спровођења активности

Претрагом Портала јавних набавки уочено је да се не објављује сва документација за појединачни поступак јавних набавки. Због тога се не може рећи да је мера потпуно испуњена.

Препорука

- Унапредити портал у делу који је још увек у изради
- Објављивати комплетну документацију за сваку појединачну јавну набавку
- Да би се пратио и унапређивао рад портала потребно је периодично урадити проверу и анализу ажурирања унетих података

Циљ Стратегије

3.7.3 Транспарентан информациони систем у здравству и учешће грађана у контроли рада здравствених институција, у складу са законском заштитом података о личности

Мера 3.7.3.1

Донети нов Закон о евиденцијама у здравству тако да се омогући коришћење електронских здравствених докумената и уведе јединствени информациони систем

Активност

Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства⁶⁹ је ступио на снагу 18. новембра 2014. Према члану 60 примена овог закона почиње 1. јануара 2016. године.

⁶⁹ *Сл. гласник РС*, бр. 123/2014

3.8 ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТ

ОБРАЗОВАЊЕ

Опис стања

Националном стратегијом за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013 - 2018, ризици на корупцију уочени у оквиру сектора образовања у највећој мери повезују се са недовољном транспарентношћу низа процеса који се одвијају у оквиру просветних институција као и веома широким дискреционим овлашћењима у одлучивању.⁷⁰ Као посебно ризична препозната су дискрециона овлашћења директора у погледу запошљавања кадрова поступка јавних набавки, организација екскурзија, издавања школских просторија, итд. Одсуство делотворне контроле је велики проблем зато што не постоје механизми за реаговање на различите врсте неправилности. Са мањком контроле повезују се и проблеми са просветном инспекцијом чији рад и садржина одлука могу бити под утицајем министарства надлежног за област образовања.

Националном стратегијом за борбу против корупције и Акционим планом за њено спровођење препозната је потреба за изменом прописа који регулишу област образовања. Један од циљева за област образовања и спорта је измењен правни оквир који се односи на избор, положај и овлашћења директора основних и средњих школа, као и декана факултета. Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, предвиђено је да се након спроведене анализе ризика корупције, измене Закон о основама система образовања и васпитања и Закон о високом образовању, тако да се уведе законска обавеза избора, периодичне евалуације рада и учинка директора, декана и наставног особља у свим школским установама, на основу објективних, јасних, прецизних и унапред познатих критеријума. Посебно је напоменуто да у законе треба унети одредбе, које се, између осталог, односе на ограничавање дискреционих овлашћења директора, декана и наставног особља у највећој могућој мери објективним, прецизним, јасним и унапред познатим критеријумима, као и то да њихове дискреционе одлуке морају бити образложене и транспарентне.

Извештаји међународних организација указују⁷¹ да је од суштинског значаја да интерна факултетска правила и прописи буду јасни студентима, да се спроводе на праведан и транспарентан начин и да искључиво академске заслуге студената - а не протекција - буду водеће начело за доделу оцена. Нормативни оквир у Републици Србији није у потпуности подобан да омогући транспарентан рад школа и употребу тзв. сопствених средстава школских установа. Он не одређује шта су дозвољени извори школских прихода, финансијска контрола школских прихода није довољно јака да би била адекватна и савладала ниво прилива сопствених средстава у систем. У овом тренутку то

⁷⁰ Национална стратегија за борбу против корупције у РС, стр. 15. доступна на: http://www.acas.rs/images/stories/Nacionalna_strategija_za_borbu_protiv_korupcije.pdf

⁷¹ Види ОЕЦД (2012) у *Планови интегритета* на: http://www.acas.rs/images/stories/plan_integriteta/PI_izvestaj.pdf

чини привредну делатност школа облашћу која може представљати опасност по интегритет.

Према Извештају о самопроцени интегритета органа јавне власти у Републици Србији, највећи ризик по интегритет просветног система налази се у области етике и личног интегритета.⁷² Као најзаступљенији ризици на нивоу система, препознати су неодређивање лица задужених/одговорних за вођење евиденције поклона функционера и за евиденцију поклона запослених.

Иако је Закон о Агенцији за борбу против корупције, прописао обавезу евиденције поклона датих функционерима, и на снази је већ пуних пет година, пуна примена његових одредби још увек није заживела у пракси. Процена институција показује да постоји простор, да лице које жели да оствари неко своје право или неку корист, може поклоном постићи повољнији положај за себе, а функционер том исходу може допринети и уз то, корист стећи без препрека, јер се евиденција поклона не спроводи. Иако важећим законодавством та обавеза није прописана, као ризик је препозната и чињеница да није одређено лице које би водило евиденцију о поклонима које приме запослени. Пошто нема интерних аката који би уредили ову област, постоји отворен простор да, приликом интеракције са институцијом, грађани не буду једнако третирани. Институције у оквиру просветног система су као један од најчесталијих ризика по интегритет, процениле и чињеницу да се не одређује лице које ће спроводити заштиту лица која пријаве корупцију и/или неправилности у раду институције. То значи да механизам, који би потенцијалне коруптивне радње или неправилности у раду институције требало да спречи, није успостављен, или није успостављен до краја. У таквим околностима запослени могу бити обесхрабрани и недовољно мотивисани да пријаве неправилности у раду институције.⁷³

Такође, процес одлучивања везан за управљање јавним средствима треба да буде пажљиво контролисан и транспарентан. Поред тога, неопходно је увести контролу управљања средствима која установе остварују од донација, спонзора као и средствима добијених од родитеља и јединице локалне самоуправе. Недовољно је регулисано питање приватних високошколских установа, с обзиром да нису прописани адекватни стандарди и механизми контроле квалитета, што отвара могућност злоупотребе у оквиру ових образовних система. Горе поменути извештаји међународних организација препоручују да Комисија за акредитацију и проверу квалитета врши посете у сврхе акредитације, као и накнадне провере поступања по примедбама. Тела за акредитацију школских установа као и процес акредитовања и накнадна контрола испуњености услова за рад државних и приватних школских установа, требало би да буду под контролом ресорног министарства.⁷⁴

Према Извештају Европске комисије о напретку Републике Србије за 2014. годину⁷⁵ побољшава се квалитет у области основног и средњег образовања. Акциони план за спровођење Стратегије развоја образовања до 2020. године још увек није усвојен.

⁷² Извештај о самопроцени интегритета органа јавне власти у Републици Србији - Планови интегритета, Агенција за борбу против корупције, Београд, март 2014. године, стр. 146

⁷³ Ибид.

⁷⁴ Национална стратегија за борбу против корупције, стр. 15.

⁷⁵ Извештај доступан на:

http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/Izvestaj_o_napretku_dec14.pdf

Реформа система стручног образовања, који тренутно не одговара потребама тржишта рада, представља важан приоритет, али је остварен слаб напредак. Постоји потреба за рационализацијом броја стручних школа и увођењем већег броја нових образовних профила који су релевантнији за тржиште рада. Непостојање ефикасног система за признавање диплома представља озбиљну препреку дипломцима за даље школовање и запошљавање. У септембру 2014. године је усвојен нови Закон о високом образовању. Њиме су регулисана питања акредитације, приступа држављана ЕУ високом образовању, признавање диплома стечених у иностранству, као и мере за унапређење транспарентности система. Законом је успостављен регистар докторских дисертација, чиме се повећава транспарентност стицања највиших универзитетских диплома у земљи. Планови за реформу обуке наставника у основним и средњим школама представљени су током Трећег министарског састанка Платформе за образовање и обуку Западног Балкана.

Спровођење Стратегије и Акционог плана

Циљ Стратегије

3.8.1: Измењен правни оквир који се односи на избор и овлашћења директора основних и средњих школа, као и декана факултета.

Мера 3.8.1.1.

Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције⁷⁶ прописана је измена Закона о основама система образовања и Закона о високом образовању, тако да се уведе законска обавеза избора, периодичне евалуације рада и учинка директора, декана и наставног особља у свим школским установама, на основу објективних, јасних, прецизних и унапред познатих критеријума. Према Плану, министарство надлежно за послове просвете требало је да изради анализу закона од ризика на корупцију у року од 10 месеци.

Према одговору Министарства просвете, науке и технолошког развоја⁷⁷ анализа свих закона у области образовања спроведена је у сарадњи са Агенцијом за борбу против корупције. Формирана је и Координациона група за унапређење нормативног оквира у просвети, која се од почетка 2013. године на више састанака бавила проучавањем како системских, тако и посебних закона којима се уређују специфичности појединих нивоа образовања, као и Законом о високом образовању. Као резултат наведеног рада, урађене су и прослеђене свим члановима радне групе препоруке Агенције за борбу против корупције, које представљају полазне основе за измене и допуне закона у области образовања. Наведене препоруке су усвојене фебруара 2014. године и налазе се на интернет страници Агенцији за борбу против корупције. Анализа је извршена крајем

⁷⁶ Закључак Владе РС о усвајању Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, број 110-7203/2013, 25. август 2013. године.

⁷⁷ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја, број 07-00-01211/2014-01 од 5.12. 2014. године.

фeбруара 2014. године, у сарадњи са Агенцијом за борбу против корупције, доношењем поменутих препорука које се односе на Закон о високом образовању и на Закон о основама система образовања и васпитања.

Министарство просвете тврди да је највећи део препорука које се односе на област високог образовања уграђен у текст Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, који је усвојен 14. септембра 2014. године. Министарство напомиње да је у плану израда новог закона у овој области, који би обухватио и оне препоруке које овом приликом нису унете, због хитности доношења закона (почетак школске године).⁷⁸

С друге стране, занимљиво је да Агенција за борбу против корупције нема сазнања да је изради Нацрта закона о изменама и допунама Закона о високом образовању претходила анализа ризика корупције у прописима, на начин који је предвиђен Акционим планом. Такође, Нацртом закона нису обухваћене све измене закона предвиђене Акционим планом. Конкретно, Нацртом закона нису мењане одредбе које се односе на избор декана факултета. Поред тога, Нацрт закона неће утицати на ограничење дискреционих овлашћења декана. Наиме, одредбе Нацрта закона које се односе на избор у звање сарадника ван радног односа, као и одредбе које се односе на признавање страних високошколских диплома ради наставка образовања, односно уписа вишег образовног степена, су недовољно прецизне, што може допринети увећању дискреционих овлашћења.⁷⁹

Министарство просвете напомиње да ограничавање мандата директора у установама у области предуниверзитетског образовања није у складу са концепцијом професионализације предвиђене Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године и пратећим документима. Мишљења су да би овакво решење било у супротности и са Законом о раду јер је немогуће обезбедити рад на одређено време за два мандата директора (8 година). Наводе да када је реч о уједначавању распона плата, тај проблем није у надлежности Министарства просвете.⁸⁰

Министарство просвете, науке и технолошког развоја приступило је изради, два системска закона и то Закона о изменама и допунама Закона о основном образовања и васпитања и Закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању. Формиране су радне групе које ће започети са својим активностима пошто се донесе кровни закон из области образовања и васпитања што је Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, чија израда је у току, а иницирана је између осталог и стратешким документима у области корупције. Министарство је мишљења да ће се у кровни закон у највећој могућој мери уградити препоруке Координационе радне групе.⁸¹ Рок од 15 месеци за реализацију ове мере предвиђене Акционим планом није испуњен.

⁷⁸ Информације добије приликом интервјуа са Весном Лукић, начелником Одељења за усклађивање рада унутрашњих јединица за послове нормативе у Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

⁷⁹ Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама Закона о високом образовању, доступно на:
http://www.acas.rs/images/stories/Misljenje_o_proceni_rizika_korupcije_ZID_Zakona_o_visokom_obrazovanju_.pdf

⁸⁰ Види одговор Министарства просвете у одељку *Анекс* на крају Извештаја.

⁸¹ Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја, број 07-00-01210-2014-01, датум 9.12.2014. године.

Препоруке:

- Изменити Закон о основама система образовања тако да се уведе законска обавеза избора, периодичне евалуације рада и учинка директора, декана и наставног особља у свим школским установама на основу објективних, јасних и прецизних критеријума
- Изменити Закон о високом образовању тако да претходне антикоруптивне мере које нису унете последњим изменама закона буду међу приоритетним изменама следеће године
- Ускладити Стратегију за развој образовања, Закон о раду и Законе о основном и средњем образовању како не би били кочница/препрека у реализацији мере које се односи на ограничавање мандата директора у просветним установама

Циљ Стратегије

3.8.2: Усвојени прописи који регулишу просветну инспекцију.

Мера 3.8.2.1.

Акциони план предвиђа унапређивање правног оквира у области просветне инспекције.

Према Акционом плану за спровођење Националне стратегија за борбу против корупције, министарство надлежно за послове просвете требало је да, у року од 12 месеци, изради и достави Влади Нацрт закона о просветној инспекцији, док је Влада требало да, у року од 15 месеци, поднесе Предлог закона Народној скупштини.

Према одговору Министарства просвете, науке и технолошког развоја⁸² још увек се није започело са радом на изради Нацрта закона о просветној инспекцији. Наиме, Министарство за државну управу и локалну самоуправу формирало је радну групу у чијем раду поред чланова тог министарства и представника других министарства и инспекцијских органа, учествује и представник Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Истичу да су током рада у радној групи истакли проблем да радном верзијом закона није јасно разграничен однос општег и посебног закона, када је у питању инспекцијски надзор са становништва инспекцијске контроле установа у области образовања и васпитања. Министарству просвете достављен је 26. новембра 2014. године Нацрт закона о инспекцијом надзору. Наглашавају да ће након након усвајања кровног закона у области инспекцијског надзора, започети рад на изради посебног закона којим се уређује просветна инспекција, као специфичан сегмент инспекцијског надзора.

Агенцији за борбу против корупције такође је достављен Нацрт Закона о инспекцијском надзору и, поводом тога, Агенција је дала мишљење о процени ризика

⁸² Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 614-02-01669/2014-01, од 27.11.2014. године.

корупције у одредбама Нацрта Закона закона о инспекцијском надзору (у даљем тексту: Нацрт закона), поводом којег је у току јавна расправа.⁸³

Агенција за борбу против корупције указује да предложена решења у Нацрту закона садрже извесне недостатке и ризике на корупцију чије је отклањање неопходно ради остварења поменутих прокламованих циљева и адекватног уређења ове области.

У образложењу Нацрта закона истакнуто је да је материја појединачних области инспекцијског надзора предмет уређења великог броја закона и подзаконских аката, који су често неусаглашени. У циљу отклањања наведеног проблема, предвиђено је доношење једног закона који би уредио методологију поступања у инспекцијском надзору, овлашћења и обавезе учесника инспекцијског надзора, координацију рада инспекција и боље коришћење ресурса инспекција. Међутим, одредбе Нацрта закона које се односе на примену закона, његов однос према другим законима и усаглашавање посебних закона су међусобно неусаглашене, чиме се доводи у питање остварење жељених резултата. Конкретно, одредбом члана 3. Нацрта закона оставља се простор да се посебним законом поједина питања уреде на други начин, што може довести до неусаглашености и колизије правних норми, док се чланом 66. предвиђа да ће се одредбе посебних закона усагласити са одредбама Нацрта закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а да по истеку тог рока, уколико су у супротности са одредбама овог закона, престају да важе.

Поред поменутих одредаба, неусаглашене су и одредбе чланова 62. и 63. Нацрта закона, које се тичу статуса инспектора и испита за инспекторе.

Отклањање идентификованих недостатака и ризика корупције допринело би елиминацији или битном умањењу арбитрерности, неуједначености, самовоље, коруптивности и других могућих злоупотреба у покретању и спровођењу инспекцијског надзора, као и већој правној предвидивости, сигурности и извесности, што су неки од прокламованих циљева овог закона. Уједно, на тај начин допринело би се и адекватнијем уређењу ове области.⁸⁴

Мера 3.8.2.2

Према Акционом плану, потребно је ојачати капацитете просветне инспекције на свим нивоима власти. За спровођење анализе задужено је министарство надлежно за послове просвете, на основу методологије Агенције.

Према Акционом плану, министарство надлежно за послове просвете требало је да у року од 7 месеци спроведе анализу броја и структуре потребних запослених и других потреба. Овај индикатор је испуњен у року, док резултати анализе говоре следеће:

Одељење за инспекцијске послове у установама предшколског, основног, средњег и високог образовања и науке Министарства просвете извршило је анализу броја и

⁸³ Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта Закона о инспекцијском надзору, доступно на:
http://www.acas.rs/images/stories/Analize_propisa_na_rizike_od_korupcije/Misljenje_o_Nacrtu_zakona_o_inspekcijskom_nadzoru_-_final_.pdf

⁸⁴ *Ибид.*

структуре потребних запослених и других потреба просветне инспекције. Инспекцијски надзор врше општински /градски просветни инспектори који су запослени у јединицама локалне самоуправе и републички просветни инспектори који су запослени у Министарству просвете, науке и технолошког развоја. Општинских и градских просветних инспектора би требало да буде 206, док их је тренутно 174.⁸⁵

У Министарству просвете систематизовано је 18 републичких просветних инспектора, од чега њих 15 обавља тај посао. Потребно је систематизовати најмање 36 просветних инспектора, колико их је било када је формирана просветна инспекција. Иако је у области обављања послова инспекцијског надзора у високом образовању неопходно најмање 8 инспектора, систематизовано је 5 просветних инспектора, од чега само 3 инспектора обављају тај посао. Постојећи број просветних инспектора не може да одговори великом броју захтева странака, о чему је Министарство просвете обавестило и Министарство правде у Извештају о реализованим мерама у спровођењу Акционог плана за борбу против корупције.⁸⁶

Према Акционом плану, министарство надлежно за послове просвете требало је да у року од 15 месеци измени систематизацију и запосли одговарајући број стручног кадра у складу са урађеном анализом. Овај индикатор није у потпуности испуњен, анализа је урађена али капацитети у смислу људских ресурса нису проширени. Министарство просвете, науке и технолошког развоја припремило је Правилник о стручном усавршавању просветних инспектора, који је урађен и послат на мишљење Републичком секретаријату за законодавство.⁸⁷

Као посебан проблем истакнута је стручна спрема просветних инспектора,⁸⁸ јер по садашњем решењу просветни инспектори не морају да буду, и најчешће нису правници. У пракси то су професори и наставници који немају адекватну стручну спрему како би тумачили да ли су закони и други релевантни прописи законити и да ли се исправно примењују у пракси. Према мишљењима стручњака, ово би могло да се промени доношењем новог кровног Закона о инспекцијском надзору, а касније и доношењем посебног Закона о инспекцијском надзору у просвети. Међутим, Агенција за борбу против корупције је дала мишљење на Нацрт Закона о инспекцијском надзору где је указала на проблем дефиниције инспектора и њихових овлашћења као и на потенцијални однос општег и посебног закона.

Сматрамо да је неопходно уважити мишљење Агенције за борбу против корупције и благовремено отклонити идентификоване недостатке како би овај проблем у будућности могао да се реши.

⁸⁵ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 614-02-01669/2014-01, од 27.11.2014. године.

⁸⁶ *Ибид.*

⁸⁷ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 07-00-01211/2014-01, од 5.12.2014. године.

⁸⁸ На овај проблем указале су нам обе саговорнице са којима смо обавили интервјуе, г-ђа Весна Лукић испред Министарства просвете и г-ђа Марија Петровић испред НВО Центар за права детета.

Препоруке

- Унапредити правни оквир у области просветне инспекције
- Усвојити предложене мере Агенције за борбу против корупције у коначном тексту Закона о инспекцијском надзору
- Израдити и усвојити посебан Закон о просветној инспекцији
- Ојачати капацитет просветне инспекције са посебним акцентом на стручну спремину просветних инспектора (заговорати да буду дипломирани правници)

Мера 3.8.2.3

Акциони план предвиђа да се обезбеди праћење примене кодекса понашања за наставнике. За спровођење анализе задужено је министарство надлежно за послове просвете, на основу методологије Агенције.

Планом је предвиђено да министарство задужено за послове просвете, у року од 8 месеци, направи план и програм кампање ради упознавања наставних радника и ученика/студената са правилима кодекса.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја указује на правни проблем, односно на непостојања правног основа за израду оваквог кодекса.⁸⁹ Скренута нам је пажња да је чланом 43. Закона о основама система образовања и васпитања прописано да се понашање у установи и односи деце, ученика, запослених и родитеља уређује правилима понашања у установама. Чланом 41. истог закона прописана је аутономија установе под којом се подразумева и право установе да установи правила понашања у установи и друге опште акте установе. Министарство је овај став изнело и Агенцији за борбу против корупције приликом писања Акционог плана, и мишљења је да ова мера не треба да остане и да буде у надлежности Министарства просвете. Утврђивање постојања кодекса понашања, односно правила понашања у установи (по Закону о основама система образовања и васпитања) контролише се у редовном инспекцијском надзору.

Према Акционом плану, министарство задужено за послове просвете требало је да спроведе кампању према плану и програму ради упознавања наставних радника и ученика/студената о правилима кодекса, у року од 18 месеци. Одељење за усклађивање рада унутрашњих јединица је обавестило Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање и образовање одраслих, Сектор за школске управе, стручно-педагошки надзор и средње образовање и васпитање, Сектор за високо образовање, инвестиције, ученички и студентски стандард и јавне набавке, и Сектор за развој образовања и међународну просветну и научну сарадњу, о пословима нормативе Министарства са препорукама Агенције за борбу против корупције и обавези по Акционом плану да се

⁸⁹ Информација добијена приликом интервјуа са г-ђом Веном Лукић испред Министарства просвете, 10.12.2014.

уради план и програм кампање ради упознавања наставника, ученика и студената са правилима кодекса понашања за наставнике.⁹⁰

Даље, према Акционом плану, министарство задужено за послове просвете једном годишње треба да састави извештај о праћењу примене кодекса. С обзиром на то да кодекс на нивоу Министарства није ни донет, извештај није ни припреман. С друге стране, можда би просветна инспекција имала више информација о томе, с обзиром на то да је она надлежна да контролише примену кодекса у просветним установама.

Београдски центар је мишљења да иако се може претпоставити да многе установе у оквиру просветног система имају етичке кодексе понашања, Министарство као кровна институција би требало да приступи изради једног општег етичког кодекса који би могао да послужи као пример свим другим установама у оквиру просветног система које нису израдиле своје посебне етичке кодексе понашања.

Препоруке:

- Наставити са праћењем кодекса за понашање наставника
- Министарство просвете да изради у усвоји општи кодекс понашања за све наставнике

Мера 3.8.2.5.

Акциони план предвиђа унапређивање механизма за представке, захтеве и жалбе у министарству надлежном за послове просвете. За спровођење анализе задужено је министарство надлежно за послове просвете.

Према Акционом плану, Министарство је требало, као трајну активност, да уведе обавезу обавештавања грађана о процедурама за представке, захтеве и жалбе преко интернет презентације, као и обавезу да се сваки подносилац представке обавести о мерама предузетим по представци.

Механизам за представке, захтеве и жалбе није унапређен, али приликом разговора са представницима Министарства дошли смо до закључка да се за почетак веома лако систем може унапредити како би на једноставнији и лакши начин био доступан грађанима. Представници Министарства су објаснили да грађани користе интернет презентацију где су постављени сви контакти и надлежности основних унутрашњих јединица - сектора Министарства којима се грађани могу обратити. План је да се до краја децембра 2014. године заједно са информатичким техничарем Министарства унапреди интернет презентација, тако што ће се на сајту Министарства увести нови одељак за подношење жалби електронским путем. И даље остаје нерешен проблем плаћања такси када је реч о тумачењима прописа, јер то није у надлежности Министарства просвете већ Министарства финансија који уређује питање буџета.⁹¹

⁹⁰ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 614-02-01669/2014-01, од 27.11.2014. године.

⁹¹ Информација добијена приликом интервјуа са г-ђом Весном Лукић испред Министарства просвете, 10.12.2014.

Према Плану, министарство је требало да, једном годишње, саставља извештај о најчешће подношеним представкама и жалбама с анализом њихових узрока и препорукама за отклањање, као и вршење квалитативног увида у најчешће жалбе и анализирање њиховог узрока. Овај индикатор није испуњен. Министарство не саставља овакве врсте извештаја. Сматрају да није могуће у будућности састављати овакве извештаје јер у оквиру постојеће систематизације радних места не постоји особа који би могла да ради овакве врсте анализа, нити је могуће неке додатно дати и ову врсту посла.⁹²

Препоруке:

- Унапредити интернет презентацију Министарства просвете како би механизми за представке, захтеве и жалбе били јаснији и доступнији грађанима
- Обезбедити израду извештаја о најчешће подношеним представкама и жалбама с анализом њихових узрока и препорукама за отклањање, као и вршење квалитативног увида у најчешће жалбе и анализирање њиховог узрока

Циљ Стратегије

3.8.3: Транспарентност поступка уписа, полагања испита, оцењивања и евалуације знања у свим образовним институцијама.

Мера 3.8.3.1.

Акциони план је прописао да је потребно изменити Закон о основном и средњем образовању и Закон о високом образовању тако да се процедура и критеријуми уписа објективизирају у највећој могућој мери. Према Акционом плану, министарство надлежно за послове просвете и науке је требало да, у року од 12 месеци, изради и достави Влади Нацрт закона о изменама и допунама закона.

У септембру 2014. године усвојене су измене и допуне Закона о високом образовању.⁹³ Измене Закона су успоставиле могућност за доношење неопходних минималних критеријума за избор у звања наставника. Конференција универзитета Србије и Конференција академија струковних студија ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона предложити Националном савету минималне услове за избор у звања наставника, а Национални савет ће у року од три месеца од дана добијања предлога утврдити минималне услове за избор у звања наставника. Тиме би могла да буде прекинута дугогодишња пракса нетранспарентног напредовања у каријери, али и

⁹² *Ибид.*

⁹³ *Сл. гласник РС*, бр. 76/2005, 100/2007 – аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013 и 99/2014

случајеви да наставници у истим звањима имају различите квалификације или да се у звање редовног професора бирају људи без иједног објављеног научног рада.

Измене Закона предвиђају мере које су усмерене на побољшање докторских студија, тако најмање један рецензент на докторским студијама мора да буде са стране високошколске установе (чл. 3). Уведена је обавеза за универзитете, како државне тако и за приватне, да уведу јавно приступачне дигиталне репозиторијуме докторских дисертација. Такође, репозиторијуме ће имати и Министарство просвете (чл. 8). Ова одредба у великој мери може да допринесе побољшању научних радова у Србији као и размени знања. До сада су се докторске дисертације у Србији чувале у библиотеци факултета на којем су одбрањене и у Универзитетској библиотеци. На тај начин су јавности биле доступне само две копије и то само члановима библиотека, током радног времена. Из тог разлога већина тих дисертација користила се ретко а резултати истраживања нису били доступни на адекватан начин. Ова мера могла би да допринесе и томе да се квалитет докторских дисертација, која су нажалост и великом броју случајева под знаком питања, унапреди јер ће свако ко је заинтересован брже и ефикасније моћи да дође до њих.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја формирало је радне групе за измене и допуне Закона о основном и средњем образовању, које ће у свом раду имати у виду и ову меру и активности предвиђене за њено спровођење.

Како су ово посебни закони у односу на Закон о основама система образовања и васпитања, након измене системског закона извршиће се измене и ових посебних закона. С обзиром на то да је према Акционом плану рок био 15 месеци да се поднесе Предлог закона о изменама и допунама закона Народној скупштини, можемо констатовати да рок није испуњен.⁹⁴

Препоруке:

- Усвојити кровни Закон о основама система образовања и васпитања, јер од њега системски зависе све даље промене закона о средњем као и основном образовању
- Поставити нови, краћи рок за реализацију ове мере

⁹⁴ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја, број 07-00-01210/2014-01, од 9.12.2014.

Циљ Стратегије

3.8.4. Процес акредитовања и накнадне контроле испуњености услова за рад државних и приватних школских установа заснован је на јасним, објективним, транспарентним и унапред утврђеним критеријумима.

Мера 3.8.4.1.

Акциони план је предвидео да се унапреди рад Комисије за акредитацију и проверу квалитета (КАПК).

Према Плану, као трајна активност министарства надлежног за послове просвете и науке предвиђена је измена прописа тако да се у процес укључе независни експерти, студенти и послодавци.

Када је реч о Закону о изменама и допунама Закона о високом образовању, Одбор за јавне службе Владе Републике Србије донео је закључак да се јавна расправа о Нацрту Закона о високом образовању спроведе у периоду од 25. јуна 2014. године до 16. јула 2014. године. Нацрт Закона био је објављен на интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и на порталу е - Управе, а примедбе, предлози и сугестије достављали су се поменутом Министарству на интернет адресу javna.rasprava@mpn.gov.rs са назнаком *Високо образовање*. Такође се наводи да је јавно било оглашено на интернет страници да је у току јавна расправа и да сви заинтересовани актери могу да се прикључе и да дају своје сугестије.

Изменама Закона раздвојено је признавање страних високошколских диплома ради запошљавања у Србији (професионално признавање) од оног у којем страни студент жели да настави школовање на нашим факултетима (академско признавање) (чл. 29). Признавање у случају наставка школовања остаје у надлежности факултета и универзитета, који доносе решење у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева. Код професионалног признавања процедура је промењена тако да је надлежност од универзитета преузело Министарство просвете, односно Национални центар за признавање страних високошколских исправа. Диплома ради запошљавања мора бити призната у року од 90 дана од дана пријема захтева.

Законом се детаљно прецизирају поступци акредитације и издавања дозволе за рад факултетима. Дозвола за рад важи пет година након обављене акредитације и њеним истеком, ако установа не поднесе нови захтев за обнову акредитације, Министарство је обавезно да у року од три дана донесе решење којим се забрањује рад. Измене предвиђају да се о захтеву за акредитацију мора решити у року од 12 месеци од подношења. До сада је овај рок био недефинисан, што је продужавало и обесмишљавало поступак. Национални савет може поништити одлуку Комисије за акредитацију и проверу квалитета и у другостепеном поступку одобрити студијски програм, односно донети коначну одлуку (чл. 4). Акциони план је, такође као трајну активност, предвидео да КАПК јавно објављује извештаје који су релевантни за доношење одлуке о акредитацији.

Агенција за борбу против корупције указује у свом Мишљењу о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о високом образовању⁹⁵ да Нацртом нису мењане одредбе које се односе на поступак акредитације и рад Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Став је да би поступак акредитовања и накнадне контроле испуњености услова за рад високошколских установа требало да буду регулисани тако да буду засновани на јасним, објективним, транспарентним и унапред утврђеним критеријумима.

С друге стране, Министарство просвете, науке и технолошког развоја скреће пажњу у свом одговору на то да критеријуми и стандарди за акредитацију високошколских установа (као и провера истих) јесу у искључивој надлежности Националног савета за високо образовање, који их доноси и Комисије за акредитацију, која их предлаже, те сматрају да Министарство није надлежна институција. Такође, Министарство просвете је става да је могуће Комисију за акредитацију трансформисати у Националну акредитациону агенцију која ће деловати као независна високопрофесионална институција.⁹⁶

Препоруке:

- Изменити Закон о високом образовању тако да се одредбе о акредитацији и раду Комисије за акредитацију и проверу квалитета ускладе са критеријумима заснованим на јасним, објективним, транспарентним и унапред утврђеним правилима
- Будуће измене Закона о високом образовању не доносити по хитном поступку, како би сви релеватни актери могли да учествују и искажу своје мишљење на измене и допуне закона
- Ускладити и боље координирати рад Националног савета за високо образовање, Комисије за акредитацију и Министарства просвете, науке и технолошког развоја
- Прецизније дефинисати контролу и надзор над радом Комисије за акредитацију и проверу квалитета

⁹⁵ Мишљење је доступно на: http://www.acas.rs/images/stories/Nacrt_zakona_o_visokom_obrazovanju_fin.pdf

⁹⁶ Информација добијена приликом интервјуа са г-ђом Весном Лукић испред Министарства просвете, 10.12.2014.

3.8 ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТ

СПОРТ

Опис стања

Ризици за корупцију у области спорта су у највећој мери повезани са недовољном транспарентношћу финансирања, како из јавних тако и из приватних извора, као и са нерешеном власничком структуром спортских клубова, што је препознато и од стране Министарства омладине и спорта у Стратегији развоја спорта у Републици Србији,⁹⁷ донетој за период од 2009. до 2013. године. У Стратегији се указује на чињеницу да су услови и критеријуми под којима се у Републици Србији реализују спонзорства и донаторства за спортске намене нетранспарентни и недовољно повезани и усклађени са осталим елементима система финансирања спорта. Издаци привредних друштава за спорт нису приказани у финансијским књигама, јер се воде под збирном ставком која обухвата расходе за хуманитарне, културне, здравствене, образовне, научне и верске намене, као и трошкове за заштиту животне средине.

Простор за евентуалне злоупотребе ствара и чињеница да у пореском систему Републике Србије постоји читав низ пореских олакшица за лица и организације које се баве спортском делатношћу. Иако је доношење Закона о спорту⁹⁸ и пратећих подзаконских аката било усмерено ка унапређивању транспарентности финансирања, решења која Закон предвиђа су застарела и заостају за правним стандардима Европске уније. Због тога је измена правног оквира који уређује спорт приоритетна и представља основ за унапређење стања у овој области.

Успостављање транспарентности финансирања спорта и власничке структуре спортских клубова и савеза је један од циљева Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године. Циљеви Стратегије, у погледу финансирања, укључују прилагођавање финансијског третмана и статуса спортских организација укупном друштвеном и привредном систему, утврђивање и евидентирање јасне власничке структуре и имовинских права у спортским организацијама, као и буџетско финансирање искључиво спортских делатности за које је утврђен јавни интерес. Стратејом је предвиђено усклађивање прописа који уређују област спорта са правним системом Европске уније и оснивање Савета за спорт.

⁹⁷ *Сл. гласник РС*, бр. 110/2008, од 2. децембра 2008. године.

⁹⁸ *Сл. гласник РС*, бр. 24/11 и 99/11.

Спровођење Стратегије и Акционог плана

Циљ Стратегије

3.8.5. Успостављена транспарентност финансирања спорта и власничке структуре спортских клубова и савеза.

Мера 3.8.5.1.

Акционим планом су за остварење циља предвиђене измене Закона о спорту у циљу утврђивања статуса спортских савеза и удружења, власништва над имовином и финансирања из јавних средстава на националном и локалном нивоу.

У оквиру ове мере, Планом је као активност предвиђена обавеза министарства надлежног за послове омладине и спорта да изради и достави Влади Нацрт измена и допуна Закона о спорту, за шта је предвиђен рок од 12 месеци, на основу методологије Агенције за борбу против корупције.

Према одговору Министарства омладине и спорта,⁹⁹ процес израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту је у току. Измене Закона о спорту треба да омогуће утврђивање статуса спортских савеза и удружења, власништво над имовином и финансирање из јавних средстава, како би се они припремили за приватизацију. Министарство је истакло да су ове измене уско повезане са изменама Закона о приватизацији, које се очекују.¹⁰⁰

Министарство омладине и спорта је 20. октобра 2013. године формирало Комисију¹⁰¹ за израду измена и допуна Закона о спорту, при чему је, после реконструкције Владе, дошло до персоналних промена у Министарству. Тако, иако се неке особе и даље налазе у Комисији, нису више ни запослене у Министарству.¹⁰² Крајем октобра 2013. године формиране су и секторске радне групе, између осталих и радна група за израду Правилника о финансирању програма у области спорта и радна група за израду Правилника о расподели средстава у јавним предузећима за финансирање програма из области спорта. Сектор за спорт је, на основу надлежности и делокруга рада, формирао секторску радну групу,¹⁰³ која је била задужена за израду Закона о спорту. Ангажована

⁹⁹ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 000-03-11/2014-02 од 16.12.2014. године.

¹⁰⁰ Информација добијена у разговору са г. Миодрагом Андрићем, спортским инспектором у Министарству омладине и спорта.

¹⁰¹ Комисију чине: Предрак Перуничкић (Председник Комисије), Драган Атанасов, Загорка Петровић Златановић Гигић, Зорица Никодијевић, Урош Бограновић, Урош Зековић, Татјана Наумовић, Марија Недељковић, Ивана Дукић, Ненад Ђурђевић, Јасминко Поздерац, Урош Поздерац, Урош Гановић.

¹⁰² Информација добијена у разговору са г. Миодрагом Андрићем, спортским инспектором у Министарству омладине и спорта.

¹⁰³ Чланови те радне групе су: Татјана Наумовић (вођа групе), Марија Недељковић, Мирјана Јаковљевић, Владета Терзић, и додатно, сви запослени у Сектору.

су и два стручњака који ће давати савете и активно учествовати у овом процесу.¹⁰⁴ Министарство није одговорило на питање да ли су се радне групе састајале и које су им биле активности.

Планом је предвиђено да Влада Републике Србије, у року од 15 месеци, поднесе Предлог закона о изменама и допунама Закона Народној скупштини.

Процес израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту је у току.

Препоруке:

- Створити услове за завршетак израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту и упућивање Предлога Влади, да би Закон био усвојен у року прописаним Планом
- Унапредити и учинити транспарентнијим рад Комисије за израду измена и допуна Закона о спорту.
- Усвајање Закона о спорту како би се утврдио статус спортских савеза и удружења, власништва над имовином и финансирања из јавних средстава

Мера 3.8.5.2.

Акциони план је прописао да је потребно приступити изменама и допунама подзаконских прописа којима се уређује транспарентно финансирање спортских активности на свим нивоима власти.

Према Плану, министарство задужено за послове омладине и спорта, у року од 12 месеци, је требало да изради и усвоји измене и допуне Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта на државном нивоу.

Министарство омладине и спорта се у одговору¹⁰⁵ осврнуло на постојећи Правилник о одобравању и финансирању програма којим се остварује општи интерес у области спорта из 2012. године, а којим се прописују критеријуми и начини одобравања програма којима се остварује општи интерес у области спорта и доделе средстава, изглед и садржина предлога програма и документације која се уз предлог подноси, садржина и изглед извештаја о реализацији програма и начин и поступак контроле реализације одобрених програма.

Према Плану, Покрајински секретаријат за спорт требало је да, у року од 12 месеци, изради и усвоји измене и допуне Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта на нивоу аутономне покрајине.

¹⁰⁴ *Извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана*, Агенција за борбу против корупције, Београд 2014, стр. 186.

¹⁰⁵ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 000-03-12/2014-02 од 16.12.2014. године.

Министарство омладине и спорта је навело да Покрајински секретаријат за спорт примењује Правилник о суфинансирању пројеката из области спорта од интереса за АП Војводину од 20. фебруара 2012. године, којим се утврђују субјекти који могу поднети захтев за суфинансирање пројеката из области спорта, врста пројеката које суфинансира Покрајински секретаријат, начин подношења и поступак по захтеву, као и начин правдања наменског трошења новца из буџета АП Војводине.¹⁰⁶

Израда Правилника, као подзаконског акта, условљена је изменама и допунама Закона о спорту, чија је израда у току.

Према Плану, општинска/градска управа требало је да, у року од 12 месеци, изради и усвоји измене и допуне Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта на нивоу јединица локалне самоуправе.

Израда Правилника, као подзаконског акта, очекује се тек после измена и допуна Закона о спорту, које су у току.¹⁰⁷

Препорука:

- Изменити и унапредити подзаконске скте који регулишу финансирање програма којима се остварује општи интерес у области спорта, укључујући и Правилник о суфинансирању пројеката из области спорта од интереса за АП Војводину.

Мера 3.8.5.3.

Акциони план је прописао успостављање категоризације и рангирања спортских организација на нивоу Републике Србије, аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе на основу јасних критеријума.

Према Плану, јединице локалне самоуправе су требале да израде и усвоје измене и допуне Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији на нивоу аутономне покрајине, за шта је предвиђен рок од 12 месеци.

Покрајински секретаријат за спорт и омладину није одговорио на захтев Београдског центра за слободан приступ информацијама.

Препорука:

- Израдити ранг листу спортских организација у Републици Србији, на основу јасних критеријума.

¹⁰⁶ *Ибид.*

¹⁰⁷ Информација добијена у разговору са г. Миодрагом Андрићем, спортским инспектором у Министарству омладине и спорта.

Мера 3.8.5.4.

Акционим планом је прописана израда Правилника о расподели средстава намењених спорту у јавним предузећима на основу јасних критеријума и укидање дискреционих права директорима јавних предузећа за расподелу.

За спровођење анализе, у року од 12 месеци, а на основу методологије Агенције, задужено је министарство надлежно за послове омладине и спорта.

Према Плану, министарство је требало да изради и усвоји Правилник о расподели средстава у јавним предузећима за финансирање програма из области спорта, у року од 12 месеци.

Према одговору Министарства омладине и спорта,¹⁰⁸ израда Правилника о расподели средстава у јавним предузећима за финансирање програма из области спорта је у току. Министарство омладине и спорта је 29. октобра 2013. формирало секторску радну групу за израду Правилника, чији су чланови представници Олимпијског комитета Србије, Спортског савеза Србије, Завода за спорт и медицину спорта и представници јавних предузећа.¹⁰⁹

Препоруке:

- Израдити Правилник о расподели средстава намењених спорту у јавним предузећима на основу јасних критеријума
- Директорима јавних предузећа укинати дискрециона права за расподелу средстава намењених спорту.

Мера 3.8.5.5.

Акциони план је предвидео измене правног оквира којим се регулише професија спортских менаџера у погледу сукоба интереса у обављању делатности и финансијских токова у овој области.

Према Плану, министарство надлежно за послове омладине и спорта је требало да, у року од 12 месеци, измени Правилник о номенклатури спортских занимања, тако да се уведу одредбе о забрани сукоба интереса при обављању професије спортског менаџера.¹¹⁰

У одговору,¹¹¹ Министарство омладине и спорта је истакло да није било никаквих измена Правилника о номенклатури спортских занимања и звања из 2012. године.

¹⁰⁸ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 000-03-13/2014-02 од 16.12.2014. године.

¹⁰⁹ *Извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана*, Агенција за борбу против корупције, Београд 2014, стр. 188.

¹¹⁰ *Ибид.*, стр. 188.

¹¹¹ Одговор на захтев за приступ информацијама од јавног значаја број 000-03-14/2014-02 од 16.12.2014. године.

Препорука:

- Израдити и усвојити измене Правилника о номенклатури спортских занимања, како би се увеле одредбе о забрани сукоба интереса при обављању професије спортског менаџера.

4. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ

Опис стања

Степен превенције корупције представља огледало озбиљности рада на борби против корупције и јасну слику посвећености трајном и одрживом решавању проблема корупције. Иако превенција корупције представља једнако важан део борбе против корупције, како је наглашено и у самој Стратегији, она у пракси нажалост не заузима толико важно место. Ниво пажње који се посвећује превенцији је знатно мањи од труда који се улаже у борбу против корупције у ужем смислу. Јасно је да грађани борбу против корупције пре свега виде кроз решавање и откривање великих афера, суђења и лишења слободе, док је превенција у другом плану.

Србија је друштву у коме корупција има драстичне размере што показују сви релевантни индекси перцепције корупције. У корену тог проблема су недостатак системске и озбиљне борбе против корупције али и непостојање свести колико корупција и њена присутност утичу на животни стандард, економску развијеност, изградњу институција и свакодневни живот.

Јасно је да корупција прожима све сегменте друштва, а само превенција може у исто време да таргетира све њене појавне облике, пружајући ефикасне механизме за едукацију, разумевања концепта, и препознавање штетности корупције по друштво али и појединце. Чини се да значај превенције измиче многима, али ипак на пример представници невладиног сектора сматрају да је превенција корупције бољи и делотворнији метод од репресије у ужем смислу речи.¹¹²

Спровођење Стратегије и Акционог плана је кроз различите активности усмерено на превенцију. Органи власти и носиоци јавних овлашћења, који су укључени у превенцију и борбу против корупције, дужни су да врше своја овлашћења у складу са начелима владавине права, "нулте толеранције" на корупцију, одговорности, свеобухватности примене мера и сарадње субјеката, ефикасности и транспарентности. Примену мера неопходно је посматрати и интерпретирати кроз примену ових начела.

Сви државни органи имају значајну улогу у превенцији корупције, док неки од њих имају и пресудну улогу. Из тог разлога је јасно зашто се Стратегија и Акциони план у области *Превенција корупције* највише осврћу на институцију Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Агенцију за борбу против корупције, Заштитника грађана, Министарство правде... У оквиру спровођења Акционог плана надлежности ових органа морају бити јасно дефинисане, а потребно је и да у будућности располажу адекватним кадровским, просторним и техничким капацитетима. О овоме говоре и Извештај о скринингу за поглавље 23 и Извештај Европске комисије о напретку Србије.

Према Извештају о скринингу¹¹³ неопходни су напори у свим областима да се унапреди квалитет израде прописа, да се поједноставе процедуре и да се јасније дефинишу

¹¹² *Борба против корупције, алтернативни извештај*, БИРОДИ, Београд, 2013., доступан на: <http://www.birodi.rs/wp-content/uploads/2013/09/Borba-protiv-korupcije-alternativni-izvestaj.pdf>

¹¹³ Извештај о скринингу за поглавље 23, доступан на: http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/Skrining/Screening%20Report%202023_SR.pdf

правила која се односе на спровођење закона. Без обзира на чињеницу што је борба против корупције рангирана високо на политичкој агенди, и без обзира на остварена побољшања у законском оквиру и оквиру за борбу против корупције, у пракси још увек није остварен одржив напредак.

У погледу оснаживања кадровске структуре чини се да се ситуација и даље не мења. Тако на пример садашњи обим послова Агенције за борбу против корупције захтева много већи број кадра као и значајнији буџет. Исто важи и за канцеларију Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Потребно је да Србија даље унапређује механизме за приступ информацијама и да осигура да одлуке Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности буду делотворно спровођене и да се кршење прописа санкционише.

Велики изазов за борбу против корупције и превенцију представља ниво утицаја који антикорупцијска тела имају, њихов међусобни однос и сарадња. Ова сарадња мора да буде јасна, а овлашћења прецизна и детаљна. Постојање великог броја антикорупцијских тела само по себи јесте позитивна чињеница али се мора радити на томе да она једно друго не коче у раду и да њихове оснивање има јасан циљ и смисао. Тако тренутно на пример није најјаснија улога Координационог тела за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције. За спровођење Стратегије задужени су органи из разних грана власти, а надзор над спровођењем врши Агенција за борбу против корупције, док је предвиђено да координацију унутар владе врши Министарство правде. Такође чини се да није најјаснија улога Савета за борбу против корупције у односу на Координационо тело за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције. У оквиру Министарства правде функционише Група за координацију спровођења Националне стратегије за борбу против корупције која би требало да буде мост између органа који имају улогу у имплементацији Акционог плана и да подстиче извршење обавеза.

Још један тренутни, а потенцијално велики изазов представља однос Стратегије и Акционог плана са акционим плановима који су релевантни за ову област. Тако на пример Акциони план за поглавље 23¹¹⁴ одређује знатно другачије рокове од Акционог плана за спровођење антикорупцијске Стратегије. Усаглашавање ових акционих планова, или јасно давање приоритета једном од њих морало би да буде приоритет у будућности, како би се избегли застоји, намерна или ненамерна одуговлачења. О овоме говори и Извештај о скринингу који наглашава да је - да би се осигурао кредибилитет Стратегије и пратећег Акционог плана - неопходно поново извршити процену дефинисаних рокова и буџета.¹¹⁵

Потребно је урадити много тога и на плану јачања контролних механизма и поготово на плану едукације, на првом месту државних службеника, али и што ширих слојева грађана.

Акциони план у области *Превенција корупције* покрива изузетно широк дијапазон проблема, надлежних државних органа и рокова. Изазови и слика тренутног стања различити су од области до области.

¹¹⁴ Акциони план за Поглавље 23 – Други нацрт, Министарство правде Републике Србије, децембар 2014., доступно на <http://mpravde.gov.rs/tekst/7715/drugi-nacrt-akcionog-plana-za-poglavlje-23.php>

¹¹⁵ Извештај о скринингу за поглавље 23, доступан на: http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/Skrining/Screening%20Report%202023_SR.pdf

Тако је измена Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја неопходна како би он био прецизиран на одговарајући начин. О неопходности прецизирања надлежности Повереника говори и ситуација која се десила поводом питања надлежности јавних бележника, који је Народној скупштини поднео захтев за аутентично тумачење члана Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Повод за подношење захтева за аутентично тумачење биле су жалбе које се Поверенику подносе против јавних бележника, а којима се отвара питање да ли јавни бележници имају статус органа јавне власти у смислу члана 3 Закона, односно да ли се на њих односе обавезе из тог Закона.

Иако постоји велики број обука у области борбе против корупције неопходно је да тај систем обуке буде више централизован и континуиран, како би постојао што јаснији увид у то ко спроводи обуке и какав је њихов квалитет. Корак у овом правцу је и усвајање измена Закона о Агенцији за борбу против корупције (мера 4.4.3) тако да се за функционере и запослене у јавном сектору уведе обавеза да похађају обуке у области борбе против корупције, етике и интегритета.

Једна од ретких мера која је спроведена у релативним оквирима рокова предвиђених Акционом планом је усвајање Закона о заштити узбуњивача. Међутим, остаје питање да ли је заштита која је пружена адекватна.

Један од првих корака које је логично предузети је извршити анализу и усклађивање Акционих планова који се баве борбом против корупције, како би се усагласили рокови и активности. Овако се јасно поставља питање да ли усвајањем Акционог плана за поглавље 23, одређени делови Акционог плана за борбу против корупције губе смисао и значај. Са друге стране о томе да овај Акциони план не губи на значају говори чињеница да је оформљено Координационо тело за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, на чијем ће челу бити премијер. Ипак и борба против корупције и превенција корупције треба да буду најинтензивније на нивоу тела и људи коју су задужени за имплементацију планираних активности, тако да њихови рокови и начин спровођења морају да буду јасно утврђени.

Према информацијама које смо добили из Министарства правде након финалног извештаја о Акционом плану за поглавље 23 на реду ће бити упоредна анализа акционих планова који покривају исте области.

Спровођење Стратегије и Акционог плана

Циљ Стратегије

4.1. Успостављена анализа ризика на корупцију у поступку припреме прописа

- Мера 4.1.1. Изменити Закон о Агенцији за борбу против корупције тако да се Агенцији да овлашћење да пропише методологију за анализу ризика на корупцију у прописима, а да се предлагачи прописа обавезу да је примењују

Према Акционом плану предвиђено је да министарство надлежно за послове правосуђа изради и достави Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције у року од 12 месеци од усвајања Акционог плана. Ова активност није испуњена, а према сазнањима Београдског центра за људска права радна група још увек није ни формирана. Самим тим ни активност подношења предлога закона за коју је рок био 15 месеци није спроведена, а може се оправдано очекивати да Закон неће бити усвојен у предвиђеном року од 20 месеци.

- Мера 4.1.2. Усвојити методологију за анализу ризика на корупцију у прописима и смернице за њену примену

Методологија из мере 4.1.2. којом се дефинише анализа ризика на корупцију у прописима и смернице за њену употребу је спремна, и њена примена чека усвајање закона

- Мера 4.1.4. Измењен Пословник Владе тако да се утврди обавеза Владе да нацрте закона и предлоге прописа даје на мишљење Агенцији, као и да мишљење (уколико је достављено у року од 10 дана) приложи уз предлог закона приликом достављања Народној скупштини

Измене и допуне Пословника Владе нису израђене и усвојене у предвиђеном року од 6 месеци, а до детаљнијих информација о плановима и очекивањима поводом овог питања нисмо успели да дођемо.

- Мера 4.1.5 Представници предлагача закона обучени да примењују методологију за анализу ризика на корупцију у прописима према плану који израђује и спроводи Агенција

У оквиру ове мере Агенција за борбу против корупције има трајни задатак да организује обуке према усвојеном плану за обуку представника предлагача закона и осталих прописа, за чију израду је рок 26 месеци. Иако овај рок није доспео Агенција поседује план обуке који је само неопходно прилагодити да буде примењив на све таргетиране органе.

Препорука: Агенција за борбу против корупције је разрадила и спроводи методологију за процену ризика од корупције у изради нацрта законодавства тако је да је неопходно и формално јој омогућити да настави са својим радом. Неопходно је да законске измене прате напредак који различити органи постижу у пракси, а не да буду кочница примени неопходних модела.

Циљ Стратегије

4.2 Систем запошљавања и напредовања у органима јавне власти врши се на основу критеријума и заслуга

У оквиру овог циља четири мере су доспеле за извршење током периода извештавања и за све њих одговорни субјекат је Централни регистар обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Податке који ће бити представљени у овом делу извештаја добили смо на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја.

- Мера 4.2.3. Развијена база података о обавезницима уплате доприноса и уплаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање по појединцу, која се редовно ажурира

Индикатор 4.2.3. Израђена анализа са препорукама за измену техничких решења

Активност 1 - У оквиру ИТ система ЦРОСО извршене су све анализе и сачињен документ на основу кога би се извршило усклађивање софтверског решења ЦРОСО са информационим системом Пореске управе. ЦРОСО је 2013. године успоставила јединствену, електронски вођену базу података о обавезницима доприноса за обавезно социјално осигурање, осигураницима и осигураним лицима. База је успостављена миграцијом података затечених у базама РФПИО, РФЗО, НСЗ и ПУ. У сарадњи са представницима Пореске управе (ПУ) извршене су анализе, дефинисани пословни процеси и дизајн софтвера који се односи на сарадњу и размену података између ЦРОСО и ПУ у погледу додатне контроле и размени података о основици доприноса и висини плаћеног доприноса.

Пошто ново имплементирано софтверско решење ПУ које се односи на контролу наплате доприноса није компатибилно са софтверским решењем које је урађено на основу заједничке анализе пословних процеса ПУ и ЦРОСО и које је већ имплементирано у информациони систем ЦРОСО неопходно је извршити редизајн овог дела система на страни ЦРОСО како би подржао нови начин рада и како би информациони систем био прилагођен софтверу у ПУ. За ова прилагођавања су потреба додатна средства. ЦРОСО је уз консултацију са ПУ извршио анализе, и сагледао опсег потребних измена, дефинисан је документ који се односи на потребне измене, са ребалансом.

Активност 2 - Измена софтверског решења ће бити имплементирана као и сва већ имплементирана софтверска решења, која су рађена у складу са Законом о Централном регистру, као и препорукама.

Активност 3 - У погледу додатне контроле наплате доприноса на месечном нивоу по појединцу не постоји техничка повезаност. Када се имплементирају све потребне измене у оквиру ИТ система ЦРОСО извршиће се и техничко повезивање у том делу.

- Мера 4.2.4. Ојачати капацитете Централног регистра обавезног социјалног осигурања, у циљу ефикасније контроле обрачуна и наплате доприноса за обавезно социјално осигурање

Након оперативног пуштања у рад Портала ЦРОСО, дела који се односи на регистрацију пријава на обавезно социјално осигурање извршена је успешна обука радника, корисника Портала и послодаваца корисника Портала. Обуке ће се наставити и након измена и имплементације дела који се односи на размену података са ПУ. Такође су израђена и писмена упутства како за раднике тако и за послодавце (налазе се на сајту ЦРОСО).

- Мера 4.2.5. Унапредити базу података о поднетим е-јединственим пријавама на обавезно социјално осигурање, која се редовно ажурира.

ЦРОСО је у току 2013. године извршио успешно електронско повезивање и успоставио размену података са свим организацијама обавезног социјалног осигурања (РФПИО, РФЗО, НСЗ, АПР, Инспекторатом за рад). У блиској будућности се очекује електронска повезаност са Министарством државне управе и локалне самоуправе у погледу података из матичних књига рођених, умрлих и венчаних.

- Мера 4.2.6. Спровести кампању ради информисања обвезника подношења јединствене е-пријаве на обавезно социјално осигурање, као и осигураника, о значају и доступности података и Јединствене базе Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

ЦРОСО је у оквиру расположивих финансијских средстава израдио рекламне флајере који су били доступни осигураницима у оквиру објеката организација обавезног социјалног осигурања. Сваком позиву за учешће у трибинама и округлим столовима који се тичу е – комуникација и е – сервиса намењеним грађанима ЦРОСО се одазвао. Одржан је велики број обука намењених обвезницима – послодавцима у вези коришћења портала ЦРОСО намењеног за подношење е - пријаве. Обуке су одржаване и у просторијама самих обвезника.

Општа напомена: У складу са великом бројем корисника портала као бројем е-пријава које се путем портала подносе (и до 60.000 пријава дневно) ЦРОСО је задовољан начином и темпом реализације јединствене е-пријаве, а од корисника стижу информације да су умногоме олакшали рад у решавању свакодневних проблема на које наилазе у свом раду.

Циљ Стратегије

4.3. Обезбеђена транспарентност у раду органа власти

За имплементацију мера предвиђених овим циљем и спровођење активности надлежни су министарство надлежно за послове државне управе (мера 4.3.1, активност 1 и мера

4.3.3), Влада (мера 4.3.1, активност 2 и мера 4.3.4.), Народна скупштина (мера 4.3.1, активност 3), Повереник (мера 4.3.2).

- Мера 4.3.1. Изменити Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја тако да се прошири круг органа власти и носилаца јавних овлашћења на који се односи обавеза објављивања информатора о раду, као и да се Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности да овлашћење да покреће прекршајне поступке против одговорног лица који не поступи по решењу и мерама Повереника и да обавести јавност и орган који га је поставио/ изабрао/ именовано о непоступању по решењима и мерама Повереника.

Ниједна активност предвиђена у оквиру мере 4.3.1. није спроведена. Овакво поступање надлежних органа није само у потпуном нескладу са Акционим планом и Стратегијом већ и са обавезама које је Србија преузела у оквиру процеса приступања ЕУ, на пример обавези из Споразума о стабилизацији и придруживању¹¹⁶ (члан 81) који каже: “Србија ће ускладити своје законодавство које се односи на заштиту личних података са комунитарним законодавством и осталим европским и међународним прописима о приватности, након ступања на снагу овог споразума. Србија ће формирати једно или више независних надзорних тела са довољно финансијских и људских ресурса како би ефикасно надzirала и гарантовала примену националног законодавства о заштити личних података. Стране ће сарађивати у испуњењу овог циља.”

Исто истиче и Акциони план за поглавље 23, као и Закључак Народне скупштине поводом разматрања Извештаја о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности за 2013. годину¹¹⁷ којим се констатује да и даље постоји простор за унапређивање прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја и прописа о заштити података о личности.

Потреба за изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама уочена је још пре неколико година. Током 2012. у скупштинску процедуру је упућен одговарајући предлог закона, али је тај предлог Влада, као и све предлоге раније Владе, повукла из скупштинске процедуре. Како су пропуштени рокови и из Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције може се очекивати да ће изради нацрта и даљем раду на закону приступити у најбољем могућем случају према роковима из Акционог плана за Поглавље 23, који као рок за измене овог Закона предвиђа четврти квартал 2015. године.

Важно је напоменути да ни органи који имају обавезу објављивања информатора о раду то не чине. Повереник је у периоду од краја септембра 2014. године до 12. новембра 2014. године извршио преглед усклађености информатора о раду са законом, односно Упутством за израду и објављивање информатора о раду које је Повереник донео на основу Закона. Неки од проблема су неприказивање

¹¹⁶ Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, *Сл. гласник РС - Међународни уговори*, бр. 83/08

¹¹⁷ Извештај је доступан на: http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/ostala_akta/2014/RS43-14.pdf

података о буџету и јавним набавкама. Тако Министарство привреде, Министарство омладине и спорта, Министарство културе и информисања нису објавили податке о одобреном буџету за текућу годину, ни о његовој реализацији. Одобрени буџет за текућу годину, али не и податке о његовој реализацији, објавила су Министарство финансија, Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Препорука: Неопходно је ојачати законодавни оквир како би се обезбедило адекватно поштовање и делотворност Повереникових одлука.

Неопходно је омогућити Поверенику да у пуном капацитету извршава своја овлашћења и проширити овлашћења како би имала пуни смисао.

- Мера 4.3.2. Јачање капацитета Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

У оквиру мере 4.3.2 Повереник је испунио све активности предвиђене овом мером које су биле у његовој надлежности. Израђена је анализа потреба са препорукама и направљен је план и програм обуке запослених у складу са препорукама анализе и потреба (активност 1 и активност 3).

Занимљиво је истаћи да је канцеларија Повереника у неколико наврата радила анализу потреба са препорукама, а да од државних органа којима су се обратили нису добили никакве одговоре или мишљење о анализи препорука.

У оквиру припреме буџета за 2015. годину Повереник је одустао од неких мера које су биле предвиђене претходним планом.

Обуке запослених (активност 4) су предвиђене планом рада за 2015. годину, али ће бити финансиране из пројеката.

Акционим планом за поглавље 23 предвиђено је да се обезбеђење потребних финансијских и кадровских ресурса Поверенику за информације одлаже за почетак 2016. године. Чињеница је да Повереник од оснивања ради са бројем сарадника који је неупоредиво мањи од потребног и предвиђеног што је у потпуном раскораку са великим и стално растућим бројем жалби грађана који траже заштиту својих права.

Препорука: Унапредити комуникацију између канцеларија Повереника и надлежних министарстава, првенствено Министарства правде. Овакав степен комуникације води ка томе да се процес унапређења и спровођења мера успорава и кочи, а да се узајамни ресурси, искуство, знање, не користе довољно, што неминовно води нерационалном дуплирању посла.

- Мера 4.3.3. Израдити интерни акт са инструкцијама о процедурама поступања у раду органа власти и објавити на веб-презентацији

За ову меру надлежно је Министарство за послове државне управе, а рок за спровођење био је 15 месеци. Колико је познато Београдском центру за људска права овакав акт још увек није израђен, а нису нам били доступни подаци докле се дошло са спровођењем тих активности.

- Мера 4.3.4. Усвојити подзаконске прописе неопходне за потпуну примену Закона о тајности података

Закон о тајности података (*Сл. гласник РС*, бр. 104/09) предвиђа да Влада треба у року од 6 месеци од ступања на снагу закона ближе да уреди начин и поступак означавања тајности података (чл. 13, ст. 2), критеријуме за степен тајности (чл. 14 ст. 3), начин и поступак утврђивања испуњености услова за достављања тајних података другим правним или физичким лицима (чл. 46 ст. 3), обрасце упитника за безбедносне провере (чл. 61, ст. 2), садржину, облик и начин достављања сертификата (чл. 61, ст. 2), садржину, облик и начин вођења евиденције и рок чувања података (чл. 83).

Усвајање ових подзаконских аката увелико касни.

Влада је у 2011. години донела Уредбу о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената (*Сл. гласник РС*, бр. 8/11), којом су прецизиране форме и обрасци означавања и чувања података и докумената који садрже тајне податке, као и поступак означавања тајности података.

Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Државна тајна” и „Строго поверљиво” (*Сл. гласник РС*, бр. 46/13), усвојена је 2013. године.

Даље, Уредбом о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Поверљиво“ и „Интерно“ у Канцеларији Савета за националну безбедност и заштиту тајних података (*Сл. гласник РС*, бр. 86/13) ближе су одређени наведени критеријуми које користи Канцеларија Савета. Исте године, усвојена је и Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Поверљиво” и „Интерно” у Министарству унутрашњих послова број (*Сл. гласник*, бр. 105/13).

У 2014. години Влада је донела и уредбе којима се утврђују ближи критеријуми за одређивање степена тајности "поверљиво" и "интерно" у Министарству одбране (*Сл. гласник РС*, бр. 66/14) и у органима јавне власти (*Сл. гласник РС*, бр. 79/14)

Препорука: Хитно усвојити све подзаконске акте који су неопходни за пуну примену Закона о тајности података

Циљ Стратегије

4.4. Континуирана едукација о корупцији и начинима борбе против корупције

- Мера 4.4.3. Измене Закона о Агенцији за борбу против корупције тако да се за функционере и запослене у јавном сектору уведе обавеза да похађају обуке у области борбе против корупције, етике и интегритета

Активности из мере 4.4.3. за које су били надлежни Министарство државне управе, Влада и Народна скупштина нису спроведене у предвиђеним роковима. Ипак Агенција је припремила програм и план стручног усавршавања и спроводи едукације представника институција јавног сектора који ће изводити једнодневне обуке о овој теми за запослене у тим институцијама. У току 2014. године едукован је укупно 51 тренер на територији градова Београда, Новог Сада, Ниша и Крагујевца.

Препорука: Обуку запослених врше многи државни органи али ни један орган нема обавезу да доставља планове обуке Агенцији. Та чињеница води ка томе да нема јасне структуре и система обуке, и да није познато на који начин и колико корисника пролази обуке. Неопходно је појачати капацитете Одељења за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом како би могли у још већој мери да дођу до крајњих корисника и имају увид у обуке које се врше.

Циљ Стратегије

4.5. Циљ Створени услови за активније учешће организација цивилног друштва у борби против корупције

- Мера 4.5.1. Изменити Уредбу о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, тако да се увече обавеза за све кориснике да приликом подношења апликације за доделу средстава из јавних извора подносе изјаву о непостојању сукоба интереса и интерни акт о антикорупцијској политици.

Активности из ове мере нису спроведене у оквиру датих рокова .

- 4.5.5. Агенција за борбу против корупције спроводи јавне конкурсе за доделу средстава ОЦД за пројекте у области борбе против корупције за иницијативе на републичком и локалном нивоу, као и за медијске иницијативе у области борбе против корупције

Правилник Агенције о додели средстава ОЦД је усвојен у предвиђеном року,¹¹⁸ чиме се и границама финансијских могућности осигурава укљученост цивилног друштва у програм борбе против корупције.

- 4.5.6. Агенција за борбу против корупције успоставља систем сталне координације и обуке за ОЦД

Агенција за борбу против корупције је израдила програм обуке за организације цивилног друштва. План ће бити израђен након што за то буду одобрена буџетска средства

¹¹⁸ Правилник је доступан на: http://www.acas.rs/images/stories/pravilnici/Pravilnik_-_javni_konkurs_za_OCD_-_04_11_14.pdf

Препорука: Велики број мера усмерених на стварање услова за активније учешће организација цивилног друштва у борби против корупције није испуњен што јасно говори о томе како је овај аспект превенције корупције ниско на лествици приоритета. Ово је посебно симптоматично ако се узме у обзир једноставност предвиђених мера. Неопходно је усмерити напоре да се утврде разлози који стоје иза инертности надлежних институција.

Циљ Стратегије

4.6. Створени услови за активније учешће приватног сектора у борби против корупције

- Мера 4.6.2. Привредна комора Србије доноси и објављује антикорупцијске стандарде и праксе као што су: Кодекс пословне етике, Кодекс корпоративног управљања, промовише стандарде Међународне трговинске коморе за борбу против корупције, правила Декларације о борби против корупције Глобалног договора Србија, као и привредна друштва која су усвојила антикорупцијске планове или планове интегритета

Привредна комора је 2005 године донела Кодекс пословне етике и први Кодекс корпоративног управљања. Скупштина је ПКС је 2012 године донела нови Кодекс корпоративног управљања. Принципи и препоруке нису обавезујући, али се препоручују свим друштвима капитала, нарочито члановима Привредне коморе Србије.

Кроз ове Кодексе ПКС промовише стандарде Међународне трговинске коморе за борбу против корупције, правила Декларације о борби против корупције Глобалног договора Србија, као и привредна друштва која су усвојила антикорупцијске планове или планове интегритета. ПКС је члан Међународне комисије за антикорупцију, Међународне трговинске коморе из Париза и редовно обавештава своје чланице о питањима правила и смерница МТК за борбу против корупције.

Од почетка извештајног период према националној стратегији за борбу против корупције ПКС је организовала 13 скупова, семинара и обука који таргетирају антикорупцијске теме од интереса за пословни сектор. Неки од тих скупова се посебно истичу занимљивошћу теме, тако је на пример одржан скуп „Унапређење корпоративног управљања“ (8.10.2013) у циљу сагледавања праксе корпоративног управљања у јавном сектору користећи искуства привредних друштава у приватном сектору. Одржан је и семинар „Компанијска антикорупција“ (16.12.2013) који је покривао три теме: злоупотребу службеног положаја са аспекта КЗ РС, заштиту узбуњивача по домаћем законодавству и упоредну праксу ЕУ у овој области и увођење планова интегритета. На семинарима су обрађиване и теме: значај јавних набавки и конкуренције за ефикасну економију, спречавање потенцијалне корупције у јавним набавкама по Закону о јавним набавкама, надлежност Комисије за заштиту конкуренције у систему јавних набавки... ПКС се укључила и у јавну расправу о Закону о заштити узбуњивача (28.3.2014).

Представник ПКС је као посебно важно истакао да је из угла ПКС од кључног значаја за имплементирање Акционог плана била чињеница „да је процес писања Акционог плана био инклузиван те су као циљеви постављени достижни и реални задаци који се сада реализују без проблема.“

Препорука: Искористити утицај у углед који има ПКС како би се дошло до што више људи на различитим нивоима корпоративног управљања, у јавном и у приватном сектору.

Циљ Стратегије

4.8. Проширене и прецизиране надлежности и унапређени кадровски капацитети и услови рада Агенције за борбу против корупције, Заштитника грађана, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Државне ревизорске институције

- Мера 4.8.1. Израдити анализу потреба Агенције за борбу против корупције, Заштитника грађана, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Државне ревизорске институције у правцу проширења и/или прецизирања надлежности, унапређења кадровских капацитета и услова рада

Агенција за борбу против корупције и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности су у неколико наврата формулисали анализе потреба са препорукама у правцу проширења и/или прецизирања надлежности, унапређења кадровских капацитета и услова рада.

Анализе су достављане надлежним органима али одговор није уследио

Циљ Стратегије

4.9. Успостављена ефикасна и делотворна заштита узбуњивача (лица која пријављују сумњу на корупцију)

- Мера 4.9.1. Усвојити Закон о заштити узбуњивача (лица која пријављују сумњу на корупцију или врше разоткривања у јавном интересу)

Закон о заштити узбуњивача (*Сл. гласник РС*, бр. 128/14) усвојен је у новембру 2014. године, много након рока предвиђеног Акционим планом. Усвајањем овог Закона испуњен је један корак на путу ка ЕУ, који је споменут и у Извештају о напретку за 2014. годину, али је овај Закон нажалост усвојен уз доста пропуста који потенцијално угрожавају и обесмишљавају сам институт узбуњивача.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је још током 2013. године објавио Нацрт закона о узбуњивачима. Нацрт закона је поред антикоруптивних активности у ужем смислу покушао да прошири смисао

закона и на друге активности које угрожавају јавни интерес, на пример пријављивање загађења заштите животне средине, опасности за здравље људи или питања која се односе на безбедност на раду. Иако похваљен овај модел Закона није узет у разматрање од стране Владе и формирана је нова радна група.

Према усвојеном решењу, узбуњивач се дефинише као физичко лице које узбуњује у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга органа власти, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредним друштвом (чл. 2). То значи, да ће од сада заштиту због указаних неправилности, моћи да добију запослени у јавном и у приватном сектору, као и особе које су у поступку запошљавања, корисници јавних услуга.

Ипак усвојени закон отвара многа питања и недоумице како ће уопште бити могућа његова ефикасна примена у пракси. Тако он на пример узбуњивачима не пружа кривично-правну заштиту, већ само судску, и то, уз драстична ограничења. Дефинисана су три начина узбуњивања – унутрашње, када се узбуњивач обраћа послодавцу, спољашње када о сумњама на незаконитости обавесте надлежни органи (инспекција, тужилаштво, полиција) и узбуњивање јавности, на пример путем медија, интернета, на јавним скуповима (чл. 12).

И послодавац и надлежни државни орган у обавези су да штите идентитет узбуњивача. Лице које је овлашћено за пријем информације дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности (чл. 10). Ово правило се не односи само на особу која прима информацију од узбуњивача већ на свако лице које сазна податке. Приликом добијања података од узбуњивача одговорно лице дужно је да га упозори да идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета не би било могуће поступање тог органа. Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, лице овлашћено за пријем информације дужно је да о томе, пре откривања идентитета, обавести узбуњивача.

Законом је прецизирано и да уколико се због угрожавања права узбуњивача покрене судски поступак, поступак доказивања пада на терет послодавца (чл. 29).

Иако важан овај Закон пружа заштиту узбуњивачима али у недовољно широком смислу. Посебно је важно узети у обзир да узбуњивачи нису само људи који желе да остану анонимни, они често и желе да иступе јавно и баш зато је важно да овакав закон пружа адекватну заштиту и њима.

Закон пружа могућност да у случајевима наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе (чл. 22). Али Закон изоставља један од најбитнијих елемената за уређење ове области, а то је награда за узбуњиваче. Награда за узбуњиваче је један од основних стубова заштите узбуњивача, поготово када је захваљујући узбуњивачу и његовој реакцији остварен одређени приход, који је због планиране коруптивне радње могао да изостане.

Поред награда, веома је важно истаћи и значај санкција које су од суштинске важности за уређење ове области. Када је реч о заштити информација о узбуњивачу од стране лица које прима ове пријаве, иако закон прописује заштитне мере у погледу пријема ових пријава и чувања идентитета узбуњивача, ипак пропушта да регулише питање санкција. Нигде се не прописује санкција у случају да лице које прима и чува информације о узбуњивачу открије податке о узбуњивачу. Без санкције ова норма губи на својој тежини и значају, јер нема никакве последице у случају њеног непоштовања.

С друге стране, када говоримо о заштити узбуњивача у случају одмазде, Закон најалост предвиђа само судску заштиту која је, као што и знамо, из бројних примера нашег судства, спора и неефикасна, не предвиђајући никакве алтернативе у циљу бржег решавања проблема. Повереник је на пример у Нацрту закона предлагао заштиту од стране Заштитника грађана.

У односу на судску заштиту, у члану 25, чак долази и до једне апсурдне ситуације где се изричито искључује могућност да се побија законитост појединачног акта послодавца којим се решава о правима, обавезама и одговорностима запосленог из радног односа. Ово представља суштински тешко премостив проблем и релативизацију заштите узбуњивача, посебно ако се има у виду да се највећи број угрожавања њихових права огледа баш у таквим ситуацијама - отказима, суспензијама, распоређивање на друго место. Оваква одредба уноси велику конфузију, јер доводи до тога да лице које је претрпело одмазду мора да процењује који спор да поведе - радно-правни или за заштиту од одмазде - и тиме доведе себе у ситуацију, да ако није добро проценило, изгуби право на заштиту због протекла рокова.

Посебно важно питање је кажњавање одмазде, имајући у виду да је страх од последица одмазде један од најчешћих разлога непријављивања корупције. Јако је битно да санкција за одмазду буде веома озбиљна. На пример у Нацрту закона који је Повереникова радна група израдила била је предвиђена затворска казна. Новоусвојени Закон за одмазду предвиђа само накнаду штете у складу са општим правилима облигационог права, што може бити неадекватна и недовољна санкција.

Из Министарства правде смо добили информацију да је у припреми коментар Закона и израда приручника за његову примену. Током 2015. године биће организоване обуке за судије на свим нивоима, које ће бити у прилици да овај Закон примењују.

- Мера 4.9.2 Усвојени подзаконски прописи којима се на прецизан начин уређује процедура и поступање

Подзаконски прописи неопходни за имплементацију овог Закона још увек нису усвојени.

**СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА**

Захтеви за слободан приступ информацијама слати су следећим институцијама у циљу прикупљања података за израду Извештаја. Сви захтеви доступни су у архиви Београдског центра за људска права..

- Министарству привреде су упућена три захтева, то један 19. новембра и још два 21. новембра 2014. године
- Министарству финансија су 16. децембра 2014. године упућена три захтева (претходно упућена Министарству привреде).
- Министарству трговине, туризма и телекомуникација је 22. децембра 2014. године упућен један захтев (претходно упућен Министарству привреде).
- Агенцији за приватизацију захтев је упућен 21. новембра 2014. године.
- Правосудној академији захтев је упућен 21. новембра 2014. године.

- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре захтев је упућен 1. децембра 2014. године..
- Републичком геодетском заводу захтев је упућен 1. децембра 2014. године.

- Министарству здравља захтев је упућен 30. октобра 2014. године.
- Здравственом савету захтев је упућен 30. октобра 2014. године.
- Влади Републике Србије захтев је упућен 30. октобра 2014. године.
- Министарству здравља је 16. децембра упућен други захтев (претходно упућен Здравственом савету 30. октобра).

- Министарству просвете, науке и технолошког развоја упућена су три захтева, један 13. новембра, а два 2. децембра 2014. године.
- Министарству омладине и спорта су 2. децембра 2014. године упућена четири захтева.
- Покрајинском секретаријату за спорт и омладину захтев је упућен 2. децембра 2014. године.

- Министарству правде захтев је упућен 24. новембра 2014. године
- Народној скупштини Републике Србије захтев је упућен захтев је упућен 15. новембра 2014. године.
- Централном регистру обавезног социјалног осигурања захтев је упућен 15. новембра 2014. године.
- Привредној комори Србије захтев је упућен 15. новембра 2014. године
- Влади Републике Србије захтев је упућен 15. новембра 2014. године.

Дописе које смо, до тренутка предаје Извештаја Агенцији за борбу против корупције, примили од институција као одговор на наше захтеве, прилажемо у наставку текста.

Напомињемо да су дописима одређене институције прилагале и неретко обимну документацију (документационе анализе, правилнике, систематизације, меморандуме о сарадњи, акте о именовању у радне групе, итд). Сва документација које су институције достављале уз дописе доступна је у архиви Београдског центра за људска права.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
Број: 3-00-98/2014-02
5. децембар 2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Београдска бр. 54
11000 Београд

Предмет: Достављање обавештења по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја број: 3-00-98/2014-02 од 21. новембра 2014. год.

Вашим захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја број 3-00-98/2014-02 од 21. новембра 2014. године тражили сте информације и документацију у вези анализе овлашћења и проблема министарства у спровођењу надзора сврсисходности рада Агенције за приватизацију, на који начин је изабрано лице (лица) која ће изградити анализу, копију методологије која је коришћена приликом израде анализе и да ли су предузете мере које произилазе из препорука анализе.

Упит се односио на обавезе из мера предвиђених Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у РС за период од 2013. до 2018. год. (област 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство, мера 3.3.2.3.), и то за период од 1. септембра 2013. године до данас.

У вези са овим захтевом обавештавамо вас како следи:

У Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, за меру, односно активност дефинисану тачком 3.3.2.3. као одговорни субјект назначено је министарство надлежно за послове финансија.

Имајући у виду напред наведено, Министарство привреде не поседује тражене информације и документа, а према нашим сазнањима, те информације и документа се налазе у Министарству финансија, које је и назначено као одговорни субјект за наведену меру и активност у Акционом плану.

Уједно вас обавештавамо и да смо ваш захтев, у складу са чланом 19. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ број 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010) проследили Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, уз напред наведену напомену.

ОБЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
Снежана Црнојевић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
Број: 3-00-97/2014-02
5. децембар 2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Београдска бр. 54
11000 Београд

Предмет: Достављање обавештења по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја број: 3-00-97/2014-02 од 21. новембра 2014. год.

Вашим захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја број 3-00-97/2014-02 од 21. новембра 2014. године тражили сте информације и документацију у вези Нацрта закона о приватизацији из 2013. године, Закона о приватизацији усвојеног 2. августа 2014. године, Нацрта закона о изменама и допунама Закона о стечају из 2013. године, Закона о изменама и допунама Закона о стечају усвојеног 2. августа 2014. године и Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника.

Упит се односио на обавезе из мера предвиђених Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у РС за период од 2013. до 2018. год. (област 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство), и то за период од 1. септембра 2013. године до данас.

У вези са овим захтевом обавештавамо вас како следи:

У Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, за већину мера, односно активности дефинисаних у области 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство (тачком 3.3.1.1. до 3.3.1.6. дефинисано је укупно 12 активности) као одговорни субјект за реализацију пет активности назначено је министарство надлежно за послове финансија, за две активности назначена је Влада и за две Народна Скупштина, а за свега три активности назначено је Министарство надлежно за послове финансија и привреде.

Осим тога, за једну од те три активности рок за реализацију још није истекао (рок за реализацију активности из мере под тачком 3.3.1.5. је 20 месеци, а тај рок се рачуна од дана објављивања Акционог плана који је усвојен Закључком Владе 05 број 110-7203/2013 од 25. августа 2013. год.).

Имајући у виду напред наведено, Министарство привреде не поседује тражене информације и документа, а према нашим сазнањима, те информације и документа се налазе у Министарству финансија, које је и назначено као одговорни субјект за већину наведених активности у Акционом плану.

Уједно вас обавештавамо и да смо ваш захтев, у складу са чланом 19. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ број 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010) проследили Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, уз напред наведену напомену.

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ

Снежана Чирјевић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
Број: 3-00-99/2014-02
4. децембар 2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Београдска бр. 54
11000 Београд

Предмет: Достављање обавештења по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја број: 3-00-99/2014-02 од 21. новембра 2014. год.

Вашим захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја број 3-00-99/2014-02 од 21. новембра 2014. године тражили сте информације и документацију у вези анализе ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, степена усклађености тог закона са осталим законима, решењу којим је образована радна група за израду анализе ризика на корупцију тог закона и степена усклађености са осталим законима, кампање за информисање јавности о јавно-приватном партнерству, средствима за спровођење плана и програма кампање и др.

Упит се односио на обавезе из мера предвиђених Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у РС за период од 2013. до 2018. год. (област 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство, мере 3.3.3.1 до 3.3.3.6), и то за период од 1. септембра 2013. године до данас.

У вези са овим захтевом обавештавамо вас како следи:

Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству привреде ступио је на снагу 10. октобра 2014. године и тек од тог датума Сектор за привредни развој Министарства привреде има у свом саставу Одељење надлежно, између осталог, за послове јавно-приватног партнерства.

Осим тога, у Акционом плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, за мере и активности дефинисане тачкама 3.3.3.1. до 3.3.3.6. као одговорни субјект назначено је министарство надлежно за послове финансија, рокови за реализацију неких од тих мера и активности нису још истекли (рокови за реализацију активности из мере под тачком 3.3.3.2. су 18, 20, односно 22 месеца, рок за реализацију активности из мере под тачком 3.3.3.3. је 24 месеца и рок за реализацију једне активности из мере под тачком 3.3.3.4. је 20 месеци, а ти рокови

рачунају се од дана објављивања Акционог плана који је усвојен Закључком Владе 05 број 110-7203/2013 од 25. августа 2013. год.).

Исто тако, важећим Законом о министарствима („Службени гласник РС“ број 44/14) одредбом члана 8. став 2. дефинисано је да Министарство трговине, туризма и телекомуникација обавља, између осталог, послове државне управе који се односе на прописе у области страних улагања, концесија и јавно-приватног партнерства.

Имајући у виду напред наведено, Министарство привреде не поседује тражене информације и документа, а посебно не за период од 1. септембра 2013. године до данас, а према нашим сазнањима, те информације и документа се налазе у Министарству финансија, које је и назначено као одговорни субјект за наведене мере и активности у Акционом плану.

Уједно вас обавештавамо и да смо ваш захтев, у складу са чланом 19. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ број 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010) проследили Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, уз напред наведену напомену.

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ

Снежана Петровић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
19 Број: 4-00-135/2014
14. јануар 2014. године
Кнеза Милоша 20
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
-Г-ђа Анђелка Марковић-

Поштована,

Поводом Вашег дописа од 16. децембра 2014. године којим сте тражили достављање информација које се односе на питања везана за анализу ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, имајући у виду обавезе из мера предвиђених Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 04/09 и 36/10) обавештавамо Вас о следећем:

Након 6. септембра 2013. године, када је објављен Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013. до 2018. године („Службени гласник РС“, број 79/13-у даљем тексту: Акциони план) почели су да теку рокови за испуњење мера утврђених у Акционом плану, за сваки државни орган који је наведен као одговорни субјект за испуњење мере.

Међутим, доношењем Закон о министарствима („Службени гласник РС“, број 44/14), образовано је шеснаест министарстава којима је утврђен њихов делокруг, а у складу са делокругом, наведени су и послови државне управе који се у сваком од тих органа обављају. Како је ступањем на снагу овог закона утврђено да се у неким од министарстава обављају послови државне управе који су се до тада обављали у другим министарствима, требало је извршити и измену у Акционом плану тако да одговорни субјект за испуњење мере из Акционог плана буде оно министарство које обавља послове државне управе који га одређују да буде одговорни субјект за испуњење те мере, што би било у складу са његовим делокругом.

С тим у вези, у Акционом плану Глава III Одељак 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство у мерама за чије извршење је као одговорни субјект наведено Министарство финансија, требало би уместо Министарства финансија навести да је одговорни субјект Министарство привреде, из разлога што, испуњење мера и циља мера дефинисаних у Акционом плану у наведеном одељку је у надлежности Министарства привреде, као и у одељку 3.9. Медији, број мере 3.9.1.3.

Имајући у виду наведено Министарство финансија не поседује документе који садрже тражене информације.

С поштовањем,

**ЗА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ**

Марија Милић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
19 Број: 4-00-134/2014
14. јануар 2014. године
Кнеза Милоша 20
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
-Г-ђа Анђелка Марковић-

Поштована,

Поводом Вашег дописа од 16. децембра 2014. године којим сте тражили достављање информација које се односе на питања везана за анализу овлашћења и проблема Министарства финансија у спровођењу надзора сврсисходности рада Агенције за приватизацију имајући у виду обавезе из мера предвиђених Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 04/09 и 36/10) обавештавамо Вас о следећем:

Након 6. септембра 2013. године, када је објављен Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013. до 2018. године („Службени гласник РС“, број 79/13-у даљем тексту: Акциони план) почели су да теку рокови за испуњење мера утврђених у Акционом плану, за сваки државни орган који је наведен као одговорни субјект за испуњење мере.

Међутим, доношењем Закон о министарствима („Службени гласник РС“, број 44/14), образовано је шеснаест министарстава којима је утврђен њихов делокруг, а у складу са делокругом, наведени су и послови државне управе који се у сваком од тих органа обављају. Како је ступањем на снагу овог закона утврђено да се у неким од министарстава обављају послови државне управе који су се до тада обављали у другим министарствима, требало је извршити и измену у Акционом плану тако да одговорни субјект за испуњење мере из Акционог плана буде оно министарство које обавља послове државне управе који га одређују да буде одговорни субјект за испуњење те мере, што би било у складу са његовим делокругом.

С тим у вези, у Акционом плану Глава III Одељак 3.3. Приватизација и јавно-приватно партнерство у мерама за чије извршење је као одговорни субјект наведено Министарство финансија, требало би уместо Министарства финансија навести да је одговорни субјект Министарство привреде, из разлога што, испуњење мера и циља мера дефинисаних у Акционом плану у наведеном одељку је у надлежности Министарства привреде, као и у одељку 3.9. Медији, број мере 3.9.1.3.

Имајући у виду наведено Министарство финансија не поседује документе који садрже тражене информације.

С поштовањем,

**ЗА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ**

Марија Милић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ,
ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Број: 011-00-4/51/2014-02

9.1.2015. године

Београд, Немањина 22-26

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

11000 БЕОГРАД
ул. Београдска бр. 54

Предмет: Обавештење по захтеву организације Београдски центар за људска права из Београда за приступ информацијама од јавног значаја, прибављањем информација и копија докумената у вези са анализом ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама

Поштовани,

Поводом захтева организације Београдски центар за људска права из Београда за приступ информацијама од јавног значаја, прибављањем информација и копија докумената у вези са анализом ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, на основу члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр.120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), обавештавамо Вас о следећем:

- Министарство трговине, туризма и телекомуникација не располаже информацијама и копијама докумената затраженим у Вашем захтеву, који се односе на анализу ризика на корупцију Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, а који су Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године опредељени као делокруг Министарства надлежног за послове финансија, у складу са чланом 3. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 44/14).

С обзиром да се Ваш захтев односи првенствено на прибављање информација и копија докумената у вези са реализацијом Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године (Област 3.3. Приватизација и приватно партнерство, мере 3.3.3.1. до 3.3.3.6), мишљења смо да би требало да се обратите надлежном Министарству за финансије, ради прибављања конкретних информација и копија докумената у вези са реализацијом наведених обавеза из Акционог плана којима располаже то Министарство.

Истовремено, сходно члану 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавештавамо Вас да поједине информације и копије докумената који се односе на област страних улагања, концесија и јавно - приватног партнерства, можете прибавити и на сајту Комисије Владе за јавно - приватно партнерство, www.ppp.gov.rs.

С поштовањем,

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
по решењу број: 119-01-23/2014-02
од 14.5.2014. године
Мирослава Крстић

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Београдска 54
11000 БЕОГРАД

Поштовани,

Поводом Вашег захтева за приступ информацији од јавног значаја од 21. новембра 2014. године, у прилогу Вам достављамо Меморандум о сарадњи закључен између Врховног касационог суда, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Агенције за борбу против корупције, Савета за борбу против корупције и Агенције за приватизацију.

Дописом Бр. 01-266/14-83 од 21. октобра 2014. године Министарство унутрашњих послова као последњи потписник доставило је Агенцији за приватизацију примерке потписаног Меморандума о сарадњи, чиме је исти ступио на снагу.

Одржавање редовног полугодишњег састанка између представника страна потписница меморандума очекује се до краја календарске године.

Такође, обавештавамо Вас да приручник примера добре праксе још увек није дефинисан.

С поштовањем,

ЗА АГЕНЦИЈУ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ
ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ

Александар Вучетић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД
07 Број: 07-1045/2014
Датум: 05.12.2014. године
Београд
СЈ/СЈ

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

11000 БЕОГРАД
Ул. Београдска бр. 54

Републичком геодетском заводу је дана 01.12.2014. године, достављен сходно одредбама члана 15. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС", бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10), ваш захтев од 01.12.2014. године за приступ информацијама од јавног значаја. Предметним захтевом тражите од Републичког геодетског завода обавештење да ли поседује тражену информацију и достављање копије документа који садржи тражену информацију, у вези Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. године до 2018. године, где су одговорни субјекти Републички геодетски завод и Службе за катастар непокретности.

У вези изнетог, дајемо следеће обавештење:

Републички геодетски завод редовно доставља Агенцији за борбу против корупције кварталне извештаје (за период од 06.09. до 31.12.2013. године; од 01.01. до 31.03.2014. године; од 01.04. до 30.06.2014. године; од 01.07. до 30.09.2014. године) о спровођењу мера и активности из Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године ("Службени гласник РС", број 79/13), а за које су одговорни субјекти Републички геодетски завод и Службе за катастар непокретности. Предметни извештаји су послати Агенцији за борбу против корупције у прописаним роковима редовном поштом и електронском поштом.

Мера 3.6.1.1

1. Да ли је у Службама за катастар непокретности запослен стручни кадар у броју који одговара систематизацији?

Директор Републичког геодетског завода донео је дана 15.07.2014. године Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу 01 број 110-1/2014, на који је Влада Републике Србије дала сагласност Закључком 05 број 110-7793/2014 од 22.10.2014. године, а који је ступио на снагу 30.10.2014. године. **Наведеним Правилником систематизовано је 315 радних места са укупно 2650 државних службеника и намештеника. Наведени Правилник примењиваће се почев од 01.01.2015. године.**

Нацртом кадровског плана Републичког геодетског завода за 2014. годину планирано је да Републички геодетски завод у 2014. години има **2368** државних службеника и намештеника у радном односу на неодређено време и 179 државних службеника и намештеника у радном односу на одређено време због повећаног обима посла.

На дан 25.11.2014. године у Републичком геодетском заводу је у радном односу на неодређено време **2294** државних службеника и намештеника. Поред тога, у радном

односу је и 179 државних службеника и намештеника на одређено време због повећаног обима посла. За 7 државних службеника мирују права и обавезе у Републичком геодетском заводу и тај број државних службеника није садржан у постојећем броју државних службеника. Републички геодетски завод планира њихов повратак на рад у Завод у 2015. години.

Нацртом кадровског плана за 2015. годину планиран је број од 2307 државних службеника и намештеника у радном односу на неодређено време и 179 државних службеника и намештеника у радном односу на одређено време због повећаног обима посла.

У погледу запошљавања стручног кадра у складу са систематизацијом, односно у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу 01 број 110-1/2014, на који је Влада Републике Србије дала сагласност закључком 05 број 110-7793/2014 од 22.10.2014. године, а који је ступио на снагу 30.10.2014. године, указујемо да се Републички геодетски завод мора придржавати одредаба Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11,93/12, 62/13, 63/13, и 108/13), којим је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године. С обзиром на одредбе Закона о буџетском систему, Републички геодетски завод да би расписао јавни конкурс за попуњавање слободних радних места предвиђених Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу и пријем у радни однос на неодређено време нових запослених претходно мора добити сагласност Владе Републике Србије.

Из изнетих разлога запошљавање није обављено у броју који одговара садашњој систематизацији, као ни према броју који одговара претходној систематизацији предвиђеној Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу број 110-3/2010 од 27.12.2010. године, на који је Влада Републике Србије дала сагласност закључком 05 број 110-9890/2010 од 29.12.2010. године, а који је ступио на снагу 01.01.2011. године (систематизовано 319 радних места са укупно 2.715 државних службеника и намештеника), услед чега не постоји документ који садржи текст оглашеног јавног или интерног конкурса.

2. Да ли је Републички геодетски завод, у циљу информисања странака, израдио адекватан приручник? Да ли је приручник објављен и доступан на интернет презентацији Републичког геодетског завода?

6. Да ли су, у циљу информисања странака, израђени информативни флајери са подацима о процедурама и потребним документима? Да ли су флајери доступни грађанима или објављени на интернет презентацији Завода?

Републички геодетски завод није израдио посебан приручник, али на свом сајту www.ggz.gov.rs као и у Службама за катастар непокретности пружа странкама информације у вези поступка уписа непокретности и права на њима у катастар непокретности. На наведеном сајту, као и у Службама за катастар непокретности доступне су странкама информације о услугама које пружа Републички геодетски завод, које између осталог, обухватају информације о поступку, процедурама и потребним документима за провођење промена у катастру непокретности. Указујемо да једну врсту приручника представља Водич под називом "Корак по корак до уписа у катастар непокретности" који има за циљ да корисницима пружи основне информације у вези са поступком уписа непокретности и права на њима.

Посебно указујемо да је Републички геодетски завод ради што потпунијег информисања корисника својих услуга припремио пано за огласне табле за све Службе за катастар непокретности и то за: 1) упис имаоца права на непокретности - парцела, објекат и посебан део зграде (стан, пословни простор и гаража) 2) упис објекта (са

уписом имаоца права) 3) упис или брисање хипотеке: 4) промена правног статуса објекта који је уписан у катастар непокретности – за објекат уписан без грађевинске дозволе; за објекат уписан са грађевинском дозволом; 5) промена настала парцелацијом, препарцелецијом или исправком граница катастарских парцела. Таксативно је наведена потребна документација, као и износ републичких административних такси, такси за услуге Републичког геодетског завода и бројеви жиро рачуна за уплату истих. Такође, сваки пано садржи контакт адресу, телефон и mail адресу надлежне Службе за катастар непокретности и Републичког геодетског завода.

Такође израђен је Информатор о раду Републичког геодетског завода, као и информативни флајери са подацима и потребним документима који су објављени на сајту интернет страници Републичког геодетског завода www.rgz.gov.rs, а налазе се и у Службама за катастар непокретности.

ДОКАЗ:

Сајт Републичког геодетског завода www.rgz.gov.rs

1. Потребна документација и таксе за упис у катастар непокретности
2. Обрасци за подношење захтева
3. Корак по корак до уписа у катастар непокретности (намера овог водича је да корисницима пруже основне информације у вези са поступком уписа непокретности и права на њима)
4. Информатор о раду Републичког геодетског завода
5. Централна евиденција хипотека
6. Катастар непокретности KпWeb
7. Јавни увид у базу Регистра промета непокретности
8. Услуге које Републички геодетски завод пружа
9. Организација Републичког геодетског завода
10. Издања Републичког геодетског завода
11. Интернет сервис за подношење захтева

10. Да ли је креиран план и програм обуке запослених на информативном шалтеру о односима са странкама?

Директор Републичког геодетског завода донео је дана 15.07.2014. године Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу број 110-1/2014. Наведеним Правилником систематизована су у Службама за катастар непокретности које се уподобљавају Одељењу следећа радна места: број 146) радно место за стручне и управне послове; број 147) радно место за управне послове; број 148) радно место за правне и опште послове; у Службама за катастар непокретности које се уподобљавају Одсеку систематизована су следећа радна места: број 165) радно место за стручне и управне послове и број 166) радно место за правне и опште послове. У опису послова наведених радних места, између осталог, је пружање информација и бесплатне правне помоћи правним и физичким лицима у вези уписа у катастар непокретности. На предметним радним местима биће распоређени државни службеници који имају стечено високо образовање из научне области правне науке на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање 4 године, као и положен правосудни испит, односно државни стручни испит. Сматрамо да ће државни службеници који ће бити распоређени на предметним радним местима, са својим образовањем, радним и стручним искуством пружити странкама све потребне информације и правну помоћ. Наиме, наведени државни службеници су с обзиром на стручно искуство већ обучени и оспособљени за пружање предметних информација и правне помоћи.

ДОКАЗ: Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу 01 број 110-1/2014 од 15.07.2014. године

Указујемо да још нисмо у потпуности направили програм и план обуке запослених који ће пружати информације и бесплатну правну помоћ правним и физичким лицима у вези уписа у катастар непокретности, те вам исти не можемо доставити.

Уједно указујемо да су и до сада сви државни службеници у Републичком геодетском заводу успешно, стручно и квалитетно пружали информације странкама у вези уписа непокретности и права на њима у катастар непокретности. У свом раду државни службеници поштују правила предвиђена Кодексом понашања државних службеника. Информације и бесплатна правна помоћ странкама се и до сада давала и даје и даље у пријемним канцеларијама, као и телефонским и електронским путем, а по потреби и од стране одређених службеника у чијем опису посла је тражена информација.

Мера 3.6.1.3

12. Да ли је израђен план и програм кампање за промовисање електронског катастра непокретности, вредности укњижене непокретности, потребно процедуре и документима?

Републички геодетски завод није израдио посебан план и програм кампање, као ни план медијске пропраћености за промовисање електронског катастра непокретности. Међутим, Републички геодетски завод кампању промовисања електронског катастра спроводи већ дужи низ година и ову активност је реализовао на свом сајту www.rgz.gov.rs. Овај Завод на свим скуповима, семинарима, презентацијама, конференцијама за медије, као и у средствима јавног информисања промовише електронски катастар, као и чињеницу да укњижена непокретност више вреди. Републички геодетски завод ће то чинити и у будућности. Такође, и у свом раду са странкама константно промовишемо електронски катастар дајући упутства странкама како могу претражити податке базе катастра непокретности без долажења у Службу за катастар непокретности. Посебно истичемо да уписана непокретност има већу тржишну вредност, а власник уписане непокретности може да, да изјаву да се на његовој непокретности упише хипотека ради обезбеђења кредита, што је од значаја за грађане и привреднике. Након, извршеног уписа у катастар непокретности, грађанима је омогућено да своја права на непокретности докажу достављањем листа непокретности који се као доказ издаје из базе података катастра непокретности.

На предметном сајту овог Завода се налази сервис KpWweb који представља Интернет сервис који омогућава претраживање базе података катастра непокретности. База података представља централну базу података катастра непокретности у Републици Србији и формирана је преузимањем података који се одржавају у Службама за катастар непокретности. У погледу избора претраге базе података катастра непокретности разликујемо јавни приступ и регистроване кориснике. Код јавног приступа претраге базе података катастра непокретности могуће је добити основне информације о непокретностима (као и информацију да ли постоји терет на непокретности и да ли је поднет захтев за провођење промене на тој непокретности) и основне информације о имаоцима права на непокретностима (име и презиме, односно назив правног субјекта, као и адреса имаоца права). Није могуће претраживати податке по матичним бројевима имаоца права, нити се ова информација приказује код прегледа података (поштовање одредаба Закона о заштити података о личности). Регистровани корисници могу поред стандардног претраживања непокретности (преко броја парцеле или адресе објекта) да претражују преко назива имаоца права непокретности (име и презиме, односно назив правног лица) или матичног броја (ЈМБГ, односно матични број правног лица).

Такође, регистровани корисници могу да прегледају непокретности одређеног листа непокретности.

На сајту Републичког геодетског завода дате су информације о поступку за пријем лица која желе да постану регистровани корисници.

ДОКАЗ:

Сајт Републичког геодетског завода www.rgz.gov.rs

Катастар непокретности KпWeb

Интернет сервис KпWeb – Јавни приступ и Регистровани корисници

Мера 3.6.1.4

18. Да ли је Републички геодетски завод израдио анализу потреба која се односи на јачање капацитета организационих јединица Служби за катастар непокретности као и интерне контроле у оквиру Сектора за стручни и управни надзор.

Републички геодетски завод је израдио Документациону основу за израду Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу број 110-1/2014 од 24.02.2014. године у којој је обухваћена анализа потреба која се односи на јачање капацитета организационих јединица Служби за катастар непокретности као и интерне контроле у оквиру надлежних Сектора.

У наведеној Документационој основи је између осталог наведено, да је Влада Републике Србије донела Закључак 05 број 110-7203/2013 од 25.08.2013. године којим је усвојила Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, а којим су утврђене мере и активности Завода у спровођењу Стратегије. Између осталог, предвиђено је да Завод измени подзаконски акт о систематизацији радних места тако да предвиди радно место за рад на информативном шалтеру, у циљу обезбеђивања бесплатне правне помоћи у ужим унутрашњим јединицама Завода - Службама за катастар непокретности. Такође је предвиђено да се изменом акта о систематизацији радних места и запошљавањем одговарајућег броја стручних кадрова изврши јачање капацитета Служби за катастар непокретности, као и интерне контроле.

ДОКАЗ: Документациона основа за израду Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу број 110-1/2014 од 24.02.2014. године

Указујемо да Сектор за стручни и управни надзор, Сектор за правне послове и Сектор за катастар непокретности врше унутрашњу контролу и пружају стручну помоћ Службама за катастар непокретности. Дана 18. септембра 2014. године, Сектор за стручни и управни надзор и Сектор за катастар непокретности су извршили унутрашњу контролу рада Службе за катастар непокретности Шабац и том приликом су пружили стручну помоћ у организацији рада Службе, као и на решавању најсложенијих предмета из надлежности Службе. Комплетном поступку присуствовали су руководиоци и стручна лица из Служби за катастар непокретности Владимирци, Коцељева и Богатић. Такође, је у Служби Шабац инсталирана нова верзија софтвера, те је извршена и обука за рад са новим командама, као и практичан рад.

Дана 15. и 16. септембра 2014. године, Сектор за катастар непокретности је извршио унутрашњу контролу и пружио стручну помоћ у Службама за катастар непокретности Јагодина, Свилајнац и Деспотовац. Један од основних циљева те контроле је повећање ажурности, ефикасности и економичности поступка из надлежности Служби. С обзиром да је у наведеним Службама инсталирана нова верзија софтвера Писарница, извршена је обука за рад са новим командама, као и практичан рад, у циљу повећања ефикасности рада Служби.

У току септембра месеца Републички геодетски завод је одржао радионице у вези примене Закона о јавном бележништву који је ступио на снагу 1. септембра 2014. године, на којима су присуствовали државни службеници из Служби за катастар непокретности, у чијем опису послова спада примена наведеног Закона. Одговоре на питања у вези са применом Закона о јавном бележништву дали су професори Правног факултета у Београду. Такође у априлу месецу 2014. године организоване су радионице на тему поступак решавања управних предмета из пилот пројекта "Дан за дан" коју је организовао Сектор за стручни и управни надзор.

Указујемо да сходно Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Републичком геодетском заводу, сваки Сектор пружа Службама за катастар непокретности стручну помоћ, која се односи на послове из делокруга тог Сектора.

Мера 3.6.1.6

29. Да ли је израђен правилник којим се усклађује начин издавања извода из катастра тако да исти има форму електронског потписа и документа.

Наведени Правилник којим се усклађује начин издавања извода из катастра тако да исти имају форму електронског потписа и документа, није израђен из следећих разлога:

Стратегија реформе јавне управе у Републици Србији, као и Стратегија развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године, као један од приоритета предвиђају и успостављање електронског катастра непокретности. Такође, Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, Републичком геодетском заводу као одговорном субјекту одређено је спровођење и реализација мере да све непокретности у Републици Србији и са њима повезани подаци буду уписани у јавни електронски катастар непокретности, као и да се усклади начин издавања извода из катастра тако да исти имају форму електронског документа са електронским потписом.

У обављању послова из своје надлежности, а у циљу постизања ефикаснијег рада, Републички геодетски завод нуди низ електронских јавних услуга (сервиса) и активно ради на њиховом побољшању како би се омогућило свим корисницима да послове завршавају брже и једноставније. Сходно изнетом, Републички геодетски завод планира да у свом раду уведе и примену електронског документа, како би се створила могућност да се јавне исправе о чињеницама о којима овај Завод води службену евиденцију издају у форми електронског документа.

Одредбом члана 7. Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10 и 65/13) прописано је да се на поједина питања уписа стварних права која нису уређена овим законом сходно примењују одредбе закона којим се уређује својина и друга стварна права, а на поједина питања поступка која нису уређена овим законом сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Одредбом члана 123. став 1. Закона о државном премеру и катастру прописано је да се захтев за упис подноси у писаном облику.

Закон о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10) не прописује електронско општење органа и странака. Одредбом члана 54. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се поднесцима сматрају захтеви, обрасци који се користе за аутоматску обраду података, предлози, пријаве, молбе, жалбе, приговори и друга саопштења којима се странке обраћају органима. Одредбом става 2. истог члана прописано је да се поднесци, по правилу предају непосредно или шаљу поштом писмено, или се усмено саопштавају у записник, а могу се, ако није другачије прописано, изјављивати и телеграфски,

односно телефаксом. Кратка и хитна саопштења могу се давати и телефоном, ако је то, по природи ствари, могуће.

Одредбом члана 57. став 2. наведеног Закона прописано је да је подносилац дужан да својеручно потпише поднесак. Изузетно, поднесак може уместо подносиоца потписати његов брачни друг, један од његових родитеља, син или кћи, или адвокат који је по овлашћењу странке саставио поднесак. Лице које је потписало поднесак дужно је да на поднеску потпише своје име и стави своју адресу.

Одредбом члана 1. став 2. Закона о електронском потпису ("Службени гласник РС", број 134/04) прописано је да се одредбе тог закона примењују на општење органа, општење органа и странака, достављање и израду одлуке органа у електронском облику у управном, судском и другом поступку пред државним органом - **ако је законом којим се уређује тај поступак прописана употреба електронског потписа.**

Одредбом члана 4. став 3. Закона о електронском документу ("Службени гласник РС", број 135/04) прописано је да се одредбе ст. 1. и 2. тог члана не примењују на друге правне послове или радње, за које је посебним законом или на основу закона донетих прописа, изричито одређена употреба својеручног потписа у документима на папиру или овера својеручног потписа.

Имајући у виду наведено, Републички геодетски завод је актом 07 број 09-255/2014 од 07.11.2014. године затражио од Министарства државне управе и локалне самоуправе мишљење да ли Републички геодетски завод може издавати листове непокретности, уверења као и друге исправе о чињеницама о којима води службену евиденцију, у форми електронског документа са електронским потписом.

Републичком геодетском заводу је дана 20.11.2014. године достављен акт Министарства државне управе и локалне самоуправе број 011-00-00261/2014-17 од 12.11.2014. године, у којем истичу да је потребно да се поводом наведеног питања обратимо Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као органу државне управе који врши надзор над Републичким геодетским заводом и који сагласно члану 80. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14) даје мишљења о примени одредаба закона и других општих прописа из своје надлежности.

Указујемо да је у току поступак израде измена и допуна Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10 и 65/13) којим ће бити прописано да Републички геодетски завод може издавати изводе из катастра тако да исти имају форму електронског документа са електронским потписом. Након тога, створиће се услови за израду предметног Правилника, као подзаконског акта.

Указујемо да смо вам доставили све копије докумената које Републички геодетски завод поседује.

Посебно истичемо да Републички геодетски завод обавља консултације са Министарством правде у вези спровођења мера и активности из наведеног Акционог плана.

С поштовањем,

В.Д. ДИРЕКТОРА

Проф. др Зоран Поповић, дипл.геод.инж.

Прилог: као у тексту

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД
07 Број: 07-1045/2014-1
Датум: 25.12.2014. године
Београд
СЈ

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
- за госпођу Анђелку Марковић-

11000 БЕОГРАД
Ул. Београдска бр. 54

Вашим захтевом од 01.12.2014. године за приступ информацијама од јавног значаја, тражили сте од Републичког геодетског завода обавештење о информацијама и достављање копије документа који садржи тражене информације, у вези Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. године до 2018. године, где су одговорни субјекти Републички геодетски завод и Службе за катастар непокретности.

Поводом предметног захтева, Републички геодетски завод Вам је актом 07 број 07-1045/2014 од 05.12.2014. године дао обавештење о траженим информацијама и доставио копије докумената који садрже исте.

Овим актом, дајемо Вам одговор на питања под редним бројем 27. и 28. из Вашег захтева од 01.12.2014. године.

Републички геодетски завод је за обуке и усавршавање запослених у 2014. години утрошио 844.704,00 динара. Предлогом Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину и Финансијским планом овог Завода за 2015. годину, планирана су средства за обуку и усавршавање запослених у износу од 1.501.000 динара како би се спровео план обуке запослених предвиђен Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. године до 2018. године.

С поштовањем,

Б.Д. ДИРЕКТОРА

Проф. др Зоран Поповић, дипл.геод.инж.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
Број: 500-01-1276/2014-16
Датум: 17.12.2014.године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
МАРКОВИЋ АНЂЕЛКА

БЕОГРАД
Београдска 54/7

Поштована,

На основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник РС» бр. 120/04; 54/07; 104/09 и 36/10) и Вашег захтева бр. 500-01-1276/2014-16 од 16.12.2014. године, обавештавамо Вас да ћемо Вам одговорити што пре, а најкасније у року од 40 дана на основу члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

С поштовањем,

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
За поступање по Закону о слободном
приступу информацијама од јавног
значаја
Аурелија Бокшан

A. Boksan

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

проф. др Берислав Векић

B. Vekic

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Број: 500-01-1104/2014-16

Датум: 5.12.2014.године

Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

БЕОГРАД
Београдска 54

На основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник РС» бр. 120/04; 54/07; 104/09 и 36/10) и Вашег захтева бр. 500-01-1104/2014-16 од 30.10.2014. године, достављамо следеће информације:

Одговори на питања:

1, 5. и 7. Министарство здравља израдило је анализу ризика на корупцију системских закона, са препорукама и то: Закона о здравственој заштити, Закона о здравственом осигурању, Закона о коморама здравствених радника и Закона о лековима и медицинским средствима, а што се односи на активност садржану у делу 3.7.1.1.

Напомињемо да је Министарство правде у сарадњи са Министарством здравља образовало фокус групу за борбу против корупције (узимајући у обзир Акциони план за Поглавље 23 у поступку преговора са ЕУ), која ће израдити анализу целокупног правног оквира у области здравства, односно у току су активности на изменама и допунама закона у области здравства (радне верзије). За све ближе информације о наведеној активности можете се обратити Министарству правде.

Акционим планом за спровођење Националне стратегије није предвиђена обавеза образовања радних група за израду анализе ризика на корупцију напред наведених системских закона, међутим, Министарство здравља образовало је радне групе за израду анализе ризика на корупцију који су садржани у одредбама Закона о здравственој заштити, Закона о здравственом осигурању, Закона о коморама здравствених радника и Закона о лековима и медицинским средствима. У прилогу достављамо решења о именовану радних група и акте који садрже извршену анализу са препорукама.

Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства није предвиђен за анализу у оквиру активности 3.7.1.1. Наиме, овај закон је усвојила Народна скупштина и

исти је објављен у („Службеном гласнику РС“, број 123/14), тако да није био предмет анализе. То значи да је испуњена у року и активност 3.7.3. утврђена Акционим планом.

2. и 3. У оквиру активности 3.7.1.2, након извршене анализе из предходне активности, израдиће се нацрти Закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити, Закона о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, Закона о изменама и допунама Закона о коморама здравствених радника и Закона о изменама и допунама Закона о лековима и медицинским средствима, а након тога ускладиће се подзаконски прописи са изменама и допунама наведених закона.

4. Израђен је Нацрт закона о потврђивању Европске повеље о правима пацијената. Процедура је започета, међутим добијено је мишљење Министарстава спољних послова број 486-3/2014 од 22.7.2014. године, да према својој садржини и форми Европска повеља не подлеже поступку потврђивања међународних уговора, те би сходно томе предлог за њеним потврђивањем требало повући из даље процедуре.

6. Министарство је извршило активност садржану у делу 3.7.2.1, односно потписан је Меморандум о сарадњи између Министарства здравља, Министарства правде, МУП-а, Одбора за здравље и породицу Народне скупштине, РЈТ-а, ДРИ и Агенције за борбу против корупције. У прилогу достављамо наведени меморандум и допис упућен Народној скупштини.

8. Израђена је анализа потреба за изградњу капацитета за здравствену инспекцију. У прилогу достављамо копију документа.

9. Законом о здравственој заштити у члану 155. став 6) утврђено је да Здравствени савет подноси Народној скупштини извештај о своме раду најмање једанпут годишње.

10. Активност 3.7.2.8. је извршена, на сајту Министарства отворен је линк где се објављују подаци здравствених установа о свим поступцима јавних набавки које су спровеле здравствене установе, по свим основима.

Посебно истичемо да је 12. септембра 2014. године, упућена апликација за чланство Републике Србије (Министарства здравља) у Европској мрежи за борбу против корупције и превара у здравству (European Healthcare Fraud & Corruption Network). Ова апликација је прихваћена 23. септембра 2014. Године. Чланство наше земље у горе поменутој организацији је веома важно, као доказ посвећености земље и јавних институција борби против корупције, конкретно корупције у здравству.

С поштовањем,

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
За поступање по Закону о слободном
приступу информацијама од јавног
значаја
Аурелија Бокшан

А. Бокшан

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
В Л А Д А
- Генерални секретаријат -
61 број: 07-14761/2014
20. новембар 2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
-Анђелка Марковић-

11000 БЕОГРАД
Београдска бр. 54.

Поступајући по Вашем захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, упућен Генералном секретаријату Владе Републике Србије, у којем тражите обавештење да ли Генерални секретаријат Владе поседује тражену информацију и достављање копије документа који садржи тражену информацију :

1. Да ли је Генерални секретаријат Владе поднео Народној скупштини предлоге закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити, Закона о здравственом осигурању, Закона о коморама здравствених радника и Закона о лековима и медицинским средствима,

2. Да ли је Генерални секретаријат Владе Народној скупштини поднео Предлог закона о потврђивању Европске повеље о правима пацијената, овим путем Вас обавештавамо:

Влада Републике Србије је на 123. седници од 30. децембра 2013. године усвојила Предлог закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити а на 126. седници од 10. јануара 2014. године Предлог закона о изменама и допунама закона о здравственом осигурању. Ови закони су достављени Народној скупштини пре избора нове Владе 27. априла 2014. године и повучени из скупштинске процедуре у новом мандату Владе на 1. седници од 28. априла 2014. године.

У новом мандату Владе, Народној скупштини су поднети и усвојени на седници Народне скупштине следећи закони:

Закон о измени закона о здравственој заштити, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 93/14,

Закон о измени закона о здравственом осигурању, објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/14,

Закон о изменама закона о здравственом осигурању, објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 123/14.

Такође Вас обавештавамо, да смо увидом у документацију Владе утврдили да Влада није у упитном периоду донела предлоге: Закона о коморама здравствених радника и Закона о лековима и медицинским средствима.

У вези са другом тачком захтева, истичемо да је Влада донела Предлог закона о правима пацијената који је усвојен на седници Народне скупштине и објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 45/13.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Неделић

Република Србија
ЗДРАВСТВЕНИ САВЕТ
Број: 153-02-3982/2014-01
Датум: 13.11.2014. године
Београд

Немањина 4, Београд
Тел: 011 362 12 15
Факс: 011 362 12 16
E-mail: office@zdravstvenisavetsrbije.gov.rs
www.zdravstvenisavetsrbije.gov.rs

Београдски центар за људска права
Г-ђа Анђелка Марковић

Београдска 54
11000 Београд

Поштована г-ђо Марковић,

Обавештавам Вас у име чланова Радног тела за акредитацију програма КЕ Здравственог савета Србије да је мандат свим члановима Здравственог савета Србије истекао 09.04.2014. године.

Извештај о раду Радног тела за акредитацију програма КЕ Здравственог савета Србије у 2013. години, заједно са предлозима унапређења процеса акредитације (Измене и допуне „Правилника о ближим условима за спровођење континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике“) и увођења праћења и процене квалитета извођења програма КЕ („Правилник о ближим условима за праћење и процену квалитета извођења акредитованог програма континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике“) достављени су Министру здравља РС (последњи пут 08.04.2014. године и 15.09.2014. године).

Од истека мандата до данас чланови Радног тела за акредитацију програма КЕ Здравственог савета Србије само омогућавају несметано одвијање процеса акредитације програма КЕ. Такође, у међувремену, проф. др Драган Делић је именован за директора Лекарске коморе Србије, па је Министарство здравља једино које може да Вам достави тражене информације.

С поштовањем,

Председник Радног тела ЗСС за акредитацију програма КЕ
Проф. др Сандра ~~Ивковић~~ Грујић с.р.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Број: 07-00-01210/2014-01

Датум: 09.12.2014. године

Београд

Немањина 22-26

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
- Весна Петровић -

11000 БЕОГРАД
Београдска 54

Поступајући по Вашем захтеву који сте дана 03.12.2014. године поднели Министарству просвете, науке и технолошког развоја, а којим захтевате „информације у вези са изменама Закона о основном и средњем образовању и Закона о високом образовању“, на основу члана 5. и у року утврђеном чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС" број 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), обавештавамо Вас о следећем:

Дописом број: 07-00-01211/2014-01 од 05.12.2014. године доставили смо Вам тражене информације којима располажемо у вези са Законом о високом образовању чије су измене и допуне усвојене на седници Народне скупштине Републике Србије дана 10. септембра 2014. године.

Имајући у виду донету Националну стратегију за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Закључак о усвајању Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, Министарство просвете, науке и технолошког развоја приступило је изради, између осталог, и два закона, и то Закона о измена и допунама Закона о основном образовању и васпитању и Закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању.

У вези са наведеним, у прилогу Вам достављамо:

- Решење о образовању Радне групе за израду измена и допуна Закона о основном образовању и васпитању, број: 119-01-00282/2014-07 од 02.07.2014. године;

- Решење о образовању Радне групе за израду Нацрта закона о измена и допуна Закона о средњем образовању и васпитању, број: 119-01-94/2014-03 од 12.06.2014. године;

- Допуна решења о образовању Радне групе за израду Нацрта закона о измена и допуна Закона о средњем образовању и васпитању, број: 119-01-94/2014-03/1 од 04.07.2014. године;

- Допуна решења о образовању Радне групе за израду Нацрта закона о измена и допуна Закона о средњем образовању и васпитању, број: 119-01-94/2014-03/1 од 30.07.2014. године.

Формиране радне групе ће започете активности наставити пошто се донесе
кровни закон из области образовања и васпитања, и то Закон о изменама и допунама
Закона о основама система образовања и васпитања, чија израда је у току, а иницирана
је, између осталог, и горе наведеним стратешким документима, о чему смо Вам већ
доставили информације дописом број: 07-00-01211/2014-01 од 05.12.2014. године.

МИНИСТАР
др Срђан Вербић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Број: 07-00-01211/2014-01

Датум: 05.12.2014. године

Београд

Немањина 22-26

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

- Весна Петровић -

11000 БЕОГРАД

Београдска 54

Поступајући по Вашем захтеву који сте дана 03.12.2014. године поднели Министарству просвете, науке и технолошког развоја, а којим захтевате информације у вези са изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања и Закона о високом образовању, на основу члана 5. и у року утврђеном чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС" број 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), обавештавамо Вас о следећем:

1. У вези са таким 1. и 2. Вашег захтева, обавештавамо Вас да је анализа свих закона у области образовања спроведена у сарадњи са Агенцијом за борбу против корупције. Формирана је Координациона радна група за унапређење нормативног оквира у просвети, која се од почетка 2013. године на више састанака бавила проучавањем како системског закона, тако и посебних закона којима се уређују специфичности појединих нивоа образовања, као и Законом о високом образовању. Као резултат наведеног рада, урађене су и прослеђене свим члановима радне групе Препоруке Агенције за борбу против корупције, које представљају полазну основу за измене и допуне закона у области образовања.

Наведене Препоруке су усвојене фебруара 2014. године и налазе се на интернет страници Агенције за борбу против корупције (www.acas.rs).

Током израде анализе, као ризици корупције у овим законима, посебно су препознате следеће области: разлози за разрешење чланова органа управљања у установама у области предуниверзитетског образовања; пријем у радни однос запослених; престанак важења дозволе за рад и акредитације високошколске установе; непостојање прецизних рокова за поступање по жалби на решење којим се одбија захтев за акредитацију, рока за утврђивање минималних услова за избор у звања наставника од стране Националног савета за високо образовање, као и рока у коме ће Влада именовати представнике оснивача у савет високошколске установе.

2. У вези са тачком 3. захтева, обавештавамо Вас да је Агенција за борбу против корупције формирала, у складу са чл. 5. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС" бр. 97/08, 53/10, 66/11-УС и 67/13-УС), Координациону радну групу за унапређење нормативног и институционалног оквира у просвети, коју чине представници Конференције Универзитета Србије, Конференције академских струковних студија, Студентске конференције академија струковних студија Србије, Студентске конференције универзитета у Србији, Уније синдиката просветних радника Србије, Савета за борбу против корупције, Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства унутрашњих послова, Народне скупштине Републике Србије, Управе за јавне набавке, Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних

Суди, Прекршајног суда у Београду, Апелационог Прекршајног суда у Београду, Вишег касационог суда, Републичке просветне инспекције, Апелационог јавног гушилаштва и Агенције за борбу против корупције.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја не поседује документ који садржи имена и презимена свих представника органа/институција који су учествовали у изради ове анализе. Наведене информације можете добити у Агенцији за борбу против корупције која је и формирала наведену Координациону радну групу.

3. У вези са тачком 4. Вашег захтева, у прилогу Вам достављамо:

- Решење о образовању радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, број: 119-01-00218/2014-02 од 21.11.2014. године;

- Решење о образовању радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, број: 119-01-257/2014-02 од 17.06.2014. године.

4. У вези са тачком 5. и 6. Вашег захтева, обавештавамо Вас да је Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању усвојен на седници Народне скупштине 10. септембра 2014. године.

У Министарству просвете, науке и технолошког развоја је у току рад на изради нацрта Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања.

5. У вези са тачкама 7. - 12. Вашег захтева, обавештавамо Вас да ће Нацрт закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања бити достављен на увид јавности када радна група заврши рад на изради Нацрта закона.

Што се тиче Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, Одбор за јавне службе Владе Републике Србије донео је закључак да се јавна расправа о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о високом образовању спроведе у периоду од 25. јуна 2014. године до 16. јула 2014. године.

Нацрт закона био је објављен на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја www.mpn.gov.rs и на порталу е-управе, а примедбе, предлози и сугестије достављали су се Министарству просвете, науке и технолошког развоја на е-mail адресу: javna.rasprava@mpn.gov.rs, са назнаком: „високо образовање”. На сајту Министарства је било оглашено да је у току јавна расправа за наведени закон, са позивом свим заинтересованим да се укључе, и то у делу: „Конкурси и јавни позиви“ - „Јавне расправе“. Наведена информација је и даље објављена на интернет страници Министарства и можете јој приступити путем линка: <http://www.mpn.gov.rs/konkursi-i-javni-pozivi/javne-rasprave/1382-javna-rasprava-o-nacrtu-zakona-o-izmenama-i-dopunama-zakona-o-visokom-obrazovanju>.

Текст Нацрта закона представљен је на јавној расправи коју је организовала Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, дана 8. јула 2014. године у Београду, у сарадњи са Министарством и Преговарачким тимом за вођење преговора о приступању Србије Европској унији, којој су присуствовали представници Министарства, стручњаци, представници Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Србије Европској унији и представници преко 30 организација цивилног друштва. У току јавне расправе представници организација цивилног друштва имали су прилику да дају коментаре и сугестије на предложена законска решења, које су касније доставили Министарству и у писменој форми у предвиђеном року.

Податке о именима и презименима свих учесника на овом скупу не поседује Министарство, већ Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, која је скуп организовала.

Радна група Министарства која је учествовала у изради Нацрта закона није водила посебан записник на својим састанцима. Она је анализирала све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи. Прихваћене су примедбе које се односе, између осталог, на: однос Националног савета за високо образовање и Комисије за акредитацију и проверу квалитета у двостепеном поступку око акредитације студијских програма и

установе; финансирање Комисије за акредитацију и проверу квалитета; рокове за доношење појединих одлука; учешће страних рецензента у акредитацији студијских програма докторских студија; јавност докторске дисертације; регулисање звања и времена избора сарадника у пољу уметности; поступак признавања страних високошколских исправа; организацију испита на даљину за студенте из иностранства и избор органа управљања у високошколским установама чији оснивач није Република Србија. Нису прихваћене примедбе које се односе се на материју која се не може регулисати изменама постојећег Закона, јер захтевају детаљније сагледавање стања у систему и тешко да се могу усагласити са већ постојећим решењима у Закону. Такође, нису прихваћене примедбе које би снизиле постојеће стандарде за квалитет високог образовања. Како Министарство има намеру да у наредном периоду приступи доношењу новог Закона о високом образовању, имаће у виду све конструктивне предлоге са јавне расправе који ће допринети даљем унапређивању система високог образовања.

Извештај о спроведеној јавној расправи о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, који је био део документације коју је неопходно било приложити за седницу Владе на којој се разматрао и усвојио Нацрт закона, објављен је на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја www.mpn.gov.rs и то у делу „Конкурси и јавни позиви“, „Јавне расправе“, а можете у приступити путем линка: <http://www.mpn.gov.rs/konkursi-i-javni-pozivi/javne-rasprave/1426-izvestaj-sa-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-izmenama-i-dopunama-zakona-o-autorskom-i-srodnim-pravima>.

Примедбе на текст Нацрта закона и предлози за његову допуну достављани су путем е-поште, како је назначено у Програму јавне расправе, али и путем поште. Примедбе и сугестије у току јавне расправе доставили су: Национални савет за високо образовање, Конференција универзитета Србије-КОНУС, Конференција академија струковних студија Србије-КАСС, Комисија за акредитацију и проверу квалитета-КАПК, Студентска конференција универзитета Србије-СКОНУС, Универзитет уметности у Београду, Природно-математички факултет Универзитета у Крагујевцу, Факултет за спорт Универзитета „Унион-Никола Тесла“ у Београду, факултет из Новог Сада, оснивачи Правног факултета Универзитета „Унион“ у Београду, ПРИВУС-Удружење приватних високошколских установа Србије, Удружење студената са хендикепом, Удружење струковних специјалиста Србије, Заједница института Србије, Група асистената Математичког факултета Универзитета у Београду, Центар за развој образовања Београдске отворене школе, поједини наставници, студенти као и друга заинтересована физичка лица.

Приликом израде овог закона прикупљане су информације о најбољим праксама. Чланови радне групе су била лица са великим угледом у области високог образовања (Срђан Станковић, председник Националног савета за високо образовање, Миодраг Поповић, проректор Београдског универзитета и професор на Електротехничком факултету, Зорана Лужанин, професор на Универзитету у Новом Саду и др.), а консултован је и низ редовних професора Универзитета у Београду који свакако имају информације о најбољим праксама у овој области.

6. У вези са тачкама 13. и 14. Вашег захтева, обавештавамо Вас да Министарство просвете, науке и технолошког развоја није планирало средства, нити је имало трошкове у вези са наведеним у Вашем захтеву.

МИНИСТАР
др Срђан Вербић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Број: 614-02-01669/2014-01

Датум: 27.11.2014. године

Београд
Немањина 22-26

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
- Весна Петровић -

11000 БЕОГРАД
Београдска 54

Поступајући по Вашем захтеву који сте дана 20.11.2014. године поднели Министарству просвете, науке и технолошког развоја, на основу члана 5. и у року утврђеном чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС" број 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), обавештавамо Вас о следећем:

1. Министарство просвете, науке и технолошког развоја није започело рад на изради Нацрта закона о просветној инспекцији.

Током израде Акционог плана за борбу против корупције, Министарство просвете, науке и технолошког развоја ставило је примедбу на захтев да се приступи изради посебног закона о просветној инспекцији у тренутку када је у току рад на Закону о инспекцијском надзору у Министарству за државну управу и локалну самоуправу.

Наиме, Министарство за државну управу и локалну самоуправу формирало је радну групу у чијем раду, поред чланова тог Министарства и представника свих других министарства и инспекцијских органа, учествује и представник овог Министарства.

На састанцима радне групе, један од кључних коментара Министарства просвете, науке и технолошког развоја био је да радном верзијом закона није јасно разграничен однос између општег и посебног закона када је у питању инспекцијски надзор са становишта инспекцијске контроле установа у области образовања и васпитања.

Министарству просвете, науке и технолошког развоја достављен је дана 26.11.2014. године од Министарства за државну управу и локалну самоуправу, на мишљење, Нацрт закона о инспекцијском надзору.

Након усвајања наведеног кровног закона у области инспекцијског надзора, Министарство просвете, науке и технолошког развоја започеће рад на изради посебног закона којим се уређује просветна инспекција, као специфичан сегмент инспекцијског надзора.

2. Одељење за инспекцијске послове у установама предшколског, основног, средњег и високог образовања и науке овог Министарства извршило је анализу броја и структуре потребних запослених и других потреба просветне инспекције.

3. Инспекцијски надзор врше општински / градски просветни инспектори који су запослени у јединицама локалне самоуправе и републички просветни инспектори који су запослени у Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

Општинских и градских просветних инспектора би требало да буде 206, а тај посао тренутно обавља 174 инспектора.

У Министарству просвете, науке и технолошког развоја систематизовано је 18 републичких просветних инспектора, а тај посао обавља 15. Неопходно је систематизовати најмање 36 просветних инспектора, како је и било када је формирана просветна инспекција. Такође, у области обављања послова инспекцијског надзора у високом образовању систематизовано је 5 просветних инспектора, док тај посао обавља само 3 инспектор, при чему је за обављање овог посла неопходно најмање 8 инспектора.

Постојећи број просветних инспектора на нивоу општине / града и републичких инспектора на нивоу Министарства не може да одговори великом броју захтева станака (установа, физичких лица, Јавног тужилаштва, Заштитника грађана и сл).

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је 23.10.2014. године о наведеном обавестило и Министарство правде у Извештају о реализованим мерама у спровођењу Акционог плана за борбу против корупције.

4. Надлежни организационе јединице Министарства, и то Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање и образовање одраслих, Сектор за школске управе, стручно-педагошки надзор и средње образовање и васпитање, Сектор за високо образовање, инвестиције, ученички и студентски стандард и јавне набавке и Сектор за развој образовања и међународну просветну и научну сарадњу, обавештени су од стране Одељења за усклађивање рада унутрашњих јединица за послове нормативе овог Министарства са препорукама Агенције за борбу против корупције и обавезом по Акционом плану за борбу против корупције да се уради план и програм кампање ради упознавања наставника, ученика и студената са правилима кодекса понашања за наставнике.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ОМЛАДИНЕ И СПОРТА
Број: 000-03-11/2014-02
Датум: 16.12.2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
За извршну директорку
Весну Петровић

БЕОГРАД
Београдска 54

ПРЕДМЕТ: захтев за приступ информацији од јавног значаја

Поштована,

Дана 03.12.2014. године, поднели сте Захтев за приступ информацији од јавног значаја, којим тражите информацију у вези са изменама Закона о спорту, односно, да ли је израђен Нацрт закона о изменама и допунама Закона о спорту.

С тим у вези, обавештавамо вас да је процес израде Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спорту у току.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ОМЛАДИНЕ И СПОРТА
Број : 000-03-12/2014-02
Датум: 16.12.2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
За извршну директорку
Весну Петровић

БЕОГРАД
Београдска 54

ПРЕДМЕТ: захтев за приступ информацији од јавног значаја

Поштована,

Дана 03.12.2014. године, поднели сте Захтев за приступ информацији од јавног значаја, којим тражите информацију у вези са изменама и допунама Правилника којим се утврђује транспарентно финансирање спортских активности, односно, да ли је донесен нови јединствени Правилник о финансирању програма из области од интереса за АП Војводину.

С тим у вези, обавештавамо вас да је Министарство омладине и спорта донело Правилник о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта („Службени гласник РС”, бр. 49/2012), којим се прописују критеријуми и начини одобравања програма којима се остварује општи интерес у области спорта и доделе средстава, изглед и садржина шредлога програма и документације која се уз предлог подноси, садржина и изглед извештаја о реализацији програма и начин и поступак контроле реализације одобрених програма.

Покрајински секретаријат за спорт и омладину дана 20.02.2012. године, донео је Правилник о суфинансирању пројеката из области спорта од интереса за АП Војводину, којим се утврђују: субјекти који могу поднети захтев за суфинансирање пројеката из области спорта; врата пројеката из области спорта које суфинансира Покрајински секретаријат за спорт и омладину; начин подношења захтева за добијање средстава; поступак по захтеву; начин правдања наменског трошења средстава из Буџета АП Војводине итд.

У том смислу, за сва питања из Захтева за приступ информацијама од јавног значаја која се односе на финансирање програма из области спорта од интереса за АП Војводину, можете се обратити Покрајинском секретаријату за спорт и омладину.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ОМЛАДИНЕ И СПОРТА
Број: 000-03-13/2014-02
Датум: 16.12.2014. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА
За извршну директорку
Весну Петровић

БЕОГРАД
Београдска 54

ПРЕДМЕТ: захтев за приступ информацији од јавног значаја

Поштована,

Дана 03.12.2014. године, поднели сте Захтев за приступ информацији од јавног значаја, којим тражите информацију у вези са израдом Правилника о расподели средстава намењених спорту у јавним предузећима на основу јасних критеријума и укидањем дискреционих права директорима јавних предузећа за расподелу.

Обавештавамо вас да је израда наведеног Правилника у току.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
7-00-00312/2014-32
Датум: 19. јануар 2015. године
Београд

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

11000Београд,
Београдска бр.54

Поштовани,

Поступајући по вашем захтеву за приступ информацијама од јавног значаја од 24.11.2014. године, у складу са одредбом члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) у прилогу Вам достављамо писано изјашњење Групе за координацију спровођења Националне стратегије за борбу против корупције .

С поштовањем,

Овлашћено лице за
поступање по захтеву за слободан приступ
информацијама од јавног значаја

Јелена Јазаревић

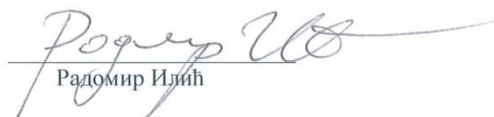
Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Број: 7-00-00312/2014-32
Датум: 15.01.2014. године
Београд

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
г-ђи Јелени Лазаревић
особи овлашћеној
за
поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја

Поштована,

Поводом Вашег захтева у предмету под горњим бројем, достављавам Вам у прилогу одговор Групе за координацију спровођења Националне стратегије за борбу против корупције.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Радомир Илић

Министарство правде је запримило иницијативу Агенције за борбу против корупције за доношење новог Закона о Агенцији. Увођење јаснијих и строжих правила о одговорности функционера, побољшање ефикасности рада Агенције и јачање њене независности као и усклађивање са Националном стратегијом за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Акционим планом за спровођење исте, разлози су за доношење новог Закона.

С друге стране, како су преговори о приступању Републике Србије са Европском унијом формално отворени Међувладином конференцијом 21. јануара 2014. године у Бриселу, то је Министарство правде након спроведених скрининга нашег законодавства, приступило изради Акционог плана за поглавље 23 где је као једна од активности у потпоглављу борба против корупције управо предвиђена измена Закона о Агенцији, уз средњорочну анализу надлежности, праћење примене Закона, јачање кадровских капацитета итд. Нацрт друге верзије Акционог плана доступан је на интернет страници Министарства правде <http://www.mpravde.gov.rs/tekst/7715/drugi-nacrt-akcionog-plana-za-poglavlje-23.php>, а наведене активности одређене су бројевима почев од 2.2.1.1. закључно са 2.2.1.6.

Министарство правде још увек није започело за израдом радне верзије Нацрта закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције, но у најскорије време ће приступити изради истог, и тиме испунити обавезе одређене како националним Акционим планом, тако и Акционим планом за поглавље 23 за који се усвајање очекује. Наиме, у фебруару ће се формирати радна група у чијем саставу ће бити и представника Агенције.

У вази са питањем реализације активности одређених у Акцином плану за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период 2013-2018, и то 4.3.1. и 4.3.3, обавештамо Вас да је након поделе Министарства правде и државне управе на два ресора, између представника истих договорено да је носилац ових активности Министарство државне управе.

Ресавска 13-15
01 - Број: *12/15*
28. новембар 2014. године
Београд

На основу члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник РС», бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010) и Информатора о раду Привредне коморе Србије, поступајући по захтеву Београдског центра за људска права из Београда, Београдска бр. 54, за приступ информацијама од јавног значаја, заведеног у ПКС под бр. 01-12/14 од 19.11.2014. године, достављамо

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е
о поседовању, изради копија и достављању докумената који садрже
тражене информације

Поступајући по захтеву Београдског центра за људска права из Београда, Београдска бр. 54, у року утврђеном чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, достављамо Вам фотокопију докумената који садрже тражене информације:

1. Привредна комора Србије у складу са овлашћењима из члана 11. став 1 алинеја 7. Закона о привредним коморама („Службени гласник РС“, бр. 65/2001, 36/2009 и 99/2011 - др. закон) 15. децембра 2005. године донела је Кодекс пословне етике и Кодекс корпоративног управљања, који су објављени у „Службеном гласнику РС“, бр. 1/2006. Доношењем ових кодекса, Република Србија се сврстала у ред земаља које имају свој национални кодекс пословне етике и кодекс корпоративног управљања, који доприносе даљем развоју аутономног права и пословне праксе засноване на етичким принципима.

Скупштина ПКС је 17. септембра 2012. године донела нови Кодекс корпоративног управљања („Службени гласник РС“, бр. 99/2012). Принципи и препоруке садржани у овом Кодексу нису обавезујући, али се препоручују свим друштвима капитала, а нарочито члановима Привредне коморе Србије, као најбоља пракса корпоративног управљања.

Привредна комора Србије објављује антикорупцијске стандарде и праксе, промовише стандарде Међународне трговинске коморе за борбу против корупције, правила Декларације о борби против корупције Глобалног договора Србија, као и привредна друштва која су усвојила антикорупцијске планове или планове интегритета (4.6.2 Створени услови за активније учешће приватног сектора у борби против корупције).

Привредна комора Србије је члан Међународне комисије за антикорупцију, Међународне трговинске коморе из Париза и редовно обавештава своје чланице о питањима правила и смерница МТК за борбу против корупције.

Привредна комора Србије је чланица мреже међународне организације Глобални договор у Србији, чији су оснивач УН и у њој се налази Секретаријат ове организације. ПКС је члан Управног одбора ГД у Србији и до средине 2012. године била је и председавајућа специјализоване Радне групе ГД у Србији за борбу против корупције. За време председавања ПКС поменутом радном групом, иницирана је и покренута „Декларација о борби против корупције“ у Србији, чија је потписница и Привредна комора Србије.

На интернет порталу ПКС у делу **КОМПАНИЈСКА АНТИКОРУПЦИЈА**, објављене су следеће информације: Кодекс пословне етике ПКС, Кодекс корпоративног управљања, стандарди Међународне трговинске коморе за борбу против корупције, Декларација о борби против корупције Глобалног договора Србије, пример добре праксе приватног предузећа које је усвојило планове интегритета.

Линкови са портала ПКС:

<http://www.pks.rs/KompanijskaAntikorupcija>

<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1411&p=3> Кодекс пословне етике ПКС

<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1412&p=3> Кодекс корпоративног управљања ПКС

<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1413&p=3> Правила МТК за борбу против корупције

<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1414&p=3> Декларација о борби против корупције Глобалног договора Србија

<http://www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1426&p=3> Пример добре праксе

2. Од почетка извештајног периода према Националној стратегији за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и пратећег Акционог плана за спровођење Стратегије, Привредна комора Србије је организовала 13 догађаја (скупова, семинара, обука) који на посредан или непосредан начин третирају антикорупцијске теме од интереса за пословни сектор Србије, и то:
 - 8. октобар 2013. године – „Унапређење корпоративног управљања“, скуп је организовала ПКС и Удружење корпоративних директора Србије у циљу сагледавања досадашње праксе корпоративног управљања и потребе одрживог програма унапређења корпоративног управљања у јавном сектору користећи искуства и привредних друштава у приватном сектору, и кроз промоцију Кодекса корпоративног управљања ПКС. Овај скуп представља наставак подршке промоцији Унапређења корпоративног управљања у РС, у оквиру пројекта који ПКС спроводи у сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (IFC);
 - 25. новембар 2013. године – ПКС у сарадњи са РПК Краљево одржала је у просторијама РПК Краљево презентацију Кодекса корпоративног управљања, уз снажну препоруку привредним друштвима да усвоје Кодекс корпоративног управљања ПКС;

- 27. новембар 2013. године – Семинар „Интерна ревизија“. Циљ семинара је утврђивање интерне ревизије као дела система интерних контрола и система управљања ризицима у предузећу, доношење етичких кодекса предузећа, промоција Повеље интерне ревизије, политике и процедуре интерне ревизије, независност интерних ревизора, планирање и управљање ресурсима интерне ревизије и извештавање и евалуација рада ревизије;
- 3. децембар 2013. године – „Породична предузећа - Кодекс корпоративног управљања“ – Конференцију је организовала ПКС, у сарадњи са Српском асоцијацијом за приватни власнички капитал, ФЕФА и Међународном финансијском корпорацијом, са циљем промоције Кодекса корпоративног управљања који је снажна препорука за организовање послова у породичним предузећима у РС;
- 4. децембар 2013. године - ПКС у сарадњи са РПК Пожаревац одржала је презентацију Кодекса корпоративног управљања, уз снажну поруку да привредна друштва усвоје Кодекс корпоративног управљања ПКС. Овај скуп представља наставак подршке промоцији Унапређења корпоративног управљања у РС, у оквиру пројекта који ПКС спроводи у сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (IFC);
- 16. децембар 2013. године – Семинар „Компанијска антикорупција“ – ПКС је у сарадњи са Министарством правде и државне управе РС и ТАИЕХ одељења Европске Комисије, организовала семинар који је покривао три теме посебно важне са аспекта компанијске антикорупције: злоупотребу службеног положаја са аспекта Кривичног Законик РС, заштиту „узбуњивача“ по домаћем законодавству и упоредна пракса ЕУ у овој области и увођење планова интегритета, као и пример добре праксе ЈП које је имплементирало овај антикоруптивни механизам;
- 18. март 2014. године – „Антикорупцијски изазови система јавних набавки и политика конкуренције“. Семинар је организовала ПКС у сарадњи са пројектом Унапређење конкуренције у Србији, који финансира ЕУ, а спроводи Немачка агенција за међународну сарадњу (ГИЗ). На семинару су обрађиване следеће теме: значај јавних набавки и конкуренције за ефикасну економију, спречавање потенцијалне корупције у јавним набавкама по Закону о јавним набавкама, права понуђача у случају повреде правила, надлежност Комисије за заштиту конкуренције у систему јавних набавки и санкцијски дуализам, новчане и кривичне санкције за повреде конкуренције у случају намештених и прилагођених понуда;
- 28. март 2014. године – „Корпоративно управљање - Како постати ефикасан члан одбора“. Обуком су обрађене следеће теме: увод у корпоративно управљање, улога одбора у стратешком вођству привредног друштва, улога независних директора из угла корпоративног управљања, корпоративно финансирање и улога чланова одбора у надгледању управљања ризицима. Овај скуп представља наставак подршке промоцији Унапређења корпоративног управљања у РС, у оквиру пројекта који ПКС спроводи у сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (IFC);

- 28. март 2014. године – одржана Јавна расправа о радној верзији Нацрта Закона о заштити узбуњивача у просторија ПКС, у организацији Привредне коморе Србије и Министарства правде и државне управе Републике Србије;
- 29. мај 2014. године – „Борба против корупције – како ми то радимо“. Округли сто у организацији ПКС и у сарадњи са Глобалним договором Србија – Радном групом за борбу против корупције;
- 19. јун 2014. године – семинар „Примена закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма“. Семинар је организовала Привредна комора Србије, Групација рачуноводствених агенција у сарадњи са Управом за спречавање прања новца.
- 24. септембар 2014. године – Јавна расправа на Нацрт закона о инспекцијском надзору“. Јавну расправу организовало је Министарство државне управе и локалне самоуправе, у сарадњи са УСАИД Пројектом за боље услове пословања и Привредна комора Србије.
- 25. септембар 2014. године – „Борба против корупције – како ми то радимо“. Округли сто је организовала ПКС у сарадњи са Глобалним договором Србија – Радном групом за борбу против корупције.

Наредни семинар ће се одржати 22. децембра 2014. године у организацији Привредне коморе Србије и Агенције за борбу против корупције. Семинар ће обрађивати увођење планова интегритета и етичких кодекса у предузећа као механизма за спречавање корупције.

Подносилац захтева ослобађа се обавезе плаћања Привредној комори Србије трошкова умножавања и упућивања копије докумената који садрже тражену информацију.

Прилог:

- Кодекс пословне етике и Кодекс корпоративног управљања;

Достављено :

1. Именованом;
2. Писарници

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
Милан Недић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

03 Број: 9-4143/14
24. новембар 2014. године
Београд

Београдски центар за људска права
- г-ђи Весни Петровић -

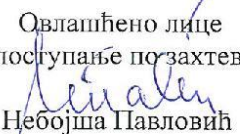
Београдска 54
Београд

Поштована,

поступајући по Вашем захтеву од 19. новембра 2014. године, у складу са чланом 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС", број 120/04, 54/07, 104/09, 36/10), обавештавамо Вас о следећем:

Достављамо допис помоћника генералног секретара НСРС и руководиоца Сектора за законодавство, достављен 24. новембра 2014. године лицу овлашћеном за поступање по захтевима за приступ информацијама, као документ који садржи тражену информацију.

С поштовањем,

Овлашћено лице
за поступање по захтевима

Небојша Павловић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Службено
24. новембар 2014. године
Београд

Овлашћеном лицу за поступање по захтевима
за приступ информацијама од јавног значаја

-господину Небојши Павловићу-

Поштовани,

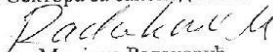
Поводом Вашег дописа од 20. новембра 2014. године, да се Београдском центру за људска права одговори на захтев, 03 Број: 9-4143/14, од 19. новембра 2014. године, за приступ информацијама од јавног значаја, обавештавам вас следеће:

- да је мером 4.1.3. Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013-2018. године, предвиђена обавеза за Народну скупштину, као одговорног субјекта, да изврши измену Пословника у делу који се односи на обавезу предлагача закона да образложење предлога закона садржи анализу ризика на корупцију;
- да је за наведену активност Народне скупштине, као одговорног субјекта, предвиђен рок од шест месеци;
- да према одговорима Министарства правде и државне управе, на листу питања о недоумицама у појединим деловима Акционог плана, које је Министарству поставила Агенција за борбу против корупције, а који се налазе на интернет страници Агенције, рок за испуњење наведене мере почиње да тече од усвајања методологије и смерница за анализу ризика од корупције у прописима, коју формулише и усваја Агенција у року који је за овог одговорног субјекта такође предвиђен Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013-2018. године.

Имајући у виду да је за остварење наведене мере Народне скупштине, неопходно да се претходно изврше измене Закона о Агенцији за борбу против корупције, тако да се Агенцији да овлашћење да пропише неопходну методологију (мера 4.1.1), као и да Агенција наведену методологију усвоји (мера 4.1.2), Народна скупштина ће по реализацији наведених мера приступити реализацији мере 4.1.3.

С поштовањем,

ПОМОЋНИК ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА
руководилац Сектора за законодавство

Мирјана Радаковић

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

БЕОГРАД
Београдска бр.54

Поштовани,

У складу са вашим захтевом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у наставку допису су наши одговори на ваша постављена питања:

а) Да ли је урађена анализа о томе које су измене техничких решења ЦРОСО неопходне како би се он ускладио са софтверским решењем у оквиру система Пореске управе

У оквиру ИТ система Централног регистра обавезног социјалног осигурања(у даљем тексту:ЦРОСО) извршене су све анализе и сачињен документ на основу кога би се извршило усклађивање софтверског решења ЦРОСО са информационим системом Пореске управе(у даљем тексту: ПУ).

Наиме, ЦРОСО је 2012. године започео рад на имплементацији и изради софтверског решења за целокупан Информациони систем ЦРОСО.Његова прва функционалност је успостављање јединствене, електронски вођене базе података о обвезницима доприноса за обавезно социјално осигурање, осигураницима и осигураним лицима, која је успостављена миграцијом података затечених у базама РФПИО, РФЗО, НСЗ и ПУа и иста је почев од августа 2013. године оперативно пуштена у рад. Унос и ажурирање података у Јединствену базу ЦРОСО врши се подношењем јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање за осигуранике и осигурана лица у базу ЦРОСО, у електронском облику и ажурирањем података из постојећих надлежних регистара, база података и службених евиденција о личном стању грађана, који се воде у Републици Србији.

Поред ове функционалности, у сарадњи са представницима ПУ извршене су анализе, дефинисани пословни процеси и дизајн софтвера који се односи на сарадњу и размену података између ЦРОСО и ПУ, а тиче се друге функционалности, која се односи на додатна контрола доприноса по појединцу и размења података о основици доприноса и висини плаћеног доприноса са ПУ, али и са организацијама обавезног социјалног осигурања, а предуслов за ову функционалност је појединачна пореска пријава. Сви заједнички дефинисани пословни процеси имплементирани су у систем ЦРОСО. Пошто ново имплементирано софтверско решење ПУ, урађено у оквиру Пројекта „Обједињена наплата пореза и доприноса“, а које се односи на контролу наплате доприноса није компатибилан са софтверским решењем, које је урађено на основу заједничке анализе пословних процеса представника ПУ и ЦРОСО и које је имплементирано у наш Информациони систем, неопходно је извршити дизајн овог дела система на страни ЦРОСО како би се подржао нови начин рада и како би се наш информациони систем прилагодио самом софтверу ПУ, што захтева додатна средства неопходна.

Од стране ЦРОСО уз консултацију ПУ извршена је анализа измењених пословних процеса, сагледан је опсег свих потребних измена, дефинисан документ који се односи на потребне софтверске измене, а ребалансом .

б) Да ли су измењена постиђена техничка решења ЦРОСО у складу са препорукама анализе

Измена софтверског решења која ће бити имплементирана као и сва већ имплементирана софтверска решења, која су рађена у складу са Законом о Централним регистром као и препорукама.

ц) Да ли је успостављена техничка повезаност са Пореском управом

Законом о Централном регистру обавезног социјалног осигурања, односно чланом 15. Закона прописано је да се подаци о обвезницима доприноса – послодавцима и исплатиоцима прихода евидентирају у Јединствену базу ЦРОСО преузимањем из регистара које воде органи и организације надлежни за регистрацију као и да се наведени подаци преносе у Јединствену базу ЦРОСО дневно, електронским путем. У складу са тиме ЦРОСО – у од стране ПУ достављају се подаци о обвезницима доприноса за чију регистрацију није надлежан АПР. У погледу дела који се односи на додатну контролу наплате доприноса на месечном нивоу по појединцу не постоји техничка повезаност. Како смо навели у одговору на претходно питање када се имплементирају све потребне измене у оквиру ИТ система ЦРОСО извршиће се и техничко повезивање у том делу система.

д) Да ли је извршена анализа потреба у циљу ефикасније контроле обрачуна и наплате доприноса за обавезно социјално осигурање

ЦРОСО је производ јасно дефинисаног пројекта у чијој изради су укључени сви корисници података из регистра, као и представници државних органа, организација и агенција које ће достављати податке регистру, а у циљу да се формира јединствена, електронска база података у обавезном социјалном осигурању, која ће агрегирати све потребне податке у вези осигураника, обвезника доприноса, основица и уплате доприноса ради остваривања права из ПИО, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености. Важно је истаћи да су у изради Закона о Централном регистру, припреми пројектног задатка за израду Информационог система, као и у анализи и дефинисању пословних процеса ЦРОСО, учествовале све институције, односно крајњи корисници кредита (РФПИО, РФЗО, НСЗ, ПУ, АПР, МУП, ПТТ, РЗЗС...), као и надлежна министарства.

е) Да ли је израђен, или је у току план и програм обука запослених у циљу ефикасније контроле и наплате доприноса за обавезно соц. осигурање

Након оперативног пуштања у рад Портала ЦРОСО-а, односно дела који се односи на регистрацију прјава на обавезно социјално осигурања извршена је успешна обука радника, корисника Портала у организацијама обавезног социјалног осигураника као и послодавца корисника Портала и наведени принцип ће се применити и након измена и имплементације дела који се односи на размену података са ПУ. Такође су израђена и писмена упутсва како за раднике тако и за послодавце (израђена упутсва су постављена на сајт ЦРОСО).

ф) Да ли је израђена анализа потреба ради успостављања техничке повезаности са надлежним органима и организацијама

Централни регистар је у току 2013. године извршио успешно електронско повезивање и успоставио размену података са свим организацијама обавезног социјалног осигурања - Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање, Републичким фондом за здравствено осигурање, Националном службом за запошљавање, Агенцијом за привредне регистре, Инспекторатом за рад као и институцијама чије податке Централни регистар користи у свом раду (ПТТ-адресни шифарник, МУП – ЈМБГ, Пореска управа –ПИБ, АПР – обвезници). У блиској будућности надамо се успостављању електронске повезаности са Министарством локалне самоуправе у погледу података из матичних књига рођених, умрлих и венчаних.

г) Да ли је направљен план и програм кампање ради информисања обвезника подношења јединствене е – пријаве на обавезно соц. осигурање, као и осигураника, о значају и доступности података и Јединствене базе ЦРОСО

ЦРОСО је у оквиру расположивих финансијских средстава израдио рекламне флајере који су били доступни осигураницима у оквиру објеката организација обавезног социјалног осигурања. Сваком позиву за учешће у трибинама и округлим столовима који се тичу е – комуникација и е – сервиса намењеним грађанима обавезно се одазивамо, као и сваку другу прилику користимо за упознавање обвезника са е -пријавом. Одржан је велики број обука намењених обвезницима – послодавцима у вези коришћења Портала ЦРОСО намењеног за подношење е- пријаве. По позиву, обуке смо држали и у просторијама самих обвезника, наравно без новчане надокнаде. У складу са великим бројем корисника Портала као и бројем е- пријава које се путем портала подносе (и до 60.000 пријава дневно у периодима почетка месеца), можемо рећи да смо задовољни начином и темпом реализације јединствене е- пријаве, као и да имамо потврду обвезника да смо им у многама олакшали рад и скратили пут у решавању свакодневних проблема, на које наилазе у свом раду.

За сва додатна питања, стојимо вам на располагању.

С поштовањем,

Директор
Милана Дациловић

СПИСАК КОРИШЋЕНЕ И КОНСУЛТОВАНЕ ЛИТЕРАТУРЕ И ДРУГИХ ИЗВОРА ПОДАТАКА

- Закон о изменама Закона о планирању и изградњи, *Сл. гласник РС*, бр. 145/14
- Закон о преузимању обавеза привредног друштва Air Serbia а.д. Београд према правним и физичким лицима по основу извршених услуга и испоручених роба и претварању тих обавеза у јавни дуг Републике Србије, *Сл. гласник РС*, бр. 142/14
- Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, *Сл. гласник РС*, бр. 132/14
- Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, *Сл. гласник РС*, бр. 123/14
- Закон о изменама и допунама закона о Агенцији за приватизацију, *Сл. гласник РС*, бр. 115/14
- Закон о изменама и допунама закона о високом образовању, *Сл. гласник РС*, бр. 76/2005, 100/2007 – аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013 и 99/2014
- Закон о изменама и допунама закона о стечају, *Сл. гласник РС*, бр. 83/14
- Закон о приватизацији, *Сл. гласник РС*, бр. 83/14
- Закон о измени Закона о приватизацији, *Сл. гласник РС*, бр. 51/14
- Закон о изменама и допунама закона о високом образовању, *Сл. гласник РС*, бр. 76/2005, 100/2007 – аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013 и 99/2014
- Закон о државном премеру и катастру (*Сл. гласник РС*, бр. 65/13)
- Закон о здравственој заштити, *Сл. гласник РС*, бр. 107/05, 72/09, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13
- Закон о правима пацијената, *Сл. гласник РС*, бр.45/13
- Закон о закључивању и извршавању међународних уговора, *Сл. гласник РС*, бр. 32/13
- Закон о потврђивању споразума о сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Уједињених Арапских Емирата, *Сл. гласник РС – Међународни уговори*, бр. 3/13
- Закон о спорту, *Сл. гласник РС*, бр. 24/11 и 99/11
- Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама, *Сл. гласник РС*, бр. 88/11

- Закон о општем управном поступку (*Сл. гласник РС*, бр. 30/10)
- Закон о тајности података, *Сл. гласник РС*, бр. 104/09
- Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, *Сл. гласник РС - Међународни уговори*, бр. 83/08
- Закон о електронском потпису (*Сл. гласник РС*, бр. 134/04)
- Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Поверљиво” и „Интерно” у органима јавне власти (*Сл. гласник РС*, бр. 79/14)
- Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Поверљиво” и „Интерно” у Министарству одбране (*Сл. гласник РС*, бр. 66/14)
- Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Поверљиво” и „Интерно” у Министарству унутрашњих послова број (*Сл. гласник*, бр. 105/13).
- Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности "Поверљиво" и "Интерно" у Канцеларији Савета за националну безбедност и заштиту тајних података *Сл. гласник РС*, бр. 86/13
- Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „Државна тајна” и „Строго поверљиво”, *Сл. гласник РС*, бр. 46/13
- Уредба о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената, *Сл. гласник РС*, бр. 8/11
- Закључак поводом разматрања извештаја о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности за 2013. годину, 5. јун 2014. године, доступно на http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/ostala_akta/2014/RS43-14.pdf
- Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о инспекцијском надзору, 30. септембар 2014., доступно на: http://www.acas.rs/images/stories/Analize_propisa_na_rizike_od_korupcije/Misljenje_o_Nacrtu_zakona_o_inspekcijskom_nadzoru_-_final_.pdf
- Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, 19. август 2014., доступно на http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html

- Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, 16. јул 2014., доступно на http://www.acas.rs/images/stories/Misljenje_o_proceni_rizika_korupcije_ZID_Zakona_o_visokom_obrazovanju.pdf
- Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о изменама и допунама Закона о стечају, 14. јул 2014., доступно на http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html
- Мишљење Агенције за борбу против корупције о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о приватизацији, 14. јул 2014., доступно на http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/analize-propisa-na-rizike-od-korupcije.html
- Мишљење Министарства спољних послова број 486-3/2014/9 од 22. јула 2014. године
 - Правилник о спровођењу јавног конкурса за доделу средстава о организацијама цивилног друштва за реализовање програма и пројеката у области борбе против корупције, Агенција за борбу против корупције, 4. новембра 2014. године, доступно на http://www.acas.rs/images/stories/pravilnici/Pravilnik_-_javni_konkurs_za_OCD_-_04_11_14.pdf
- Акциони план за Поглавље 23 – Други нацрт, Министарство правде Републике Србије, децембар 2014., доступно на <http://mpravde.gov.rs/tekst/7715/drugi-nacrt-akcionog-plana-za-poglavlje-23.php>
- Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, *Сл. гласник РС*, бр. 79/2013, од 25. августа 2013.
- Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, *Сл. гласник РС*, бр. 57/2013
- Стратегија за развој спорта у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године, *Сл. гласник РС*, бр. 110/2008, од 02. децембра 2008.

Приватизација у Србији – студија случаја, Радуловић, Б., Драгутиновић, С., НАЛЕД, Београд, новембар 2014

Преуговор – Извештај о напретку Србије у поглављима 23 и 24, Београдски центар за безбедносну политику, Београд, новембар 2014.

- Република Србија – 2014 Извештај о напретку, Европска комисија, Брисел, 8. октобар 2014., доступно на:
http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/Izvestaj_o_napretku_dec14.pdf

- Преглед спровођења Стратегије у првој половини 2014. године, Агенција за борбу против корупције, 2014., доступно на:
http://www.acas.rs/images/stories/strategija/Pregled_sprovođenja_Strategije_u_prvoj_polovini_2014.pdf

- Извештај о правном оквиру и ризицима корупције у области јавно-приватног партнерства и концесија, Агенција за борбу против корупције, 23. јул 2014., доступно на: http://www.acas.rs/images/stories/Izvestaj_o_JPP_final.pdf

- Активни грађани против корупције – примена добрих пракси у борби против корупције у локалној заједници, Партнери за демократске промене Србија, Београд, јун 2014, доступно на:
<http://www.partners-serbia.org/antikorupcija/code/uploads/2014/10/Aktivni-gradjani-protiv-korupcije-pdf-1.41MB.pdf>

- Извештај о скринингу за Србију – Поглавље 23 – Правосуђе и основна права, Европска комисија, 15. мај 2014., доступно на:
http://www.seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/Skrining/Screening%20Report%2023_SR.pdf

- Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период 2013-2018. године и Акционог плана за њено спровођење, Агенција за борбу против корупције, Београд, 31. март 2014., доступно на:
http://www.acas.rs/images/stories/izvetaji/Izvestaj_o_radu_za_2013_i_Izvestaj_o_sprovođenju.pdf

-Извештај о самопроцени интегритета органа јавне власти у Републици Србији - Планови интегритета, Агенција за борбу против корупције, Београд, март 2014., доступно на: http://www.acas.rs/images/stories/plan_integriteta/PI_izvestaj.pdf

- Борба против корупције, алтернативни извештај, БИРОДИ, Београд, 2013., доступно на: <http://www.birodi.rs/wp-content/uploads/2013/09/Borba-protiv-korupcije-alternativni-izvestaj.pdf>

- Истраживање јавног мњења – Став грађана Србије према корупцији, УНДП Србија, децембар 2013., доступно на:
[http://www.healthcareanticorruption.org/images/dokumenti/UNDP_2013/UNDP_SRB_STA_V%20GRADJANA%20SRBIJE%20PREMA%20KORUPCIJI%20\(jun%202013\).pdf](http://www.healthcareanticorruption.org/images/dokumenti/UNDP_2013/UNDP_SRB_STA_V%20GRADJANA%20SRBIJE%20PREMA%20KORUPCIJI%20(jun%202013).pdf)

- Успешна партнерства на путу ка ЕУ – Брошура о јавно-приватним партнерствима у Србији, Грађанске иницијативе, Београд, децембар 2013., доступно на:
<http://www.gradjanske.org/wp-content/uploads/2014/10/070-Brosura-o-javno-privatnim-partnerstvima.pdf>

- *Euro Health Consumer Index 2013- Report*, Health Consumer Powerhouse, 28. новембар 2013., доступно на:

<http://www.healthpowerhouse.com/files/ehci-2013/ehci-2013-report.pdf>

- *Euro Health Consumer Index 2012- Report*, Health Consumer Powerhouse, 15. мај 2012., доступно на:

<http://www.healthpowerhouse.com/files/Report-EHCI-2012.pdf>

- *Агенција поводом Нацрта акционог плана за поглавље 23*, Агенција за борбу против корупције

http://www.acas.rs/sr_lat/component/content/article/1116-agensija-povodom-nacrta-akcionog-plana-za-poglavlje-23.html

- *Протест због нетранспарентног законодавног процеса*, Комитет правника за људска права, Београд, 15. јул 2014.

- *Одговор града по захтеву за приступ информацијама – реконструкција зграде у Карађорђевој и околних саобраћајница*, Транспарентност Србија, Под лупом, интернет страница организације Транспарентност Србија, јул 2014

- *Doing Business - Dealing with Construction Permits*, World Bank Group

(<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/serbia#dealing-with-construction-permits>)

- *Увођење једношалтерског система за издавање грађевинских дозвола*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП)

http://www.bep.rs/news_2014_12_29-1.php

- *Belgrade Waterfront: When Sultanism Enters City Planning*, Jorn Koelemaij, Barend Wind, South-East Europe at London School of Economics, 15. децембар 2014.,

<http://blogs.lse.ac.uk/lsee/2014/12/15/belgrade-waterfront-when-sultanism-enters-city-planning/>

- *Без мита нема грађевинске дозволе*, Б92, 13. децембар 2014.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2014&mm=12&dd=13&nav_id=935890

- *На измене Закона о изградњи 200 амандмана*, Танјуг, 08. децембар 2014.

<http://www.tanjug.rs/novosti/156686/na-izmene-zakona-o-izgradnji-oko-200-amandmana.htm>

- *Михајловић: Новим законом о изградњи до инвеститора*, РТВ, 29. новембар 2014.

http://www.rtv.rs/sr_ci/drustvo/mihajlovic-novim-zakonom-o-izgradnji-do-investitora_541910.html

- *Никао ресторан на простору "Београда на води"*, Вечерње новости, 26. новембар 2014.

<http://www.novosti.rs/vesti/beograd.74.html:521399-Nikao-restoran-na-prostoru-Beograda-na-vodi>

- *Спортски клубови као компаније*, Al Jazeera Balkans, 11. новембар 2014.

<http://balkans.aljazeera.net/blog/sportski-klubovi-kao-kompanije>

- *САНУ изнела 22 странице примедба на „Београд на води“*, Политика, 06. новембар 2014.

<http://www.politika.rs/rubrike/Beograd/SANU-iznela-22-stranice-primedaba-na-Beograd-na-vodi.lt.html>

- *Високо школство Србије без моралног компаса*, Deutsche Welle, 27. октобар 2014.

<http://www.dw.de/visoko-skolstvo-srbije-bez-moralnog-kompasa/a-18022721>

- *Расформиран тим МУП-а који се бавио расветљавањем 24 спорне приватизације*, Вечерње новости, 25. октобар 2014.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/hronika/aktuelno.291.html:516364-Rasformiran-tim-MUP-a-koji-se-bavio-rasvetljavanjem-24-sporne-privatizacije>

- *Трибина: "Шта се крије испод површине "Београда на води"*, Радио Слободна Европа, 24. октобар 2014.

<http://www.slobodnaevropa.org/content/tribina-sta-se-krije-ispod-povrsine-beograda-na-vodi/26653357.html>

- *Закон о планирању и изградњи у новембру, за конверзију посебан закон*, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, 09. октобар 2014.

<http://www.mgsi.gov.rs/cir/aktuelnosti/zakon-o-planiranju-i-izgradnji-u-novembru-za-konverziju-poseban-zakon>

- *Шабих наложио да се доставе подаци о обнови Геозавода*, Блиц, 26. септембар 2014.

<http://www.blic.rs/Vesti/Beograd/497995/Sabic-nalozio-da-se-dostave-podaci-o-obnovi-Geozavoda>

- *Активисти прекинули седницу Скупштине Београда*, Kontra Press, 19. септембар 2014.

http://www.kontrapress.com/clanak.php?rub=GRADovanje&url=Aktivisti-prekinuli-sednicu-Skupstine-Beograda&fb_action_ids=10152264046237303&fb_action_types=og.recommends

- *Инвеститорски урбанизам – суноврат правне државе*, текст организације Транспарентност Србија, Kontra Press, 15. септембар 2014.

<http://www.kontrapress.com/clanak.php?rub=Politika&url=Investitorski-urbanizam-sunovrat-pravne-drzave>

- *Јавна расправа окупила преко 800 учесника*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП), 26. август 2014. http://www.bep.rs/news_2014_08_26-1.php

- *Приватизација Air Serbia, Откривање тајне министарског сефа*, BIRN, 07. август 2014. <http://javno.rs/istrazivanja/otkrivanje-tajne-ministarskog-sefa>

- *УСАИД БЕП позван да пружи техничку помоћ новој Влади Србије у погледу промене прописа у вези издавања грађевинских дозвола*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП), 21. мај 2014. http://www.bep.rs/news_2014_05_21-2.php

- *Измене Закона о приватизацији по хитном поступку*, РТС, 06. мај 2014. <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/9/Politika/1591172/Izmene+Zakona+o+privatizaciji+po+hitnom+postupku.html>

- *Корупција у јавно-приватном партнерству*, РТС, 10. април 2014.

- *До краја године урбанистички планови Србије на интернету*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП), 28. фебруар 2014. http://www.bep.rs/news_2014_02_28.php

- *Уговор о Air Serbia још под велом тајности*, Al Jazeera Balkans, 12. јануар 2014. <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/ugovor-o-air-serbia-jos-pod-velom-tajnosti>

- *УСАИД БЕП представио заинтересованим странама јавно-приватна партнерства*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП) http://www.bep.rs/news_2013_10_22-9.php

- *УСАИД БЕП израдио прву радну верзију Нацрта закона о изменама закона о планирању и изградњи*, УСАИД Пројекат за боље услове пословања (БЕП) http://www.bep.rs/news_2013_09_10-8.php